

Zuwã

Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na, Zuwã te te ãma ĩrob'ui'érezé

Ībaihã wasu'uzé

Ā ĩbaihã na rob'ui'ééré'wa nhisi hã, Zuwã na ĩsisi hã. Ā hã Zezusihi siré 're ĩmorĩ, Ti'aduhu sisãnawã. Ta norĩ hã tepe mrami na aré romhuri'wa zahuré. Duré Zuwã hã ĩhãiba amo hã te duré 're hãimana, â dawabzuri te te dama 're ĩab'manharĩ mono hã. Taha nhisi hã, Zuwã Batita. Tazahã Ā ĩbaihã na rob'ui'ééré'wa hã ta hãĩ õ di.

Zuwã hã ma tô wama wasu'u za'ra, Zezusi hã tô sena 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'ra uptabi na hã. Zuwã 20.31 ãma te ãhã wasu'u hã tihãiba. Ma tô duré wama waihu'u za'ra, Zezusi hã Danho'reptui'wa na ni'wam norĩ hã te te sina 're ĩ'umnhasi za'ra mono hã rowẽ na 're ĩdahãimana u'ãsi za'ra mono zé hã za ta norĩ si te te sina 're ĩ'uwaimrami za'ra mono na hã. Zuwã hã ma tô duré wama ãma romnhimiré'é za'ra, marĩ mono bâ, wahãimanazém na wa te ãma 're ĩrosa'rata za'ra mono zéb da hã. Ā na ma tô wama ãma romnhimiré'é za'ra, duré ĩ'u'ëtẽ wapu na, duré rowa'a na, duré pone'ërebã na, duré pone'ërebã 'madã'ã'wa na zama, duré uwa 'ru na zama.

'Re ĩhãimana u'ãsi mono mre me na ĩsisi hã ĩsihãibazé wasu'u

1 ¹ Duréihã ti'ai õ ré hã, marĩ õ uptabi di. Ropoto na te te sãna'rata õ ré, te 're mo, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mre me na ĩsisi hã. Ta hã te siré 're simasisi u'ãsi zahuré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono me. Duré ta hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono. ² Ti'ai õ ré hã, te siré 're simasisi zahuré, marĩ õ uptabi ré hã. ³ Ta hã ma tô uburé te te ro'apoto, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te tãma ĩpisutuzéb zarina. Te te ro'apoto mono õ 'wa'ãhã, aré marĩ õ uptabi di. ⁴ Ta hã rowẽ na 're ĩdahãimana u'ãsi za'ra mono zé nhomri'wa, te dama 're hãimana, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mre me na ĩsisi hã. Dama rob'uiwẽ'wa ne, rowa'a na damorĩ wẽ na 're danomro mono da, te za roti wẽ na te te dama 're awaihu'u. ⁵ Robra na ne, dawasété na 're danomro mono nherẽ, te za dama rob'uiwẽ'wa ne 're ĩmorĩ hã te te 're da'apawaptob u'ãsi, tinhimiroti na. Niwa da te dawi uprosi waihu'u õ di za ĩsimiroti hã, dawasété na 're ĩdanomro mono norĩ hã.

⁶ Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tô aibã hã satõ, te te dama 're sadawa wasu'u mono da. Aibã nhisi hã Zuwã na ĩsisi hã. ⁷ Ta

hã ma tô te te dama 're wasu'u, rob'uiwê'wa ne 're ãmorĩ wasu'u hã. **8** Zuwã hã rob'uiwê'wa ne 're ãmorĩ hã 're hãimana mono õ di. Rob'uiwê'wa ne 're ãmorĩ wasu'u na te te 're da'apo're pu'u mono da si, ma tô we datême wi, Zuwã hã. **9** Rob'uiwê'wa ne 're ãmorĩ hã tô sena ãsimiroti hã. Ta hã ti'ai u ma we datême wi, aihĩni ãsimiroti hã da te waihu'u pese za'ra da.

10-11 Ta hã te oto ti'ai ãma 're hãimana, 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreime na ãsisi hã. Tazahã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa para, te te ro'apoto mono nherê, ro'apoto mono 'wa na da te waihu'u za'ra õ di. Tisiré zudezu norĩ rob u, ma tô wei mo. Tane nherê, sô 're tob'uzu za'ra mono õ di, ta norĩ hã. **12** Ni'wam norĩ si ma tô sô 're tob'uzu za'ra. Ma tô te te ãma 're sasômri za'ra. Taha wa, ma tô ta norĩ si pisutu za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra, 're hãimana za'ra mono da. **13** E ĩ'ra siro, ma tô ta norĩ hã 're rere'e, ti'ai ãma timama sipoto na. Mare di. Taha zarina, ĩ'ra siro, 're rere'e mono õ di. 'Re ãhãimana u'ãsi mono si ma tô ãma 're 'ra za'ra.

14 Dama 'Re ãhãimana u'ãsi mono wasu'u'wa da hã, wa'rata 're sãmra mono da, ma tô sihãiba. Simizawi pese uptabi di. ãsimiroti hã wê uptabi di. 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra wa, õhõ si 're morĩ wê uptabi di. Misire ĩ'ra hã. Õhõ si, waihu'u pese uptabi di. Wa norĩ hã wa tô wasiwi waihu'u za'ra ni, 're ãmorĩ wê uptabi na. ĩwaihu'u pese na zama, wa tô waihu'u za'ra ni.

15 Ta hã ma tô Zuwã Batita hã te te dama 're wasu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra na, da te 're waihu'u za'ra mono da. ãne ĩtême wisi wamhã, te dama 'mahã, Zuwã Batita hã:

— Õhõta aibã hã te wei mo. ĩwana, wa tô te aima 're wasu'u za'ra wa'wa: “Õ hã ĩza'u si wei morĩ nherê, ĩma pire di. E marĩ wa. ĩpoto õ ré, 're morĩ u'ãsi wa.” — ãne ma tô dama rowasu'u, Zuwã Batita hã.

16-17 Duréhã wahi'rada Mozési hã ma tô te te dama 're roti, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti zarina. 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma ĩwaihu'uzéb zarina, ma tô te te dama 're roti, ãma 're danomro wê mono da. Zezu Cristu hã ma tô õhõ si te te dama 're waihu'u, dawasété nherê, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te 're ĩda'azawi pese mono zém na. Simizawi pese uptabi wa, te te 're wa'apawaptob u'ãsi, ãma 're wanomro wê mono da, Zezu Cristu hã. **18** Ti'ai ãma 're ĩdanomro mono hã datõmo na da te 're 'madãã za'ra mono õ di, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Õhõ si, ma tô Timama hã 'madã, siré 're simasisi u'ãsi zahuré mono wa, Timama me. ĩ'ra hã misire, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra hã. Ta hã ma tô te te dama 're wasu'u u'ãsi Timama hã, da te 're waihu'u za'ra mono da.

Zuwã Batita te te dama 're ĩrowasu'u mono zé wasu'u

Marcusi 1.1; Rucasi 3.2-3

19 Tawamhã aibã norĩ hã ma tô aihutu, Zuwã Batitaha u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ hã. Tipawapto'wa norĩ me, ma tô ĩtẽme aihutu, réwita norĩ me. Zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã te te satõrĩ za'ra wa, ma ĩtẽme aihutu, Zeruzarẽ hawi.

Tawamhã ĩtẽme sihutu wamhã, te siwi sadanharĩ za'ra, ãne:

— E 'wa hã, a hã.

20 Taha wa, te ãne tãma siwasu'u za'ra:

— Wa hã Cristu õ di, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisudu hã, Danho'reptui'wa da.

21 Te duré siwi sadanharĩ za'ra:

— E 'wa hã bété, a hã. E a hã, Eriasi apã aihãiwa'udu.

Tawamhã asa te duré tãma nharĩ za'ra:

— Mare di. Ta hãĩ õ di, wa hã.

Taha wa, te duré siwi sadanha:

— E a hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa zô, 're ĩdanhimipari za'ra mono, te 're aimo.

Tawamhã asa te duré tãma nharĩ za'ra:

— Mare di. Wa hã, ta hãĩ õ di.

22 Tawamhã te duré siwi sadanha:

— E 'wa hã bété, a hã. Ma'ãpé wei wama asiwasu'u su'u za'ra na, wa te aiwahu'u za'ra da, wei wazatõrĩ'wa norĩ ma, wa te aiwasu'u za'ra da.

23 Taha wa, te oto tãma siwasu'u za'ra, ãne:

— Wa hã a'ubuni wi, dama roti'wa. ãne, wa tô te dama 're rob'mahârã: “Wanhib'apito zô, te za bådãdi hã ĩmana 'rãmi asiwi ĩsa'ra wa'aba mo, awa'awi da.” ãne ma tô wahi'rada Iza'iza hã te te dama 're roti aré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã. Tane wa tô duré wa hã te dama 're roti, ĩsimiroti zarina. — ãne te Zuwã Batita hã tãma siwasu'u za'ra, aibã norĩ ma.

24-25 Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Ma tô wama asiwasu'u za'ra. A hã, Cristu õ di. A hã, Eriasi õ di. A hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa zô, 're ĩdanhimipari za'ra mono õ di. E marĩ da, te bété â dawabzuri hã dama 're ĩab'manharĩ mo, a hãĩ õ nherẽ. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

26-27 Tawamhã Zuwã te asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Â na si, wa tô â dawabzuri hã te dama 're ab'manharĩ. Tane nherẽ, ĩza'u si we ĩmorĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te dama 're sadawa wasu'u mono da, ma tô wei wi. Zahadu sa'rese za'ra wa'aba õ di, a norĩ wa'wa hã. Ta hã ĩma pire wa, ĩpara'uza wasisizé te tãma wasihu waihu'u õ di. — ãne Zuwã Batita hã te tãma siwasu'u za'ra.

28 ãne romhâimanazé hã Betãnha na 'ri wa'õtõ nhisi ãma Zodã zara niwĩ â dawabzuri te te dama 're ĩ'ab'manharĩzéb ãma hã.

'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra wasu'u

Marcusi 1.10; Rucasi 3.22

29 Tawamhã awẽ ma tô Zuwã Batita hã Zezusi hã tisã, ĩtẽme morĩ ré. Te te sãmri wi, te dama 'mahã, ãne:

— Ôhõta te we oto mo, Pone'ẽrebã hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisudu hã dawasédé hã te te dama 're apari mono da. 30 ĩwana wa tô ãne hã aima wasu'u za'ra wa'wa: “Īza'u we ĩmorĩ hã ĩma pire di. ĩpoto õ ré, 're morĩ u'âsi wa, ĩma pire di.” ãne, wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa. 31 Wa hã te duré waihu'u õ di aré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisutu na hã Danho'reptui'wa da. Tazahã, wa norĩ hã Izarazéhé nhihudu hã wa te waihu'u za'ra da, wa â dawabzuri hã te dama 're ab'manharĩ.

32-33 — ĩsi'uihã na, wa hã te duré waihu'u õ di. 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tô ĩma waihu'u, te te ĩpisudu hã. ãne te ĩma wasu'u: “Ītẽme wa za satõ ĩpẽ'ẽzani hã, te ĩpisutu u. ĩhawi morĩ õ di za. ĩrata te za 're sãmra u'âsi. A hã te za ãma ĩ'madã. ãma 'madã'ã wamhã, te za oto ĩwaihu, õ hã te ĩpisutu na, ĩpẽ'ẽzani te te dama 're anhomri mono da.” ãne ĩzatõrĩ'wa hã te ĩma wasu'u. Tô sena ma tô ĩma rowasu'u. Wa hã wa tô ãma 'madã. Ma tô we ĩtẽme mo, hãiwa hawi utu'u ne, 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ẽzani hã. ĩhawi morĩ õ di. 34 Wa hã wa tô ãma 'madã. Tô sena, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. Ô hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra. — ãne te dama wasu'u, Zuwã Batita hã.

Aibã norĩ hã, Zezusihi ãma te te ĩsasõmri na'rata zahuré zé wasu'u

35 Tawamhã awẽ te duré Zuwã Batita hã wasiré tihãiba. Wa norĩ hã ĩsiré 're wane wa, wa ĩsiré aima'wara ni. Tawamhã wasiré wasimasab ré, ma Zezusi hã ro'razã. 36 Tawamhã, Zuwã Batita hã te te 'madã'ã wamhã, te dama 'mahã:

— Ôhõta Pone'ẽrebã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hawi we ĩmorĩ.

37 Tawamhã Zuwã Batitaha mreme hã wa te wapari wa, wa tô oto wanem ni, Zezusihi zarina. 38 Taha wa, Zezusi hã ma wei wazõ aipi'ra. Te wei wa'madã. Tawamhã te wama tinha, ãne:

— E marĩ zõ, te we ane wa'wa.

Tawamhã asa wa tãma nharĩ ni:

— Rowahutu'wa, asãmrazé hã wa te waihu'u da, wa wei wanem ni.

39-40 Tawamhã Zezusi te wama tinha:

— Oto pé ĩzaprõni aba, ĩnhamrazé hã sabui wa'aba da. Taha wa, wa oto ĩme wanem ni, ĩsãmrazéb u. Wasihutuzéb u ma tô bãdã hã

we tinho're za'a. Tawamhã bātã na wa ĩrata aimasisi ni, Ādéréhé me. Simahã no, Ādéré hã. **41** Tawamhã tidub'rata zô te mo, Ādéré hã. Te te sãmri wamhã, ãne te tãma rowasu'u:

— Danho'reptui'wa hã wa tō sōpētē ni, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te ĩpisudu hã. Danho'reptui'wa hã ta hã “Cristu”, damreme amo na hã.

42 Tawamhã ma tō Zezusihi u we saprõ apã. We te te ĩtēme ãwisi wamhã, Zezusi te Sima hã 'madã. Te tãma tinha:

— A hã Sima, Zuwãhã 'ra. Āhãna wa za asisi na saprĩ. Sepasi na asisi hã za oto. — Āne te tãma tinha. Āma ĩsaprĩ hã Pedru na ĩsisi hã.

Zezusi hã, Piripi norĩ te te ĩpisutu na'rata zahuré zé wasu'u

43 Tawamhã awē Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi u morĩ da, te Zezusi hã sina ropisutu. Taha wa, wa ĩsiré oto ai'aba're ni. Wasi'aba'rei ré, wa tō aibã hã sōpētē za'ra ni, Piripi na ĩsisi hã. Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— We aimorĩ, ĩsiré 're aimorĩ da oto.

Taha wa, te oto ĩsiré mo. **44** Piripihĩ za'ru hã Besada na 'ri nhisi hã. Tame te duré Ādéré norĩ hã 're simasisi zahuré, Pedruhu me. **45** Tawamhã Piripi te Natãna'éhé zô mo. Te te sãmri wamhã, ãne te tãma tinha:

— Aibã hã wa tō sabu za'ra ni, wahi'rada Mozési te te ãma ĩrob'ui'éré siro hã romhã ré, 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ zama ĩsa'u te te ãma ĩrob'ui'éré za'ra hã. Ta hã Zezusi, Nazaré hawi we ĩmorĩ hã, Zuzéhé 'ra hã. — Āne te Piripi hã tãma rowasu'u.

46 Tawamhã te Natãna'é hã asa tãma tinha, ãne:

— Oro Nazaré hawi ĩwē hã wei morĩ õm ne.

Tawamhã Piripi asa te tãma tinha:

— We aimorĩ, wanem hã, sabu da.

Taha wa, te apã ĩtēme saprõ.

47 Tawamhã te te sãmri wi, te Zezusi hã tãma tinha, Natãna'éhé ma, ãne:

— Ōhõta te wei mo, Izarazéhé nhihudu uptabi hã 're ĩmorĩ wē uptabi hã. Sadawa nhipese ãna te 're mo.

48 Taha wa, te Natãna'é hã asa tãma tinha:

— E niha ma tō ĩwaihu.

Taha wa, te duré Zezusi asa tãma tinha:

— Piripi hã te te ai'mahãrã õ ré, wa tō ai'madã, pidera wede 'rowi asãmra ré.

49 Tawamhã Natãna'é asa te duré tãma tinha:

— Rowahutu'wa, a hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono 'ra. A hã uburé Izarazéhé nhihudu norĩ nhĩb'apito.

50-51 Tawamhã Zezusi asa te duré tãma tinha:

— Tane tô. Wede 'rowi asãmra ré, te aiwaih'u wa, ma tô asina ïwaih'u, asina ïwapari wa. ïwaih'u'u pese wa, ma tô ïãma atob'uzu. Niwapsi te za marĩ hã ï'madã, ïwaih'u'u pese na marĩ hã te aima ïwaih'u'uzém nhipai u. Asõ'a wa'aba, te za hãiwa hã we 'ridawa, ïnho'õmoi baba. Tawamhã siwa'rãmi te za nasi we ïtême ai'aba'rê hãiwa hawi, 'Re ïhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa norĩ hã, dasiré ïpoto u hã. — ãne ma tô tãma waih'u'u sirõmo za'ra, Zezusi hã.

Cana ãma dasina damrozé wasu'u

2¹ Tawamhã maparane ma tô wa'ãma timara. Taha pari, dasaihurizé hã ma tô 'manharĩ za'ra ni, dasina damrozém na hã. Cana na 'ri wa'õtõ nhisi ãma, ma tô 'manharĩ za'ra ni. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Cana hã. Zezusihi na hã te tame dame tihãiba. **2** Zezusihi zô zama, te tahârâ ni, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ zô zama, dasina damro u wasi'aba'rê da. Taha wa, wa duré wa norĩ hã dame asimro ni. **3** Tawamhã, ma tô uwa 'ru 'rãĩ wa'u ïsé hã da'ãma ai'utõ, da te 'mahâpãrĩ mono õ ré. Taha wa, te Zezusihi ma ïna hã tinha, ãne:

— Uwa 'ru 'rãĩ wa'u ïsé hã ma tô da'ãma ai'utõ, da te 'mahâpãrĩ mono õ ré.

4 Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Áté a hã ïma waih'u'u õ di za, marĩ te ï'manharĩ da hã. Bãdã zahadu ïwa waptã'ã õ di, ãne te ï'manharĩ da hã.

5 Taha wa, te ïna hã romhuri'wa norĩ ma tinha, ãne:

— Tiha te te aima waih'u'u za'ra wa'aba wamhã, ma'ãpé ïmreme hã 'madã'ã pese za'ra wa'aba za. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

6 Tame te piza hã 're simasa êtẽ 'manharĩ hã, â ré hã 6 na ïhãiba hã. Nima norĩ hã 80 na â za'ratazé hã, duré nima norĩ hã 120 na â za'ratazé hã. 'Re wasaihuri mono õ ré hã, wahi'rata norĩ nhimiroti zarina, wa 're wanhimisõ za'ra, wa norĩ hã zudezu wa. Taha da, te 're simasa, piza ïsa'êne hã. **7** Tawamhã Zezusi te romhuri'wa norĩ ma tinha, ãne:

— Â hã nasi amrami za'ra wa'aba, piza 're sa'wari za'ra wa'aba da. 'Masisi za'ra wa'aba.

Tawamhã ma tô siwi 'masisi, piza 'remhã â hã. **8** Tawamhã Zezusi te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Ma'ãpé, â hã oto amrami za'ra wa'aba, danhipi na dawada'uri'wai u 'wasari aba da, te te téiwa pibu da.

9-10 Tawamhã ma tô ïtême 'wasa, te te téiwa da. Te te téiwai wamhã, â si õ di oto. Ma tô sirob'rãĩ wa'u. Nima hawi uwa 'ru 'rãĩ wa'u ïsé hã te te waih'u'u õ di, danhipi na dawada'uri'wa hã. Romhuri'wa norĩ si ma tô waih'u'u za'ra. Tawamhã te te téiwa wamhã, sina ïmro zahuré zô, te hã, aibã zô. Taha wa, te ãne tãma tinha:



Zuwá 2.1-11

— E niha ma bété ĩsei uptabi si dawi íté, wasaihuri na'rata hawi, wa te âhuri tō da. Dasaihuri na'rata hawi, te ĩsei uptabi hã da te dama 're sōmri za'ra, da te 're âhuri mono da. Sa'ētē na da te 're âhuri mono wapsi, te za ĩwa'u zeĩ prã hã da te dama 're sōmri za'ra. Tanei ò di, a hã. Nimosi ma tō ĩsei uptabi hã dama ĩ'ru, da te âhuri da. — Āne te aibã ma tinha, danhipi na dawada'uri'wa hã.

¹¹ Āne hã marĩ dama ĩmanharĩ waihu'u'ō hã te te dama ĩmanharizém na ma tō Zezusi hã dapawaptom na sãna'rata, tiwaihu'u pese na, Cana na 'ri nho'ōmo nhisi āma. Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi 'remhã, Cana hã. Taha wa, waihu'u pese wa, wa tō wasina umnhasi za'ra ni, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã.

¹² Tawamhã Capana'u na 'ri nho'ōmo nhisi u te oto mo, Zezusi hã. Īna zama te ĩsiré mo. Īno norĩ zama te ĩsiré ai'aba'ré. Wa norĩ zama, wa ĩsiré ai'aba'ré ni, ĩsiré 're wanomro mono wa. Tawamhã, wasihutu wamhã, syri na wa tame asimro ni.

'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhorōwa hawi, Zezusi te te ĩdazate mono zé wasu'u

Mateusi 21.12-17; Marcusi 11.15-19; Rucasi 19.45-48

¹³ Romhuture di oto, zudezu norĩ te, dato hã da te 're ĩmanharĩ za'ra mono zéb u hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, Ezitu hawi te te ĩdawaibuzém na āma dasipo're pu'u za'ra da, Pascowa na dato nhisi hã. Tawamhã romhuture wa, datoi u te oto mo Zeruzarē u, Zezusi hã. Wa norĩ zama, wa duré ĩsiré ai'aba'ré ni. ¹⁴ Zeruzarē āma te 'ri za'ēne hã 're sa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono āma 're ĩdawata za'ra mono zé hã. 'Ri 'wawi wa'ra 're, te aibã norĩ hã 're si'ubumro. Ta

norĩ hã powawẽ te te dama 're wede za'ra, duré pone'ërebâ, duré utu'u. Ìhâiba amo norĩ hã te duré rob'uiprazém na te te dawĩ ãma 're saprĩ za'ra. ¹⁵ Tawamhã Zezusi hã aibâ norĩ hã te te 'madâ'â za'ra wamhã, ma tô marĩ hã sada 'manharĩ za'ra, wedenhorõ na te te ãma sate mono da, rob u. Tawamhã ma tô te te sate, ãsimizama ré. Wedeza hã ma tô duré tiwi pizari za'ra, rob'uiprazé hã te te tiwi sãmra za'ra da, te te dawĩ ãma 're ãsaprĩ za'ra mono norĩ wi. ¹⁶ Te duré tãma rob'ru za'ra, utu'u wede'wa norĩ ma, ãne:

— Mo oto rob u sani za'ra wa'aba. 'Ri hã ã hã, Ìmama ãma 're ãdawata za'ra mono zé. ãme dama 're rowede za'ra wa'aba mono õ di za oto. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

¹⁷ Taha wa, wa tô ãma wapo're pu'u za'ra ni, 'Re ãhâimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wai mreme ui'ére na. ãne duréihã ma tô wahi'rada hã tinha, 'Re ãhâimana u'ãsi mono ma: “Asõrõwa da hã marĩ na te romhuri za'ëtê wa, wa tô ãwa ãma waze, asawi te.” ãne ãmreme na wa tô wapo're pu'u za'ra ni.

¹⁸ Taha wa, te dama ãpire norĩ hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E 'wa sadawa para, ma tô ãdazate mo, rob u. 'Re ãhâimana u'ãsi mono zadawa para, sate mono wamhã, e marĩ te za ãmanha, dama ãmanharĩ waihu'u'õ hã wa te ãma aiwaihu'u za'ra da.

¹⁹ Tawamhã Zezusi te asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Marĩ hã wa za aima wasu'u za'ra wa'wa, ãma ãwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hã. ã hã 'ri hã asiwi sãmra aba wamhã, wa za apâ 'ri su'u. Bãdã misi te za ããma mo, apâ te 'ri ré hã. — ãne te tãma siwasu'u za'ra.

²⁰ Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra:

— E niha te za ãri su. E niha bãdã misi te za ai'ãma mo, apâ 'ri ré, a hã. ã hã da te dasiwi 'ri su'u õ di, 'ri za'ëtê wa. Wahub ahã na ma tô da'ãma tiwahu, da te dasiwi 'ri za'ra ré hã. ⁴⁶ na ma tô ãma dawĩ tiwahu. — ãne asa te Zezusihi ma nharĩ za'ra.

²¹ 'Ri te te wasu'u wamhã, tihâiba te wasu'u, Zezusi hã. Sõ'awi siwasu'u õ wa, ãmreme hã dama pibu prã za'ra di. ²² Ab're hawi hãiwa'utu wapsi, wa za ãma wapo're pu'u za'ra ni, apâ za te te ãri wasu'u na hã. Wa za wasima rowasu'u za'ra ni, ãne: “Tô sena na ma tô Zezusi hã tihãiwa'utuzém na dama siwasu'u. Tô sena na ma tô duré wahi'rata norĩ hã romhã ré ãhãiwa'utuzém na rob'ui'ére sirõmo za'ra ãbaihã na, 'Re ãhâimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã.” ãne, wa za wasima rowasu'u za'ra ni.

Zezusihi ma, uburé danhimirosa'rata na tãma ãdawaihu'u pese zé wasu'u

²³ Tawamhã Zezusi hã zahadu Zeruzarẽ ãma hãimana ré, ma tô Pascowa na dato nhisi hã dasiwi 'manharĩ ni. Tame sãmra ré, ma tô

marĩ dama ĩmanharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ wẽ, tiwaihu'u pese na, 'Re ĩhãimana u'âsi mono we te te ĩsatõrĩ na, da te waihu'u za'ra da. Taha wa, marĩ dama ĩmanharĩ waihu'u'õ hã danho'a te te dama 're ab'manharĩ mono wẽ te, ma tô da'ahã na saze za'ra ni. **24-25** Tane nherẽ, da te dasina ĩ'umnhasi za'ra na, te te sina damreme zazei õ di, Zezusi hã. E marĩ wa. Uburé danhimirosa'rada hã tãma waihu'u pese wa. Ni'wa ĩ'upana te te tãma 're da'awaihu'u mono õ di, Zezusihi ma. Si'uĩhã na ma tô te te 're da'awaihu'u, danhimirosa'rata na. Taha wa, tô sena da te dasina umnhasi za'ra õ wa, te te sina damreme zazei õ di, Zezusi hã.

Zezusi hã, Nicodemosihi ma, te te ĩnharĩzé wasu'u

3 ¹ Aibã hã te 're hãimana, Nicodemosi na ĩsisi hã. Ta hã roti'wa, wasiré zudezu. Parisezu na, wa tô wa te 're sisi za'ra, wahi'rata norĩ nhimiroti, parisezu norĩ siré te te 're 'madãhã pese mono wa. ² Ta hã ma tô Zezusihi u wi, barana. ĩtẽme wisi wamhã, ãne te tãma tinha:

— Rowahutu'wa, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã ma tô wei watẽme asatõ, wama 're rowasu'u mono da. ãne wa tô ai'ãma waihu'u za'ra ni. Taha zadawa para, ma tô marĩ hã dama ĩmanharĩ waihu'u'õ hã dama 're ĩ'ab'manharĩ wẽ u'âsi mo, da te ãma aiwaihu'u za'ra da, we te te asatõrĩ na. Ta hã te te aima 're waihu'u mono õ 'wa'ãhã, a hã ĩwaihu'u'õ hã dama 're ab'manharĩ mono õ di aré. — ãne te Zezusihi ma tinha.

³ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— Tô sena, wa aima waihu'u. Dapẽ'ẽ 're, 're dapoto téb za'ra mono õ wamhã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhĩb'a'uwẽ 're danomro mono õ di za.

⁴ Tawamhã Nicodemosi te duré asa tãma tinha:

— E niha te za aibã hã si'ĩhi nherẽ, tipoto té. E niha te za tina dub're apã ãzé, duré apã poto téb da. — ãne te Zezusihi ma tinha.

⁵⁻⁶ Tawamhã Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ai'uté hã dama 're poto za'ra mono wamhã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhĩb'a'uwẽ, 're nomro sirõmo mono õ di za. Tipẽ'ẽzani hã te te dama 're anhomri mono wapsi, te za 're dapoto téb za'ra, dapẽ'ẽ 're. Tawapsi te za oto ĩsĩb'a'uwẽ si 're danomro. 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã 're ĩdanomro wasété mono hawi te te 're da'a'upsõĩ mono wa, duré Tipẽ'ẽzani hã te te dama 're anhomri mono wapsi, te za oto dapẽ'ẽ 're, 're dapoto téb za'ra. Tawapsi te za oto duré ĩsĩb'a'uwẽ 're danomro. Dapẽ'ẽ 're, 're dapoto téb za'ra mono õ wamhã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhĩb'a'uwẽ, 're danomro mono õ di za. ⁷ A hã, aipoto tém neza. ãne te aima nharĩ wa, ĩma nharĩ õ di za, ãne: “E niha wa za ĩpoto té.”

8 Rowa'u wa za aima wasu'u, waihu'u da. Rowa'u hã te te 're rowapõrĩ mono wamhã, ãpupu'u si wa wa te 're wapari za'ra. ãpupu'u na si wa za wa te 're waihu'u za'ra, 're ãwairébé mono zém na hã. Uihã na te rowa'u hã 're wairébé, nimomo 're wa'u'u 'rãsutu za'ra mono da. E ma hawi te rowa'u hã 're wairébé na'rata. E momo te duré 're wa'u'u 'rãsutu za'ra. Wama waihu'u pese za'ra õ di. Tane dama waihu'u pese õ di, dapẽ'ẽ 're, 're ãdapoto téb za'ra mono zé hã. Dama waihu'u pese õ nherẽ, te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te dama 're anhomri, Tipẽ'ẽzani hã dapẽ'ẽ 're, 're ãdapoto téb za'ra mono zém na, da te dasina 're waihu'u za'ra mono da. — ãne te Zezusi hã tãma rowasu'u.

9 Tawamhã Nicodemosi te duré asa tãma tinha:

— E niha te za Tipẽ'ẽzani hã te te dama 're anhomri, dapẽ'ẽ 're, 're dapoto téb za'ra mono da.

10 Taha wa, te duré Zezusi hã asa tãma tinha:

— A hã Izarazéhé nhihudu norĩ ma, rowahutu'wa. Tane nherẽ, ãnhimirowasu'u hã aima pibui prã ti. E niha waihu'u õ di bété. **11** Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Wa norĩ hã marĩ hã wama waihu'u pese wa, duré wa te 'madã'ã wa, wa ãne wa te dama 're wasu'u. Tane nherẽ, wa te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherẽ, ãma 're wazaze za'ra wa'aba mono õ di. **12** Ti'ai ãma romhãimanazé hã, wa tô aima wasu'u za'ra wa'wa. Tane nherẽ, te aima wasu'u za'ra wa'aba nherẽ, ãma ãzaze za'ra wa'aba õ di. E niha te za tawamhã hãiwa ãma da te 're ãwaihu'u za'ra mono zéb da hã te aima wasu'u za'ra wa'aba wamhã, ãma ãzaze za'ra wa'wa. Áte ãma ãzaze za'ra wa'aba õ di za. **13** Ni'wa hã hãiwa u sébré õ di, apã wei morĩ da, hãiwa ãma romhãimanazé hã te te dama 're wasu'u mono da. Wa hã ti'ai ãma dasiré ãpodo hã ãsiwaprosi, wa we hãiwa hawi mo, te dama 're rowasu'u mono da.

14-15 — Duréihã Mozési hã ma tô a'ubuni wi wahi ne 'manharĩ hã sasõ, ãsi'uwazi waipo 'manharĩ hã, wedewaré na sa'o da. Ta hã wahi te te ãsari za'ra hã te te 'madã'ã za'ra wamhã, ma tô tizéptã'ã za'ra. Dã'ã za'ra õ di. Tane te za duré wa hã dasiwi ãzasõmri ni, wedepo'o nhonhi'rãmi na ãza'o da. Tawamhã wa za dazada dãrã. E marĩ da. Danho'reptui'wa na da te dasina 're ãumnhasi za'ra mono wa, 're dadã'ã za'ra mono ãna, 're dasi'ubumroi u'ãsi mono da, hãiwa ãma, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'rata. **16** 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te 're da'azawi pese uptabi. Taha wa, ma tô ti'ra hã misi nherẽ, we tisõ, dazada dã'ã da. Tawamhã ã'ra, da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhã, dadã'ã ãna te za hãiwa ãma ã'rata 're dasi'ubumroi u'ãsi. Ropipa ãma ãsiti 're dasi'ubumroi mono õ di za. **17** Dapo're'õ u'ãsi 're danomro mono wa, te te 're da'ahã za'ra mono da, we te te satõrĩ õ di ti'ra hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. 'Re ãdanomro

wasété mono hawi te te 're da'anho'reptui mono da si, ma tô we satô, ti'ai u.

18-19 — Ni'wam norĩ hã ĩ'ra te te sina 're umnhasi za'ra mono wamhã, e 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te za te te tãma 're nharĩ za'ra, ãne: “Aiwẽõ za'ra wa'aba wa, wa za te 're aihã za'ra wa'wa.” ãne na hã te te tãma 're nharĩ za'ra mono õ di za. Tizazei'õ'wa norĩ ma si te za ãne na te te tãma 're nharĩ za'ra, ĩ'ra te te sina 're umnhasi za'ra mono õ wa. Duré tiwasédé te te sima 're sawi pese za'ra mono wa, te za ãne na te te tãma 're anharĩ. 'Re ĩmorĩ wẽ uptabi hã ti'ai u ma tô wei mo, rowa'a ĩwẽ hã. Ta hã wẽ nherẽ, da te dasiwi 're sawi pese za'ra mono õ di. Dapo're'õ u'âsi 're danomro mono wa, te robra si da te dasima 're sawi pese za'ra. 20 Ni'wam norĩ hã 're nomro wasété u'âsi mono wamhã, te za 're ĩmorĩ wẽ uptabi hã te te 're ruiwapari za'ra, rowa'a ĩwẽ hã. Tawamhã ĩtẽme 're nomro mono õ di za, ĩsimirosa'rata wasété na te te 're awaihu'u mono wa, 're siséb za'ra mono õ'umnhasite. 21 'Re ĩnomro wẽ mono norĩ si te za ĩtẽme 're nomro, rowa'a u. E marĩ da. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti si te te 're ĩ'madâ'â pese mono na, te te 're awaihu'u mono da. — ãne ma tô Zezusi hã Nicodemosihi ma waihu'u.

Zezusi norĩ wasu'u, Zuwã Batitaha wasu'u me

22 Tawamhã Zezusi hã te mo, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Wa norĩ hã wa ĩsiré ai'aba're ni. Wasihutu wamhã, tame wa a'â wahâimana za'ra ni. Tame te Zezusi hã â dawabzuri hã dama ab'manha. 23-24 Zuwã Batita hã te duré te te dama 're ab'manharĩ â dawabzuri hã, wanhiti. Sarĩ na 'ri nhisi 'rata â hã, sa'êtẽ di. Taha wa, te tame a'â nhamra, Eno na â nhisi 'rata, Zuwã Batita hã. Tawamhã te nasi ĩtẽme dasito, â dawabzuri hã te te dama 'manharĩ da. Zahadu Zuwã hã danhib'apito te te 'rui õ di, da te dasiwi sêrẽ da, dazazéb 're. Taha wa, te zahadu te te dama 're ab'manharĩ.

25 Tawamhã aibã me te timreme na ai'wapé, Zuwãhã siré 're ĩnomro mono norĩ hã. Â dawabzuri wasu'u na te ai'wapé za'ra. 26 Taha wa, ma Zuwã Batitaha tẽme aimasa, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã. ãne te tãma wasu'u za'ra:

— Rowahutu'wa, Zodã zara niwĩ aihâimana ré, ma tô Zezusi hã we atẽme wi. Wisi wi, ma tô dama ĩwasu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisutu na Danho'reptui'wa da. E niha te bété õ hã te te duré dama 're ab'manharĩ, â dawabzuri hã. Zezusihi u si te oto aihĩni 're danomro. — ãne te tãma rowasu'u za'ra.

27-28 Tawamhã Zuwã asa te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— 'Re ĩhâimana u'âsi mono si te za te te dama 're apisutu romhuri hã, da te tãma 're romhuri za'ra mono da. Wa tô aré aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, ãne: “Ta hã ma tô datẽme ĩzatõ ĩwana,

Danho'reptui'wa te dama 're wasu'u mono da. Wa hã, Cristu õ di. Danho'reptui'wa da, te te ĩpisutu õ di.” Āne na hã aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba zém na hã ma tô aré ĩwapari za'ra wa'wa. — Āne Zuwã Batita hã te tãma siwasu'u za'ra.

29 Tawamhã aibã ĩmro siwadi na ma tô sina simiré'é, ãne:

— Dasina 're damro za'ra mono wamhã, aibã hã oto mro wa, ĩsiwadi hã toi uptabi di. Aibã hã ĩmro hã tito na siwasu'u wamhã, toi uptabi di, ĩsiwadi hã. Tane duré wa hã, ĩtoi uptabi di. E marĩ wa. Da'ahã na oto 're danomro mono wa, Zezusihi u. **30** Taha wasu'u hã, wasu'u za'ētē uptabi di za oto, dama. Wã hã oto ĩwasu'u syryre di za. Tane nherē, ĩma rowē uptabi di. — Āne te tãma siwasu'u za'ra, Zuwã Batita hã.

Hãiwa hawi we ĩmorĩ si, uburé dama ĩpire uptabi wasu'u

31 Hãiwa hawi we ĩmorĩ hã, uburé dama pire uptabi di. Wa norĩ hã ti'ai ãma a'uwē wa, marĩ hã ti'ai ãma, wa te 're ĩmadâ'â za'ra mono si, wa wa te dama 're wasu'u za'ra. Hãiwa hawi we ĩmorĩ si, uburé dama pire uptabi di. **32** Hãiwa ãma uburé te te 're ĩ'ab'madâ'â mono na, duré te te 're ĩ'awapari mono na, te za sena na te te dama 're wasu'u. Taha wa, te te dama ãma 're arowasu'u mono wamhã, mreme pire uptabi di. Tane nherē, aihĩni ĩmreme hã da te 're saze za'ra mono õ di. **33** Da te 're saze za'ra mono wamhã, ãne te za da te dasima 're wasu'u za'ra: “Tô sena, ma tô ti'ra na te te dama 're wasu'u, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã.” Āne te za ĩsazei'wa norĩ hã te te sima 're rowasu'u za'ra. **34** Ti'ra we te te satõrĩ wamhã, ma tô Tipē'ēzani hã tãma tisõ, ĩré 're morĩ u'âsi da. Taha wa, te Timama nhimiroti si te te dama 're wasu'u. **35** Ti'ra te te 're sawi pese uptabi, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã. Tawamhã ma tô pisutu, uburé dama pire uptabi da. Duré uburé marĩ ma pire da, ma tô ti'ra hã pisutu, hãiwa ãma ti'ai ãma zama. **36** ĩ'ra hã Danho'reptui'wa na da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhã, dama 're rowē za'ra mono di za. 'Re dadâ'â za'ra mono ãna, te za 're dasi'ubumroi u'âsi ĩ'rata, hãiwa ãma. ĩmreme, da te 're wapari za'ra mono õ wamhã, dama 're rowē za'ra mono õ di za. 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimihâzé hã te za da te dasina 're waihu'u u'âsi za'ra, ĩ'ra mreme hã da te 're wapari za'ra mono õ wa.

Zezusi hã pi'õi wi, â te te ĩwaptēřézé wasu'u

4 ¹ Tawamhã parisezu norĩ hã ma tô Zezusihi wasu'u hã wapari za'ra. Āne ma tô dasima wasu'u za'ra ni: “Da'umro na si te oto 're dahãimana za'ra, Zuwã Batitaha nhimiroti 'madâ'â'wa hã. Da'umro na si te â dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ. Zezusihi nhimiroti 'madâ'â'wa si te oto da'ahã na 're dahãimana za'ra.”

2 ãne, da te dasima rowasu'u za'ra nherẽ, si'uiahã na te te dama 're ab'manharĩ mono õ di, Zezusi hã. Wa norĩ si, wa ãsadawa para wa te dama 're 'manharĩ za'ra, â dawabzuri hã. 3 Tawamhã Zezusihi ãma danhimirowasu'u hã parisezu norĩ u ãwaptã'ã na te te waihu'u wamhã, te ãsiti timorĩ za'ra, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi. Apã te mo, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Wa norĩ hã wa ãsiré ai'aba'ré ni, ãsiré 're wanomro mono wa.

4-6 Tawamhã Darireza u morĩ wamhã, ma tô sima wẽ, awa'awi dawa'wai baba te te ro'razãri da. Taha wa, wa tô samaritanu norĩ ro wa'wai baba, ro'rahãri za'ra ni, Samariza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba. Wa tô oto rob'umhutu za'ra ni, 'ri nho'õmo u, Sica u hã. Tawamhã â zõ ab're u, wa tô aihutu ni, abzumazéb u. Zuzéhé nhipti'ai ãma te â zõ ab're hã 're hãimana, Zaco hã ti'ra ma, ti'a hã te te ãsõmri wa. Tame te Zezusi hã nhamra, â zõ ab're ãma. Te te ãma wazere wa, te tame nhamra.

7-8 Tawamhã 'ri nho'õmo u, wa tô ai'aba'ré ni, wasa hã wa te wasisa 'mai'uipra za'ra da. Zezusihi si te waza'u tinhamra za'ra, â zõ ab're ãma. Tame sãmra ré, te we pi'õ hã mo, â zõ, samaritanu na ãwaptẽrẽ hã. Tawamhã â zõ ab're u wisi wi, te Zezusi hã 'mahã, ãne:

— Â we ãma a'ãri, te hãrẽne da. 'Rubu di.

9 Tawamhã te pi'õ hã asa tãma tinha:

— E niha te â hã ãwi ãwaptẽ, wasiré samaritanu õ nherẽ. A hã zudezu. — Zudezu norĩ hã duré samaritanu norĩ hã siré 're hãimana za'ra mono õ wa, te ãne pi'õ hã tãma tinha.

10 Taha wa, ma tô Zezusi hã asa tãma tinha:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhoprubzẽ hã waihu'u 'wa'ãhã, duré ãwaihu'u 'wa'ãhã, te aré â hã ãwi ãwaptẽ. Tawamhã â u'ã hã wa aré aima tisõ.

11 Taha wa, te duré pi'õ hã asa tãma tinha:

— Â zõ ab're hã, ab're rehã di. A hã ai'ubana te asã. Tiha na â hã a'ãri õ di za. E niha te za tawamhã ã'a'ã, â u'ã hã. 12 Wahi'rada Zaco hã ma tô dama tisõ ã hã, â zõ ab're hã. Ti'ra norĩ me te te 're ããhuri mono zé, ã hã wanhib'ã hã. ãsimizama zama te te 're ããhuri mono zé. Wahi'rada hã wama ãpire za'ra di. E a hã tãma aipire wa, te za bété â u'ã hã ãma ãsõ. — ãne te pi'õ hã asa tãma tinha.

13 Tawamhã Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Tane tô. ã hã da te 're ãhuri mono wamhã, apãre 'rubu di.

14 ãnhib'ã hã te dama 're anhomri mono wa, da te 're ãhuri mono wamhã, 'rubu ãna te za ãré 're dasi'ubumroi u'ãsi. Ub're 're ãsidototo u'ãsi za'ra mono ne, dawĩ 're si'utõrĩ waihu'u za'ra mono õ di za, da te 're ãhuri mono wamhã. Tawamhã 're dadã'ã za'ra mono ãna, te za 're dasi'ubumroi u'ãsi, hãiwa ãma.

15 Taha wa, te pi'õ hã oto tiwi waptê, ãsib'â hã:

— Ta hã asib'â hã te za ãma ãsõ, te 're 'rubu u'âsi tõ mono da, we sô 're ãneb u'âsi tõ mono da.

16 Taha wa, te Zezusi hã tãma rob'ru, ãne:

— Mo oto aimorĩ aimro zô, we ãtême saprõni da.

17 Tane nherê, ma tã pi'õ hã ãne tãma siwasu'u:

— Wa hã ãmro õ di.

Taha wa, te Zezusi hã oto tãma rowasu'u:

— Tane tã. ãhãna oto aimro õ di. 18 A hã 5 na aimro hã aré. ãhãna hã aimro uptabi õ di. Taré te asiré 're aimasisi aba mo, aibã me. Tã sena ma tã ãma asiwasu'u, aimro õ na hã.

19 Pi'õ hã te duré asa tãma tinha:

— Wa tã oto aiwahu'u. A hã 'Re ãhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, te 're aimo. 20 E mame te za 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma 're dawata za'ra. E ã êtê 'rãihã ãma. E Zeruzarê ãma. ã êtê 'rãihã hã ma tã wahi'rata norĩ hã pisutu za'ra, ãme ãma 're dawata za'ra mono da. Asiré zudezu norĩ hã ma tã Zeruzarê hã pisutu za'ra, tame ãma 're dawata za'ra mono da.

21 Tawamhã Zezusi te duré pi'õi ma tinha:

— Niwapsi, ãne da te dasima 're wasu'u za'ra mono õ di za oto: “ã êtê 'rãihã ãma si, te za Wamama ãma 're dawata za'ra.” Duré ãne da te dasima 're wasu'u za'ra mono õ di za: “Zeruzarê ãma si te za ãma 're dawata za'ra.” 22-24 ãhãna te za oto daro mono bâ ãma 're wata za'ra, ãsazei uptabi 'wa norĩ hã. 'Re ãhãimana u'âsi mono pẽ'ezani ré 're nomro mono wa, te za tã sena ãma 're wata za'ra. Te za tãma 're sisõmri u'âsi za'ra, ãsimiroti zarina si 're nomro mono da. Ta norĩ si ma tã te te sima 're awê, ãma 're wata u'âsi za'ra mono da. 'Re ãhãimana u'âsi mono hã waihu'u pese uptabi di. Hãiba õ nherê, te daro mono bâ 're sãmra, ãpẽ'ezani hã. Taha wa, te za oto daro mono bâ ãma 're wata za'ra, ãsazei uptabi 'wa norĩ hã. ãpẽ'ezani ré 're nomro mono wa, te za tã sena ãma 're wata za'ra. Te za tãma 're sisõmri u'âsi za'ra, ãsimiroti zarina si 're nomro mono da. A norĩ wa'wa hã te ãma 're aiwata za'ra wa'aba mo. Tane nherê, waihu'u za'ra wa'aba õ di, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã. Wa norĩ hã wa tã waihu'u za'ra ni. Taha wa, wa ãma 're wawata u'âsi za'ra. 'Re ãhãimana u'âsi mono te te ãpisudu hã Danho'reptui'wa da, ta hã zudezu. ãne na hã wama waihu'u pese za'ra di. — ãne Zezusi te pi'õi ma rowasu'u.

25 Tawamhã pi'õ te duré tãma tinha:

— Niwapsi te za we datême wi, Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'âsi mono te te ãpisudu hã, Cristu na da te 're ãsisi za'ra mono hã. Wei wisi wapsi, te za uburé 'Re ãhãimana u'âsi mono nhimiroti hã te te wama 're awaihu'u, wa te 're waihu'u za'ra mono da. ãne na hã ãma waihu'u pese di, ãwasu'u hã.

26 Tawamhã Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Wa hã wa tô we datême wi. Wa hã te aima ãrowasu'u hã Danho'reptui'wa, wa 're mo. — ãne te pi'õi ma siwasu'u, Zezusi hã.

27 Tawamhã pi'õi ma siwasu'u ré, wa tô ãtême aihutu ni. Pi'õi ma nherê, siwasu'u wa, wa ãma watob'uzu za'ra ni, wanhimirosa'rata na si. Tane nherê, pi'õ hã wa te wasiwi sadanharĩ õ di, ãne: “E marĩ zô te ãrãta asa.” Duré Zezusi hã ãne wa te wasiwi sadanharĩ õ di: “E niha te pi'õi ma nherê, asiwasu'u. E marĩ da, te pi'õi ma nherê, ãrowasu'u.” ãne, wa te wasiwi sadanharĩ za'ra õ di.

28-29 Taha pari, te pi'õ hã oto mo, 'ri tême. Sisa'u ma piza hã tirê. Wisi wamhã, ma tô dazô hã awa'awi, ãne:

— Oto wasi'aba'rêi wa'aba, aibã hã sabu za'ra wa'aba da. Uburé te 're ã'ab'manharĩ mono zé hã ma tô ãma waihu'u. Áté õ hã 'Re ãhãmana u'ãsi mono te te ãpisudu, Danho'reptui'wa da.

30 Taha wa, te we oto awa'awi ãtême ai'aba'rê ni, da'ahã na.

31 Wa norĩ hã pi'õ morĩ za'u si, wa ãsa hã tãma 'ru za'ra ni, sa da.

32 Tawamhã Zezusi te wama nharĩ za'ra, ãne:

— ãsa hã te ãma tihãiba, aima ãwaihu'u'õ za'ra wa'wa hã.

33 ãne hã te te wama waihu'u za'ra wa, wa tô wasima nharĩ za'ra ni:

— Áté ãsa hã ma we tãma 'mai'ãwisi ni, nima hawi.

34 Tawamhã te Zezusi hã asa wama nharĩ za'ra, ãne:

— 'Re dasaihuri mono wamhã, dama 're rowê za'ra mono di za. Tane, wa hã. We ãzatõrĩ'wa te te ããma ãrotizé hã te ãsina uwaimrami wamhã, ãma rowê di za. ãnhimiromhuri hã te tãma uprosi wamhã, ãma rowê di za duré. — ãne Zezusi te wama siwasu'u za'ra. 35 Te duré wama rowasu'u:

— Daburu hã ma tô ãmadãã za'ra wa'wa. 'Madãã za'ra wa'aba wa, ma tô ãne ãrowasu'u za'ra wa'wa: “Zahadu romhã di, danho hã da te 're ãrãihãri za'ra mono zéb u hã. Maparane si'uiwa na a'amo hã ãma 're si'utõrĩ mono parip si, te za amnhõ hã da te 're rãihãri za'ra. Tawapsi dama romhuri ahã di za oto.” ãne te a norĩ wa'wa hã ãrowasu'u za'ra wa'wa. ãne, wa za wa hã aima rowasu'u za'ra wa'wa oto, waihu'u za'ra wa'aba da. Buru hã 'madãã za'ra wa'aba. Ôhõta te we oto ai'aba'rê ni. Romhuture di oto, da te ãzaze za'ra zéb u hã. Aima romhuri ahã za'ra wa'aba di za, da te 're ãzaze za'ra mono zém na da hã. — ãne te wama siwasu'u, Zezusi hã. 36 Te duré wama rowasu'u za'ra, ãne:

— Danho hã dama 're rãirê za'ra mono wapsi, te za da te 're rãihãri za'ra, buru tede'wai ma. Da te tãma 're uprosi za'ra mono wapsi, te za te te 're da'apawa'ãbã, buru tede'wa hã. Romhuri te te 're uprosi za'ra mono wamhã, tãma 're rowê za'ra mono di za oto, rob'rãihãri'wa norĩ ma hã. Robzuri'wa norĩ ma zama 're rowê za'ra mono di za. Tane wa hã buru tede'wa ne, wa za te tãma 're wa'ãbã

za'ra, ìzadawa wasu'u'wa norĩ ma. Ta norĩ ma zama tãma 're rowẽ za'ra mono di za. E marĩ wa. Te te dama 're ìzadawa wasu'u za'ra mono ré, da te 're ìzaze za'ra mono wa. Duré dadâ'â ãna hãiwa ãma 're dasi'ubumroi u'âsi mono wa za, taha wa, tãma 're rowẽ za'ra mono di za. ³⁷⁻³⁸ Daburu na da te 're robzuri za'ra mono wamhã, te za duré da te 're rãihãri za'ra. Tawamhã ni'wa hã te te rob're nherẽ, te te rãihãri õ wamhã, te za wasu'u ni, ãne: “Õ hã ma rob're 'rata. Tane nherẽ, te te rãihãri õ di, si'uihã na. Ì'upana sô ìromhuri'wa si ma ìsimiromhuri hã uprosi.” ãne te za wasu'u ni. Tane ma tô aibã norĩ hã aiwana te te dama 're ìwasu'u 'rata za'ra. Taha wa, te za oto da te 're ìzaze za'ra, a norĩ wa'aba zama 're ìzadawa wasu'u za'ra wa'aba mono nherẽ, datẽme te 're asatõrĩ za'ra wa'aba mono wamhã. — ãne Zezusi ma tô wama rowasu'u za'ra, ìsiré 're wanomro mono wa.

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhã ahã na ma tô ìtẽme aihutu samaritanu norĩ hã, 'ri nho'õmo hawi. Pi'õ nhimirowasu'u hã da te saze sirõmo za'ra wa, ma tô we ìtẽme aihutu ni. ãne 'ri tẽme wisi wi, ma tô aré pi'õ hã dama rowasu'u: “Õ hã aibã hã uburé te 're ì'ab'manharĩ mono zé hã ma tô ìma waihu'u.” ãne ma tô aré dama rowasu'u.

Tawamhã ìtẽme dasihutu wamhã, te ãma ropti za'ra ni, a'ã da'rata sãmra da. Taha wa, te syry na da'rata nhamra, 'ri nho'õmo ãma. Tame sãmra ré, te bådã hã maparane ãma ne.

⁴¹ Taha wa, da'ahã na ma tô dasina umnhasi za'ra ni, dasi'uihã na ìmreme hã da te wapari za'ra wa. Danho'reptui'wa na ma tô saze za'ra ni, 'Re ìhãimana u'âsi mono te te ìpisutu na hã. ⁴² Tawamhã te ãne pi'õi ma nharĩ za'ra, pi'õ nhimirowasu'u wapari'wa norĩ hã:

— Asimirowasu'u hã wa te wapari za'ra wa, wa tô saze za'ra ni. ãhãna wasi'uihã na wa tô ìmreme hã wapari za'ra ni. Taha wa, wa oto waihu'u za'ra ni, õ hã Danho'reptui'wa te 're mo. — ãne te samaritanu norĩ hã tãma nharĩ za'ra, pi'õi ma.

ZeZusi hã, dama ìpire zadawa zapari'wai 'ra te te ìpesezé wasu'u

⁴³ Tame sãmra pari, te oto apã mo Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi u, Zezusi hã. Wa norĩ hã wa ìsiré ai'aba'ré ni. ⁴⁴⁻⁴⁵ Zezusi hã ma tô ãne nasi wama rowasu'u za'ra aré: “Re ìhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã ìrob ãma 're ìdasi'ubumroi mono norĩ si, ìsimiroti na wazép sina sô 're datob'uzu za'ra mono õ di.” ãne Zezusi hã ma tô wama sina wasu'u za'ra aré. Taha wa, te apã mo, Darireza u. Apã wasihutu wamhã, ma tô dasima wẽ za'ra ni, da'rata 're sãmra mono da. E marĩ wa. Ta norĩ hã ma tô aihutu Zeruzarẽ u, Pascowa na datoi wa, dame si'rã'õtõ da. Tame ma tô ãma 'madã'ã za'ra, Zezusi hã tiwaihu'u pese na te te ìdapawaptobzém na. Taha wa, ma tô sô tatob'uzu za'ra ni, Darireza ãma 're ìdasi'ubumroi mono norĩ hã.

46 Tawamhã Zezusi hã ma tô apâ wi, Cana na 'ri wa'õtõ nhisi u. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Cana hã. Tame ma tô Zezusi hã â na uwa 'ru 'rã wa'u ísé 'manha aré, te te 're ïromhõsi mono na. Cana ãma sãmra ré, ma tô aibã hã ítẽme wi, Capana'u na 'ri nho'õmo nhisi hawi. Ta hã apito zadawa zapari'wa. 47 Zezusihi wasu'u hã te te waparí sirõmo wa, ma ítẽme wi, ï'ra hã hãzé wa. ãne te dasima wasu'u za'ra ni: “Zudeza hawi ma tô Zezusi hã wi, Darireza u.” Tawamhã ítẽme wisi wamhã, ãne te ti'ra hã tãma wasu'u, wawa sina: “ï'ra hã hãzé ahã wa, wa we asô mo, ïma pese da. Te za oto ïwi dêrã.”

48 Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— E niha te za marí dama ï'manharí waihu'u'õ hã te dama 're ï'ab'manharí mono zéb zarina si 're ïzaze za'ra wa'aba mo.

49 Taha wa, te asa tãma tinha, aibã hã:

— ï'ra hã ïwi dê'â õ ré, ïsiré ãma aimorí, ítẽme.

50 Tawamhã Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Te za oto apâ aimo, ítẽme. Ai'ra hã aiwi dê'â õ di za. Rowẽ na te za aima 're mo. — ãne te tãma tinha, Zezusi hã.

Tawamhã ma aibã hã ti'ra na mreme zaze. Taha wa, te apâ mo, ti'ra u. Tane nherẽ, bãtã na ti'ra u wisi sirõmo õ di. Misi ma a'ã nhono. Awẽpsi te za wi, ti'ra u hã. 51 Tawamhã tãma ïromhuri'wa norí hã 'ri tẽme wisi õ ré, ma tô sina uzusi za'ra. Ma tô tãma rowasu'u za'ra, ãne:

— Ai'ra hã hãzé õ di. Rowẽ na te oto nhamra.

52 Taha wa, ma tô ïmama hã asa ãma sadanharí za'ra, ãne:

— E mame bãtã na ma tô séptãrã.

Tawamhã te ãne asa tãma rowasu'u za'ra:

— Bãdã sipra wi ma tô tiwahã.

53 Tawamhã ïmama te tãma rowasu'u za'ra oto:

— Tane tô. Ahãmhã bãdã sipra wi, ma tô Zezusi hã ãne ïma tinha: “Ai'ra hã aiwi dê'â õ di za. Rowẽ na te za aima 're mo.” — ãne te tãma rowasu'u za'ra, Zezusihi mreme na. Taha wa, ma tô Zezusi hã sazei pese, aibã hã. ïmro zama ma tô saze. Aihĩni ma tô saze za'ra Zezusi hã, ti'ra norí me. Tãma ïromhuri'wa norí zama ma duré saze za'ra.

54 ãne Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma ma tô tiwaihu'u pese na marí ï'manharí waihu'u'õ hã dama 'manha Zezusi hã, Zudeza hawi wisi wi. ãne dapawaptom na ma tô ãma sahu, 'Re ïhãimana u'ãsi mono we te te ïsatõrĩ na, da te waihu'u za'ra da.

Zezusi hã aibã ïhi'ré te te ïpesezé wasu'u

5 1 Tawamhã daro mono bâ ma tô Zeruzarẽ ãma tasi'rã'õtõ ni, 'Re ïhãimana u'ãsi mono ãma dawata za'ra da. Taha wa, ma tô Zeruzarẽ u dame mo Zezusi hã, dame ãma wata da. Wa norí hã wa ïsiré ai'aba'ré ni duré, ïsiré 're wanomro mono wa. 2-5 Tawamhã

Zeruzarẽ ãma te aibã hã 're sãmra, ìhâzé ré hã. 38 na ma tô oto ãma tiwahu, tihâzé te te 're sépata mono ré hã. Ta hã te dame nomro, ìhâzé ré norĩ me, ìtob'a norĩ me, duré ìrãtẽire norĩ me, duré ìhi'ré norĩ me zama. Pu'u 'rata te ta norĩ hã 're simi'wara, pu'u wawẽ 'rata. 'Ri 'wawi wa'ra ãma, pu hã. Tame 'ridawa hã pone'ẽrebã 'mazasizé hã. Wamremezém na Betezata na 'ridawa nhisi hã. Pu'u 'rata te uridi hã 're simasa, 5 na ìhãiba hã. Tame te da'ahã na 're danhimi'wara uriti wa, ìhâzé ré hã. Hãiwa ãma Danhib'apito uptabi ma romhuri'wa zô, te dasina 're danhimipari za'ra. Ta hã te we 're ne hãiwa hawi, â hã te te 're upi mono wa, 're âsisasisi mono da. Tawamhã ni'wa hã â sisasisi ré, te te ìsi'rai 'rada hã te za séptãrã. ⁶ Tawamhã Zezusi hã ma tô oto datẽme wi, ìhâzé ré norĩ u. Wisi wi, ma aibã hã tisã. Hãzé ré ãma ìwahub ahã na ma tô waihu'u, Zezusi hã. Taha wa, te aibã ma tinha:

— E aséptã'ã da hã te asima ìwẽ.

⁷ Tawamhã aibã ma asa sada'ã:

— Apito, ni'wa hã hãimana õ di, 're âsisasisi mono ré, ìãma ìsi'rai'wa da hã pu'u u. Âi ba atãma hãire nasi ìsi'rúi mono ré, te nasi ìwana si'ra za'ra ni, âi ba. — ãne te aibã hã Zezusihi ma siwasu'u.

⁸ Taha wa, ma tô Zezusi hã tãma tinha, ãne:

— Ma'ãpé, aiwahutu. Asa'warizé hã âri, aimorĩ da oto.

⁹ Taha wa, ma awa'awi tipese, aibã hã. Pese wamhã, tiza'warizé hã ma tô ti'ã. Tawamhã para na te oto 're mo. ãne na hã sabadu na ma tô tiromhãiba, romhuri zahãrizém na. ¹⁰ Taha wa, ma tô zudezu norĩ nhib'apito norĩ hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— 'Re ìhãimana u'ãsi mono ma tô dama roti, da te 're romhuri za'ra mono tô da, sabadu na hã. A hã ìsimiroti 'madã'ã ãna te asa'warizé hã 're ìã, romhuri zahãrizém na hã.

¹¹ Taha wa, te aibã hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Aibã hã ìpese'wa hã ma tô ìza'warizé hã ìma ti'ru. Ìpara na oto 're ìmorĩ da, te duré ìma tinha.

¹² Tawamhã te sadanharĩ za'ra:

— E 'wa hã ma tô asa'warizé hã aima ti'ru. E 'wa hã ma tô duré aima tinha, aipara na 're aimorĩ da hã oto.

¹³ Taha wa, ma tô duré aibã hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Me. Te waihu'u õ di, wa hã. — ãne te tãma nharĩ za'ra. Zezusi hã te te pese pari, ãma sapa'a õ di. Da'ahã wa, te awa'awi ìsiti mo. ãne wa, Zezusihi nhisi hã te te waihu'u õ di, aibã hã.

¹⁴ Tawamhã 'ri 'wawi wa'ra 're, ma tô aibã hã sôpẽtẽ Zezusi hã, 'Re ìhãimana u'ãsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zéb ãma. Te te sôpẽtẽ wamhã, ãne te aibã ma tinha, Zezusi hã:

— Ma tô oto aséptã, ãhãna hã. Taha wa, aiwasédé hã 're 'manharĩ mono õ di za oto, 're 'manharĩ u'ãsi mono wa, marĩ ìwasété uptabi hã aima romhãimana õ'umnhasite. — ãne te tãma tinha.

15 Tawamhã aibã te mo, dama ãpire norĩ u. ãne te tãma siwasu'u za'ra:

— ãpese'wa hã, wa tô waihu'u. Zezusi hã ma tô ãpese.

16 Taha wa, dama ãpire norĩ hã te oto sada tihãimana za'ra, romhuri zahãrizém na te te pese wa, sabadu na.

17 Tawamhã Zezusi hã ma tô tãma nharĩ za'ra, ãne:

— ãmama hã te za te te 're da'apawaptob u'ãsi. ãzama wa za duré te 're da'apawapto. — ãne te tãma siwasu'u za'ra.

18 Taha wa, te ãma sima roti za'ra, te te siwi wĩrĩ da, romhuri zahãrizé hã ãsimiroti za'ra zarina, te te 'madã'ã õ wa, duré 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã Timama na te te wasu'u wa, aiwa ãwaihu'u pese zahuré na hã.

Zezusi hã, Timama zadawa para dama pire na 're ãhãimana mono zé wasu'u

19 Tawamhã Zezusi hã te duré tãma nharĩ za'ra:

— Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Wa hã ãsi'uihã na dama ãmanharĩ waihu'u'õ na te 're da'apawapto waihu'u mono õ di. ãmama zadawa para, wa tô te 're da'apawapto. ãmama hã tiwaihu'u pese na te te 're ãda'apawapto mono ne, wa tô te 're da'apawapto. 20 Wa hã ãra wa, te te 're ãzawi pese. Ta hã ma tô ãpisutu, dama ãmanharĩ waihu'u'õ na te te 're ãda'apawapto mono ne, te duré 're da'apawapto mono da. Wa hã te 're da'apese mono wa, ma tô ããma 're datob'uzu za'ra. Zahadu wapsi, ãmama te za duré ãma tinha, tiwaihu'u pese na te te 're ãda'apawapto mono zarina, te 're da'apawapto mono da. Tawamhã te za duré ããma 're datob'uzu za'ra, ãwaihu'u pese uptabi wa. 21 'Re dadã'ã za'ra mono wa, te ãmama hã ab're hawi te te 're da'ahãiwa'utu, apã 're danomro u'ãsi mono da. ãzama te ãsima 're ãawẽ mono norĩ ma, wa za duré te 're anharĩ, apã 're hãiwa'utu za'ra mono wa, 're nomro u'ãsi mono da, wa hã ãra wa. Tawapsi te za da te 're ãwaihu'u za'ra, ãwaihu'u pese uptabi na. 22-23 ãmama hã 'rãwi sipisutu õ di, ti'ai ãma dahãimanazéb zarina te te dama 're arowairébé mono da. Taha da, ma tô ti'ra wa, ãpisutu. E marĩ da. ãma 're ãdawata za'ra mono ne, ãsine ãwaihu'u pese wa, ããma zama 're dawata za'ra mono da. ããma 're dawata za'ra mono õ wamhã, we ãzatõrĩ'wai ãma zama duré 're dawata za'ra mono õ di za, ãmama ãma.

24-25 — ãmreme hã da te 're wapari za'ra mono wamhã, duré we ãzatõrĩ'wa hã da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhã, te za tipẽ'ẽ na sina uwaimrami sirõmo za'ra, rowẽ na 're ãdahãimana u'ãsi za'ra mono zé hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimihãzé hã te te sina 're waihu'u za'ra mono õ di za. Te za tipẽ'ẽ na ãma saprĩ sirõmo za'ra, dapẽ'ẽ 're, dadã'ã u'ãsi 're ãdahãimana za'ra mono zém hawi,

dapẽẽ 're rowẽ na 're ìdahâimana u'âsi za'ra mono zéb u hã. 26 Ìmama hã dapẽẽ 're, dadâ'â ãna rowẽ na 're ìdahâimana u'âsi za'ra mono zé nhomri'wa dama. Ìra wa, ma tô duré ìpisutu, ìzama 're ìdahâimana u'âsi za'ra mono zé nhomri'wa na dama 're ìhâimana mono da. 27 Ta hã ma tô duré ìma tinha, ti'ai ãma dahâimanazéb zarina, te dama 're arowairébé mono da, ìsadowa para wa hã ti'ai ãma dasiré ìpodo hã 're ìhâimana mono wa.

28-29 — Ìmreme na atob'uzu za'ra wa'aba mono õ di za. Niwapsi te za 're ìdadâ'â za'ra mono hã tahâiwa'utu za'ra ni. Ìhârâ hã da te wapari za'ra wa, te za ab're hawi tawairébé ni. Tawamhã 're ìnomro wẽ mono norĩ hã te za apâ hâiwa'utu za'ra, rowẽ u'âsi 're hâimana u'âsi za'ra mono da oto, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'rata. 'Re ìnomro wasété mono norĩ zama, te za duré apâ hâiwa'utu za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimihâzé hã te te sina 're waihu'u za'ra mono da.

Zezusi hã, Timama zadawa para datẽme 're ìmorízém na dama ìsiwasu'uzé

30 — Ìnhimipisutu zarina si, marĩ na te dama 're arowairébé mono õ di za. Ìmama nhimipisutu zarina si, wa za ti'ai ãma 're ìdahâimana za'ra mono zéb zarina, te dama 're arowairébé. Ìnhimipisutu zarina, marĩ na te dama 're arowairébé mono da, te ìsima 're da'awẽ mono õ di, wa hã. We ìzatõrĩ'wa nhimipisutu zarina si, te dama 're arowairébé mono da, wa ìsima te 're da'awẽ u'âsi. Taha wa, te dama 're arowairébé mono wamhã, te dama ãma upa za'ra õ di za. Duré ropipa hã 're ìnomro wasété mono norĩ ma, te 're apisutu mono wamhã, te tãma ãma upa za'ra õ di za.

31 — Ìsiwaprosi uptabi, aima ìsiwasu'u za'ra wa'aba õ di. Ni'wa te te ìzadawa waptob õ wamhã, âté te za ìzadawa nhipese na ìma 're ìnharĩ za'ra wa'aba mo. Taha wa, ìsiwaprosi uptabi, aima ìsiwasu'u za'ra wa'aba õ di. 32 Ìhâiba amo hã ma tô ìzadawa wapto. Tô sena ma tô aima sina ìwasu'u za'ra wa'wa. Æne na wa tô waihu'u.

33-37 — Â ro'ore hã te te dama rob'uiwẽ wamhã, dama rowẽ di. Tane Zuwã Batita hã ma tô simi'ẽ na te te dama 're sadawa wasu'u, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Tawamhã te te dama 're sadawa wasu'u mono ré, dama rowẽ di. A norĩ wa'wa hã ma tô ìtẽme ìda'mazatõrĩ za'ra wa'wa, te te siwi sadanharĩ za'ra da, ìsimirowasu'u na. Tô sena ìsimirowasu'u hã. E marĩ da, wa ãma aipo're pu'u za'ra wa'wa, Zuwã Batita te te ìãma ìrowasu'uzém na hã. 'Re ìzaze za'ra wa'aba mono da, te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da, wa ãma aipo're pu'u za'ra wa'wa, ìsimirowasu'u na hã ìsina. Zuwã Batita hã ma tô mreme pire na te te dama 're ìwasu'u wẽ. Mreme pire nherẽ, ti'ai ãma ìpoto si, õ hã. Ti'ai ãma 're ìpoto

za'ra mono zô si, 're ãnhimipari mono ô di, te te dama 're ãwasu'u wê za'ra mono wa, da te 're ãzaze za'ra mono da. E marĩ wa. ãmama hã te te dama 're ãwasu'u wê mono wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Ta hã ma tô ãpisutu, te te 're ãromhõsi mono zarina, te 're da'apawapto mono da, we te te ãzatõrĩ na da te dasiwi 're waihu'u za'ra mono da. A norĩ wa'wa hã niwa atõmo na 'madãã za'ra wa'aba ô di, ãmama hã. Duré niwa aipo're na ãmreme hã wapari za'ra wa'aba ô di. **38** Duré ãmreme hã aipẽ'ẽ 're, 're hãimana za'ra wa'aba mono ô di. Taha wa, te te we atẽme ãzatõrĩ za'ra wa'aba nherẽ, asina 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mono ô di. **39-40** A norĩ wa'wa hã te ãne asima 're ãrowasu'u za'ra wa'aba mo: "Wa norĩ hã wa wa te 're sõré u'ãsi za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme ui'ére hã. Taha wa, wa za ãma wasina uwaimrami za'ra ni, 're ãdanomro u'ãsi mono zé hã." ãne te asima 're ãrowasu'u za'ra wa'aba mo. Ta hã te ãwasu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme ui'ére hã. 'Re sõré u'ãsi za'ra wa'aba mono nherẽ, asima 're ãwê za'ra wa'aba mono ô di, 're ãzaze za'ra wa'aba mono da. 'Re ãzaze za'ra wa'aba mono 'wa'ãhã, wa aré aima pisutu za'ra wa'wa, 're ãdanomro u'ãsi mono zé hã asina uwaimrami za'ra wa'aba da.

41 — Wa hã ããma 're aiwata za'ra wa'aba mono zô, ãsina 're ãnhimnhasi mono ô di. **42** E marĩ wa. Te ãsina aiwaihu'u za'ra wa'aba wa, asimirosa'rata na. 'Re ãhãimana u'ãsi mono, 're sawi pese za'ra wa'aba mono ô di. **43** ãzama asiwi 're ãzawi pese za'ra wa'aba mono ô di. ãmama zadawa para we atẽme ãmorĩ za'ra wa'aba nherẽ, ãma 're ãzaze za'ra wa'aba mono ô di. ãté te za ni'wam norĩ nhimirowasu'u si 're ãsazei pese za'ra wa'aba mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te we datẽme 're satõrĩ za'ra mono ô nherẽ, ta norĩ hã. **44** A norĩ wa'wa hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te 're aiwêsãmri za'ra wa'aba mono da, asima 're wê uptabi za'ra wa'aba mono ô di. Ma tô asima 're ãdawê uptabi za'ra wa'aba mo, ti'ai ãma 're ãdanomro mono si te te 're aiwêsãmri za'ra wa'aba mono da. E niha te za tawamhã, asina 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mo. Wa hã ã'ra nherẽ, ãté asina 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mono ô di za. **45** E ãmama ma, wa za aiwasu'u za'ra wa'wa, 're ãzaze za'ra wa'aba mono ô na. Mare di. Mozési hã te za tãma aiwasu'u za'ra wa'wa, 're ãzaze za'ra wa'aba mono ô na, aima ã'umnhasi za'ra wa'wa hã. **46** Duréihã Mozési hã ma tô ãwana ããma rob'ui'ére siro dama. Tane nherẽ, ãsimi'ui'ére hã sena na 're saze za'ra wa'aba mono ô di. 'Re saze za'ra wa'aba mono 'wa'ãhã, te aré 're ãzaze za'ra wa'aba mo. **47** ããma rob'ui'ére hã sena na 're saze za'ra wa'aba mono ô wamhã, e niha te za tawamhã ãmreme na 're ãzaze za'ra wa'aba mo. ãté ãmreme na 're ãzaze za'ra wa'aba mono ô di za. — ãne Zezusi ma tô tãma rowasu'u za'ra, dama ãpire norĩ ma.

Zezusi hã da'ahã uptabi nherẽ, te te ãda'asaihurizé wasu'u

Mateusi 14.13-21; Marcusi 6.30-44; Rucasi 9.10-17

6 ¹Tawamhã Zezusi hã ma tô uba're na saprĩ, ãsõ'õmo na. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, ãsõ'u hã. Tiberizadi na ãsõ'õmo nhisi hãiba amo hã. Wa norĩ hã wa ãsiré saprĩ za'ra ni, ãsiré 're wanomro mono wa. ²Da'ahã na te duré ãsarina ai'aba're ni. E marĩ wa. Tiwaihu'u pese na, marĩ dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama ab'manharĩ wẽ mono wa, danho'a. ³Tawamhã sa'a nhisi u, wa hãimo ai'aba're ni, Zezusihi siré. Sa'a nhisi ãma, wa oto ãsiré asimro ni. ⁴Romhuture di oto, zudezu norĩ te, dato hã da te 're ã'manharĩ za'ra mono zéb u hã, Pascowa na dato nhisi hã.

⁵Tawamhã ãtẽme dasi'aba'rei wamhã, ma tô da'ab'madã, Zezusi hã. Da'ahã uptabi na te ãtẽme ai'aba're ni. Te te da'ab'madãã wamhã, Piripihĩ ma, te tinha, ãne:

— E mame dasa hã te 're simi'wara, wa te dama ã'uipra za'ra da hã, aihĩni ãma dasaihuri da hã.

⁶Taré ma sadawa pibu Piripi hã, rãwi te te sina roti sirõmo nherẽ, te te ãda'apawaptobzéb da hã.

⁷Taha wa, te Piripi hã asa tãma tinha:

— Da'ahã uptabi wamhã, wa aré dasa na rob'uiprazé hã ahã uptabi nherẽ, uprosi za'ra ni, 200 na ãhãiba nherẽ. Tane nherẽ, te aré da'ãma ai'utõ, ã'u'ëtẽ wapu hã. Syry na dasa hã da te huri da nherẽ, aihĩni dasa hã da te huri õ di aré. — ãne Piripi te tãma tinha.

⁸⁻⁹Taha wã, wa ãsiré 're ãwanomro mono hã misi Zezusihi ma 'manharĩ ni. ãdéré hã Sima Pedruhu no hã te tãma tinha, ãne:

— 'Watébrémi te, ã'u'ëtẽ wapu hã te tihãiba, arozum ne u'ẽne hã. 5 na ãhãiba hã. Duré pe'a hã maparanere. Tawamhã ãne aihĩni dasaihuri õ di za. — ãne te ãdéré hã Zezusihi ma wasu'u.

¹⁰Tawamhã ma tô Zezusi hã asa wama nharĩ za'ra:

— Te za dama ãnharĩ za'ra wa'wa, ti'ai wa, dasi'ubumro da. — ãne te wama nharĩ za'ra. Tame du hã sa'ëtẽ di. Taha wa, ma tô ti'ai wa asimro ni. Da'ahã uptabi di. Aibã si, wa te wasiwi sa'rata wamhã, 5 miu na ãhãiba hã. ¹¹Tawamhã Zezusi ma tô waibu, ã'u'ëtẽ wapu hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma te tiwata, sõpru wa. Taha pari, ma tô wama sõmri za'ra, wa te dama sõmri za'ra mono da. Pe'a zama ma duré wama sõmri za'ra, wa te dama sõmri za'ra mono da. Tawamhã ã'u'ëtẽ wapu hã umrore nherẽ, da'ãma si'utõrĩ õ di. Pe'a zama maparane nherẽ, da'ãma si'utõrĩ õ di. Taha wa, ma tô aihĩni dasa hã huri ni. Ma tô da te 'mahãpãrĩ, da'ãma si'utõrĩ ãna. ¹²Da te 'mahãpãrĩ mono wamhã, Zezusi hã te wama 'ru za'ra, apã wa te ubumroi mono da, danho'rada hã taré simi'wara tõ mono da.

13 Taha wa, wa tô apâ wa te ubumro za'ra. Si'õtô wa, wa tô wa te sé. Si'õno hã ahâ di, danho'rata ré hã, wa te i'ubumro za'ra hã i'u'ëtê wapu wê'ei ré hã. 12 na si'õno hã.

14 I'u'ëtê wapu hã umrore nherê, da'ãma si'utõrĩ õ wa, ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni, waihu'u pese wa, Zezusi hã. Tawamhã te ãne dasima rowasu'u za'ra ni, dasaihuri wê te:

— Tô sena õ hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa, we datême ãmorĩ zô 're ãdanhimipari za'ra mono. Oto wa te wasiwi sãprõni aba, ãma wanhib'apito za'ra da. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni.

15 Tawamhã Zezusi hã danhimiroti hã ma tô sina waihu'u. Taha wa, te siwaprosi sa'a nhisi u mo apâ, danhiti.

Zezusi hã â nhisi baba ãmorizé wasu'u

Mateusi 14.22-33; Marcusi 6.45-52

16-17 Tawamhã mara simeí wamhã, wa tô si'ra za'ra ni âi ba, uba're na wa te sãprĩ za'ra da, zara u, Capana'u na 'ri nho'õmo nhisi u. Robra di oto. Zahadu watême wisi za'ra õ di, Zezusi hã.

18 Tawamhã ma rowa'u hã wawi tiwatobro za'ra, rowa'u'u za'ëne hã. Taha wa, âsisasi hã sa'ëtê di. 19 Wa norĩ si, wa tô wasiré sari za'ra ni uba're hã, Zezusihi siré 're ãwanomro mono norĩ si. Sa'a hawi wasi'aba'rêi wamhã, â wa'wa u ma tô uba're hã waré tihãimana za'ra. 5 na ti'ai pibuzém na, wa tô oto wasina wapahã za'ra ni, niha wamhã, âté 6 na ti'ai pibuzém na. Tawamhã Zezusi hã wa tô wasiwi sãmri ni. Â nhisi baba te wei watême timorĩ za'ra, uba're u. Romhuture di oto. Wa te wasiwi sãmri wamhã, wa tãma wapê'ëwara za'ra ni.

20 Taha wa, Zezusi te wama si'mahârâ za'ra, ãne:

— Wa hã wa we atême ãmorĩ 'wa. ãma aipahi za'ra wa'aba tõ.

21 Tawamhã ãne wama si'mahârâ za'ra wa, tãma wapahi za'ra ãna, wa tô sô wahârâ za'ra ni, uba're u watême sébré za'ra da, wama rowê za'ra wa. Watême sébré za'ra wi, ma tô uba're hã â zadaré u sina ropto, wa te wasima ãma ãrotizéb u.

Zezusihi zô ãdanhoprézé wasu'u

22 Tawamhã da'ahã na te waza'u asimro ni, ãsõ'u zaihã na bâtã pusizém niwĩ. Taha wa, awêmhã te ãne dasima rowasu'u za'ra ni:

— Ahãmhã hã uba're hã misire te nomro, ãmhã. Zezusihi siré 're ãnomro mono norĩ si ma tô asisi uba're wa, te te siré sari za'ra da. Zezusi hã ãsiré sébré za'ra õ di. E momo te bété mo. — ãne te tasisadanharĩ za'ra ni. 23 Tawamhã ni'wam norĩ hã ma tô uba're na datême sãprĩ za'ra wawa'rãmi, zara u. Tiberizadi hawi ma tô datême sãprĩ za'ra, 'ri nho'õmo hawi. Wanhib'apito hã 'Re ãhãimana

u'âsi mono âma ãwatazéb u, ma tô âma roptob za'ra, dasa hã da te ãhurizéb u. **24** Tawamhã Zezusi hã sãmra õ wa, duré wa norĩ zama wasi'ubumroi õ wa, ma tô uba're wa, asisi ni, tisa te te ãhuri norĩ hã zara u te te ãma saprĩ za'ra da apâ. Tawamhã Zezusihi zô danhopré da, ma tô uba're na saprĩ za'ra ni, Capana'u u.

Zezusi hã dasai uptabi na dama ãsiwasu'uzé

25 Tawamhã Zezusi hã ma tô sãmri za'ra ni, Capana'u âma ãsõ'u zara niwĩ. Da te dasiwi sãmri wamhã, âne te sadanharĩ za'ra ni:

— Rowahutu'wa, e niwa ma tô we aiwi, âwa.

26 Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— E marĩ da, te we ãzô asõpré wa'aba mo. E marĩ dama ãmanharĩ waihu'u'õ hã ãwaihu'u pese na te aima 'manharĩ za'ra wa'aba wa, ma tô ãwaihu'u za'ra wa'wa, 'Re ãhãimana u'âsi mono we te te ãzatõrĩ na. E taha wa, te we ãzô asõpré wa'aba mo. Mare di. Taré ãu'êne hã 'mahãpãrĩ za'ra wa'aba mono wẽ te, te we ãzô asõpré wa'aba mo. **27** Dasa hã dawi wasété su'u di. Taha wa, asa zô si 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za. Dasa ne zô si, te za 're ãrob'ruiwapari za'ra wa'aba mo, wẽ na 're ãhãimana u'âsi mono ne zô si. Ta hã rowẽ u'âsi dadã'ã ãna 're ãdahãimana u'âsi za'ra mono zé, te wasu'u. Wa hã ti'ai âma dasiré ãpoto wa, ma tô ãmama hã ãpisutu, ãsadawa para te dama 're anhomri mono da, rowẽ u'âsi 're ãdahãimana u'âsi za'ra mono zé hã.

28 Tawamhã ma tô asa tãma nharĩ za'ra ni, âne:

— E marĩ na ma tô 'Re ãhãimana u'âsi mono hã te te sima 're da'awẽ, te te sima 're ãwẽ mono zéb uwaibaba, wa te tãma âma 're uwaimrami za'ra mono da. Ma'ãpé wama waihu'u za'ra na, wa te waihu'u za'ra da.

29 Tawamhã te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra, âne:

— 'Re ãhãimana u'âsi mono, ma tô we ãzatõ, da te dasina 're ãumnhasi za'ra mono da. Tawamhã asina 're ãumnhasi za'ra wa'aba mono wamhã, te za tãma âma 're ãuwaimrami za'ra wa'aba mo, te te sima 're ãwẽ mono zéb uwaibaba, 're ãzaze za'ra wa'aba mono wa.

30-31 Taha wa, te asa tãma nharĩ za'ra ni, âne:

— Wahi'rata norĩ hã a'ubuni wi 're nomro mono ré, ma tô te te 're huri mana na dasa nhisi hã. Âne ma tô daza'u âma rob'ui'ére ãbaihã na, 'Re ãhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã: “Ma tô te te dama 're anhomri, hãiwa hawi dasazé hã.” A hã bété. E marĩ te za wanho'a duré wama ãmanha, dama ãmanharĩ waihu'u'õ hã, wa te âma aiwaihu'u pese za'ra wa, wa te asaze za'ra da.

32 Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, âne:

— Mozési hã hãiwa hawi te te dama 're anhomri mono õ di, dasazé hã. ãmama si hãiwa hawi dasa nhomri'wa te 're hãimana,

ate wa'aba da, dasai uptabi hã. **33** Dasa hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhibzari hã hâiwa hawi we ìmorî te wasu'u, dadâ'â ãna 're ìdahâimana u'âsi za'ra mono zé hã te te dama 're anhomri mono da. — ãne te Zezusi hã tâma rowasu'u za'ra.

34 Tawamhã te asa tâma nharî za'ra ni, ãne:

— Wama 're anhomri u'âsi mono, wasai uptabi hã.

35 Taha wa, te Zezusi hã oto tâma siwasu'u za'ra, ãne:

— Wa hã dasai uptabi na, wa ìsiwasu'u. Mra wa, dasa hã da te 're 'mahâpãrî za'ra mono wamhã, dama 're rowê za'ra mono di za. 'Rubu wa, â hã da te 're âhuri mono wamhã, dama 're rowê za'ra mono di za. Tane duré, Danho'reptui'wa na da te dasina 're ì'umnhasi za'ëtê za'ra mono wamhã, dama 're rowê za'ra mono di za. **36** A norî wa'wa hã ma tô ì'madâ'â za'ra wa'wa. Tane nherê, asina 're ì'umnhasi za'ra wa'aba mono ô di. ãne wa tô aima wasu'u za'ra wa'wa aré. **37** Ìmama ma tô da'apisutu, ìnhib'a'uwê si 're danomro mono da. Ta norî si te za te te 're ìzaze za'ra, te te ìpisutu za'ra norî hã. Te te 're ìzaze za'ra mono nherê, e wa za ìsiwi te 're awê'ô. Mare di. Te ìsiwi 're awê'ô mono ô di za. **38** Wa hã hâiwa hawi wa wei mo. E marî da. E 'râwi ìnhimiroti si te ìsima 're 'madâ'â mono da. Mare di. 'Râwi ìnhimiroti si te ìsima 're 'madâ'â mono da, we ìmorî ô di. We ìzatôrî'wa nhimiroti si te 're 'madâ'â mono da, wa wei mo. **39** E marî, ma tô te te sima 're wê, Ìmama hã. Ìzazei'wa norî te 're ab'madâ'â pese u'âsi mono wa, ìte u'âsi 're nomro mono da, ma tô te te sima 're wê, ìte da, te te ìma 're apisutu sirômo mono wa. Ma tô duré te te sima 're ìwê, ìzazei'wa norî na hã 're dâ'â za'ra mono wa, bêtâ na te ahâiwa'utu da, apâ 're hâimana u'âsi za'ra mono da oto, ti'a ìsi'utôrîzéb ãma. **40** Ìmama ma tô duré te te sima 're da'awê, da te dasina 're ì'umnhasi za'ra mono wa, rowê na 're dahâimana u'âsi za'ra mono da, hâiwa ãma. Tawamhã 're dâ'â za'ra mono wa, wa za bêtâ na hâiwa'utu za'ra, ti'a ìsi'utôrîzéb ãma. — ãne te Zezusi hã tâma siwasu'u za'ra.

41-42 Dasa hã hâiwa hawi we ìmorî na siwasu'u wa, te ãne sima rowasu'u za'ra, dama ìpire norî hã:

— Oro hâiwa hawi wei morî za. Ô hã Zezusi, Zuzéhé 'ra. Ìna zama wama waihu'u pese za'ra di. — ãne te sima rowasu'u za'ra.

43 Taha wa, te Zezusi hã asa tâma nharî za'ra:

— Tô'ã. Tane ìma nharî za'ra wa'aba ô di za. **44** Dasi'uihã na da te 're ìzazei waihu'u za'ra mono ô di za. Ìmama si te za te te 're da'apisutu we ìzatôrî'wa hã, da te 're ìzaze za'ra mono da. Tawapsi te za da te 're ìzaze za'ra. Tawamhã 're dadâ'â za'ra mono wa, wa za bêtâ na ab're hawi da'ahâiwa'utu ti'a ìsi'utôrîzéb ãma, apâ 're dahâimana u'âsi za'ra mono da oto. **45** Duréihã ma tô ãne na rob'ui'éré, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã:

“Timreme te za te te dama 're awaihu'u, 'Re ihâimana u'âsi mono hã.” ãne ma tô ãma rob'ui'ére. Tawamhã Ìmama, timreme te te dama 're awaihu'u mono wamhã, da te ãma 're sazei pese za'ra mono wamhã, ìmreme na zama te za duré da te 're ìzazei pese za'ra. 46 Ìmama hã datômo na da te 're 'madâ'â za'ra mono ô di. Ìwétési wa tô te 're 'madâ'â, ihawi we ìmorĩ wa.

47 — Tawamhã Danho'reptui'wa na da te dasina 're ì'umnhasi za'ra mono wamhã, rowẽ u'âsi te za dadâ'â ãna 're dahâimana u'âsi za'ra hãiwa ãma, 'Re ihâimana u'âsi mono 'rata. Tô sena, wa aimã rowasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. 48 Wa hã dasa na, wa ìsiwasu'u, rowẽ na 're ìdahâimana u'âsi za'ra mono zé nhomri'wa, 're ìmorĩ wa, dama. 49 Wahi'rata norĩ hã a'ubuni wi 're nomro mono ré, ma tô mana na te te 're huri. Tane nherẽ, dâ'â ãna 're hâimana u'âsi za'ra mono ô di, ta norĩ hã. Ma tô tidâ'â za'ra. 50 Hãiwa hawi dasa na 're dasaihuri mono wamhã, rowẽ u'âsi te za dadâ'â ãna ãrata 're dahâimana u'âsi za'ra, hãiwa ãma. 51 Wa hã dasa na wa tô ìsiwasu'u, hãiwa hawi we ìmorĩ wa. Ni'wam norĩ hã ì'ãma 're saihuri u'âsi mono wamhã, te za dâ'â ãna 're hâimana u'âsi za'ra, hãiwa ãma. Taha da, wa za ìhãiba hã dama tisõ, dazada ìdâ'â da. — ãne Zezusi te tãma siwasu'u za'ra, dama ìpire norĩ ma.

52 Taha wa, te simã rowasu'u za'ra:

— E niha te za ô hã tihãiba hã wama sômri za'ra, ãma 're wasaihuri u'âsi mono da.

53 Tawamhã Zezusi te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Wa hã ti'ai ãma dasiré ìpodo. Ìhãiba na 're asaihuri aba mono ô wamhã, duré ìwapru, 're âhuri aba mono ô wamhã, rowẽ u'âsi ì'ãma 're anomro aba mono ô di za. 54 ì'ãma 're dasaihuri mono wamhã, duré ìwapru, da te 're âhuri mono wamhã, rowẽ u'âsi te za ì'ãma 're danomro. Tawamhã 're dadâ'â za'ra mono wa, wa za båtã na ab're hawi da'ahãiwa'utu ti'a ìsi'utõrízéb ãma, apã 're dahâimana u'âsi za'ra mono da. 55 Ìhãiba hã dasai uptabi. Duré ìwapru hã, â uptabi. 56 Ìhãiba na 're dasaihuri mono wamhã, duré ìwapru, da te 're âhuri mono wamhã, te za ìsiré 're dahâimana u'âsi za'ra. Wa hã wa za duré ìsiré 're ìmorĩ u'âsi za'ra. 57 Ìmama hã ma tô we ìzatõ, 're ìmorĩ u'â hã. Ta hã 're hâimana u'âsi mono wa, wa za duré wa hã 're ìhâimana u'âsi. Taha wa, ì'ãma 're dasaihuri mono wamhã, te za ìsine 're dahâimana u'âsi za'ra hãiwa ãma, 're dadâ'â za'ra mono ãna. 58 Wa hã dasa na, wa tô ìsiwasu'u, Ìmama, hãiwa hawi te te we dama ìnhomri na. Wahi'rata norĩ hã ma tô duréihã hãiwa hawim na tisa hã te te 're huri. Tane nherẽ, dâ'â ãna 're hâimana u'âsi za'ra mono ô di. Ma tô tidâ'â za'ra. ì'ãma 're dasaihuri mono wapsi, dadâ'â ãna te za 're dahâimana u'âsi za'ra, hãiwa ãma.

59 ãne Zezusi ma tô tâma siwaihu'u za'ra, zudezu norĩ te, rowahutuzéb ãma, Capana'u ãma.

Zezusi hã tisiré norĩ te te sina ãsadanharĩ za'ra zé wasu'u, za te te ãrême za'ra zéb zô

60 Tawamhã Zezusihi nhimirowasu'u hã ma tô dame wapari za'ra, ãsazei'wa norĩ hã. Te te wapari za'ra wamhã, ãne te ahã na sima rowasu'u za'ra:

— ãsimirowasu'u hã wama pire di, wa te ãma ãsaze za'ra zéb da hã.

61 Ta norĩ hã sima si te te rowasu'u za'ra nherẽ, ma tô ãmreme hã sina waihu'u za'ra, Zezusi hã. Taha wa, te tâma nharĩ za'ra, ãne:

— E ãmreme hã asiwi wẽ'õ za'ra wa'aba wa, te za ãrême za'ra wa'wa. 62 Wa hã ti'ai ãma dasiré ãpodo hã, apã hãiwa u ãmorĩ ré, ãmadã'ã za'ra wa'aba wamhã, e niha te za tawamhã asima ãrowasu'u za'ra wa'wa. 63 Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani si te za te te dama 're anhomri, dadã'ã ãna 're ãdahãimana u'ãsi za'ra mono zé hã. Dasi'uihã na da te dasina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Marĩ na te aima 're ãrowasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za ãpẽ'ẽzani hã te te dama 're anhomri, 're ãdahãimana u'ãsi za'ra mono zé hã. 64-65 ãne, wa aima ãsiwasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Tane nherẽ, ãne aima ãsiwasu'u za'ra wa'aba nherẽ, aihĩni ãmreme na ãzaze za'ra wa'aba õ di za, áté. Dasi'uihã na da te 're ãzazei waihu'u za'ra mono õ di za. ãmama si te te dama 're anharĩ mono wapsi, te za ãmreme na da te 're ãzaze za'ra. ãne wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa aré. — ãne Zezusi ma tô tâma rowasu'u za'ra. E marĩ wa. Da'ahã na ãsiré 're danomro mono nherẽ, aihĩni te te sazei uptabi za'ra õ wa. Ta norĩ hã tô senai õ na, ma tô Zezusi hã sina waihu'u za'ra. Duré te te dama ãhãiba nhomri da hã ma tô sina waihu'u siro, Zezusi hã.

Taha wa, ma tô aré dama rowasu'u:

— Dasi'uihã na da te 're ãzaze za'ra mono õ di za. ãmama si te te dama 're anharĩ mono wapsi, te za da te 're ãzaze za'ra. — ãne ma tô dama rowasu'u aré, da te waihu'u za'ra da.

66 Tawamhã da'ahã na oto ãsiré 're danomro mono õ di, ãsazei'wa norĩ hã. ãmreme te te wapari ze za'ra õ wa, ma tô oto rême za'ra ni.

67 Taha wa, te Zezusi hã wazadanharĩ za'ra:

— E a norĩ wa'aba zama te za ãrême za'ra wa'wa. — ãne te wazadanharĩ za'ra, 12 na wahãiba norĩ hã ãsiré 're ãwanomro mono norĩ hã.

68 Tawamhã Sima Pedruhu si te asa tâma tinha:

— Mare di. Wa te airême za'ra õ di za. Wa te airême za'ra wamhã, e 'wa tême, wa za 're wanomro, rowasu'uwẽ hã wa te 're ãwapari za'ra mono da hã. Aimreme si wama pire za'ra di. Aimreme na si da

te 're asaze za'ra mono wamhã, rowẽ u'âsi te za ai'ãma 're danomro. Te za duré hãwa ãma 're dadâ'â za'ra mono ãna 're dahâimana u'âsi za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono 'rata. ⁶⁹ 'Re îhâimana u'âsi mono, ma tô we asatõ. Wa norĩ hã wa tô asaze za'ra ni. A hã 're aimorĩ wẽ uptabi di. ãne na wa tô aiwaihu'u za'ra ni. — ãne te Zezusihi ma tinha.

⁷⁰ Tawamhã Zezusi asa te wama nharĩ za'ra:

— A norĩ wa'wa hã 12 na aihãiba za'ra wa'wa hã wa tô aipisutu za'ra wa'wa, ãsiré 're anomro aba mono da, dama 're ãzadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da. Tane nherẽ, misire Wa'uburé nhib'a'uwẽ te 're mo, asiré wa'aba. — ãne ma tô wama waihu'u za'ra.

⁷¹ Wa'uburé nhib'a'uwẽ hã te te wama wasu'u za'ra wamhã, Zudasi te wasu'u, Sima Icarizotihĩ 'ra hã. Ta hã 12 na Zezusihi siré 're îwanomro mono norĩ siré 're morĩ nherẽ, te za niwapsi dama hãiba nho, Zezusi hã.

Zezusi hã ãsisãnawã norĩ, Zudeza u te te siwi ãsatõrízé wasu'u

7 ¹ Tawamhã Zezusi hã te datẽme 're mo, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma si. Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma oto datẽme 're morĩ õ di. E marĩ wa. Te te siwi wĩrĩ da, te te sima ãma roti za'ra wa, dama ãpire norĩ hã. Taha wa, te oto ãsiti 're timorĩ za'ra datẽme si, Darireza ãma si. ² Romhuture di oto bândã hã dasi'rã'õtõzéb u hã, ãma ãdasipo're pu'u za'ra da hã, 'Re îhâimana u'âsi mono te te ãdanhimroi wẽ mono zém na a'ubuni wi, darop téb u. ³ Tawamhã ãno norĩ hã te apã siwi satõ Zezusi hã, Zudeza u morĩ da. ãne te tãma nharĩ za'ra:

— Apã te za oto aimo, Zudeza u asazei'wa norĩ u, marĩ ãwẽ hã dama ab'manharĩ ré, te te ãma ai'madã'ã za'ra da, asazei'wa norĩ hã. ⁴ Ni'wam norĩ hã te te sima 're dawẽ za'ra mono wamhã, dama marĩ 'manharĩ wẽ na da te 're waihu'u za'ra mono da, pi'uriwi ãwẽ hã te te dama 're 'manharĩ za'ra mono õ di za. Sõ'awi te za te te dama 're ab'manharĩ. Taha wa, ma'ãpé sõ'awi dama 're ab'manharĩ u'âsi mono za, da te ãma 're aiwaihu'u za'ra mono da. — ãne ma tô ãno norĩ hã tãma waihu'u za'ra, Zezusihi ma.

⁵ Ta norĩ hã tidub'rada hã zahadu te te saze za'ra õ di, 'Re îhâimana u'âsi mono, we te te ãsatõrĩ na Danho'reptui'wa da.

⁶ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Zahadu bândã hã ãwa waptã'ã õ di, ãma ãmorízéb da hã. Niwam na ãma ai'aba'rúi wa'aba wamhã, aima rowẽ za'ra wa'aba di za. ⁷ Da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za. ãwétési te da te dasiwi 're ãruiwapari. E marĩ wa. Da te 're ã'manharĩ wasété za'ra mono zé hã te dama 're awaihu'u mono wa. ⁸ A norĩ wa'aba si te za ai'aba'rúi wa'wa, dasi'rã'õtõzéb u hã. ãhãna ãmorĩ õ di za. Zahadu

bâdâ hã ĩwa waptã'ã õ di, ãma ĩmorĩzéb da hã. — ãne Zezusi te tãma nharĩ za'ra.

9 Taha wa, te a'ã nhamra Darireza ãma, Zezusi hã.

Zezusi hã dasi'rã'õtözéb ãma ĩsãmrazé wasu'u

10 Tawamhã ĩno norĩ hã datozéb u si'aba're za'u si, te oto Zezusi hã mo pi'uriwi. **11** Dasi'rã'õtõ wamhã, te sô rob'madã'ã za'ra, dama ĩpire norĩ hã. Te nasi sô anharĩ za'ra:

— E mahãta Zezusi hã. — ãne te nasi sô anharĩ za'ra.

12 Dasi'rã'õtözéb u ĩdasito mono norĩ hã te duré dasima rowasu'u za'ra ni. Misire damreme õ di ãma. Ni'wam norĩ hã te ãne dama rowasu'u za'ra:

— Ô hã te 're timorĩ wẽ, Zezusi hã.

Ni'wam norĩ hã te duré dama rowasu'u za'ra:

— Mare di. Sadawa nhipese na te õ hã te te dama 're rowasu'u. — ãne te dama rowasu'u za'ra. Tawamhã ĩwasu'u na ãma dasisaze za'ra õ di.

13 Pi'uriwi te ãne dasima wasu'u za'ra ni, Zezusi hã. Sõ'awi da te dasima rowasu'u za'ra õ di, dama ĩpire norĩ pipa te.

14 Tawamhã dasi'rã'õtõ ré, ma tô Zezusi hã wi, 'ri za'ětẽ u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb u. 'Ri 'wawi wa'ra 're, te dama rowahutu. **15** Tawamhã dama ĩpire norĩ hã ĩmreme te te wapari za'ra wamhã, ma tô ãma titob'uzu za'ra. ãne te sima rowasu'u za'ra:

— Ô hã watẽme 're zasi mono õ di, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti, wa te tãma 're waihu'u za'ra mono da. E niha ma tô waihu'u pese, te te dama 're ĩrowasu'u mono zéb da hã. — ãne te sima rowasu'u za'ra.

16 Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— ĩsi'uihã na te dama 're rowasu'u mono õ di. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, ma tô we ĩzatõ, te dama 're rowasu'u mono da. Taha zadawa para, wa tô te dama 're rowasu'u. **17** E niha te za da te 're ĩwaihu'u za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na si te dama 're ĩrowasu'u mono na hã, niha wamhã, ĩsi'uihã na ĩnhimiroti na si te dama 're ĩrowasu'u mono õ na hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti si, da te 're 'madã'ã pese za'ra mono wamhã, te za da te ãma 're ĩwaihu'u za'ra. **18** Dasi'uihã na danhimirosa'rata na da te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhã, te za sô 're simnhasi za'ra, mreme wẽ wa, ãma 're dawata za'ra mono zô. Datẽme dazatõr'wai ãma si 're dawata za'ra mono da, da te dasima 're wẽ za'ra mono wamhã, tô sena na si danhimirowasu'u hã. Dazadawa nhipese õ di. **19** Duréhã Mozési hã ma tô aima sômri za'ra wa'wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã, aih'i'rata norĩ wa'aba ma hã. Tane nherẽ, ĩsimiroti hã 're 'madã'ã

pese za'ra wa'aba mono õ di. E marĩ wa, te bété asima ãwě za'ra wa'wa, asiwi ãwĩrĩ aba da. — ãne te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra.

20 Tawamhã ãne hã da te wapari za'ra wamhã, te asa tãma nharĩ za'ra ni:

— E 'wam norĩ hã ma tô bété sima aiwě za'ra, te te siwi aiwĩrĩ da. Wa'uburé te te aima nharĩ wa, te asimiza'rese ãna wama ãnharĩ za'ra. — ãne te Zezusihi ma nharĩ za'ra ni.

21-23 Tawamhã te Zezusi hã asa dama tinha:

— Misi dama ãmanharĩ waihu'u'õ hã wě nherẽ, te dama 'manharĩ 'ru te, ma tô ããma atob'uzu za'ra wa'wa. Duréihã Mozési hã ma tô dama pisutu danhãihãiwata nhãhãrizé hã, ãwana wahi'rata norĩ hã te te dama ãpisutuzéb zarina. Taha wa, bãdã te te ãpisutuzém na te za aibã 'rare hã 're ãsihãiwata nhãhãri za'ra wa'aba mo, sabadu na. ãne na te za tãma ãma 're ãuwaimrami za'ra wa'aba mo, Mozési te te dama ãpisutuzé hã. Tawamhã e marĩ da, ma bété ãzada asahi za'ra wa'wa, romhuri zahãrizém na aibã te pese wa, sabadu na. 24 Ma'ãpé atõmo na dahãiba mana wawi, asiwi 're ãda'madã'ã za'ra wa'aba mono zéb zarina si, asiwi 're dawě'õ za'ra wa'aba mono tõ, ã'uwaibaba si 're dawaihu'u za'ra wa'aba mono da. — ãne Zezusi te dama tinha.

Zezusi hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisutu na rowasu'u

25 Tawamhã ni'wam norĩ hã ma tô Zezusihi mreme hã wapari za'ra, Zeruzarẽ ãma 're ãsi'ubumroi mono norĩ hã. Taha wa, te ãne ãma sima rowasu'u za'ra:

— Ni'wai ãma te sima roti za'ra, te te siwi wĩrĩ da, wama ãpire norĩ hã. ãté õ hã da te dasiwi ãwĩrĩ da hã. 26 Ni'ã. Sõ'awi te te dama 're rowasu'u mono nherẽ, da te tãma nharĩ za'ra õ di, rowahutu na te te sazãri da. E Danho'reptui'wa na ma tô siwi waihu'u za'ra, wama ãpire norĩ hã. 27 Danho'reptui'wa wei morĩ wamhã, ãsa'ru hã dama waihu'u za'ra õ di za. Õhõ za'ru hã wama waihu'u pese za'ra di. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni.

28 Tawamhã ma tô sina damreme waihu'u, Zezusi hã. Taha wa, 'ri za'ětẽ 'wawi wa'ra 're, zahadu te te dama rowahutu ré, te ãne da'mahã, mreme 'rãihã na:

— Oro asiwi ãwaihu'u za'ra wa'aba za. Oro ãza'ru hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba za duré. Tô sena ãwaihu'u za'ra wa'aba õ di. ãza'ru uptabi hã waihu'u za'ra wa'aba õ di duré. ãsi'uihã na we ãmorĩ õ di. 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa para, wa wei mo. Tô sena ãsimiroti hã we ãzatõrĩ'wa nhãmiroti hã. Tane nherẽ, ta hã asiwi waihu'u za'ra wa'aba õ di. 29 Wa hã ãma waihu'u pese di we ãzatõrĩ'wa hã, ãhawi we ãmorĩ wa. — ãne te Zezusi hã dama siwasu'u.

30 Tawamhã ma tô duré sima ãma roti za'ra, te te siwi âri da, dama ïpire norĩ hã. Tane nherê, te te siwi âri õ di. E marĩ wa. Zahadu bâdâ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ãma ïpisutuzé hã, ïwa waptãã õ wa. 31 Tawamhã ta norĩ hã sada hâimana za'ra nherê, ma tô da'ahâ na saze za'ra ni, Zezusi hã. Taha wa, te ãne dasima rowasu'u za'ra ni:

— Danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisudu hã oto wei morĩ wamhã, e te za te te dama 're ab'manharĩ, marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'õ hã, Zezusi te te dama 're ï'ab'manharĩ mono nhipai u hã. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni.

Parisezu norĩ hã, Zezusihi zô te te ïdazatõrĩ za'ra zé wasu'u

32 Tawamhã parisezu norĩ hã ma tô Zezusihi ãma dawapari za'ra. Taha wa, ma tô sô da'mazatõrĩ za'ra, Zezusi hã te te siwi âri da, 'ri 'madâ'â'wa norĩ hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhorõwa 'madâ'â'wa norĩ hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ïpire norĩ me, ma tô sô satõrĩ za'ra, sasedoti ïpire norĩ me.

33 Tawamhã ïtême sihutu wamhã, Zezusi te tãma nharĩ za'ra:

— Syry na wa za oto ai'rata ïnhamra 'wa. Taha pari, wa za apã mo, we ïzatõrĩ'wai u. 34 ïzô rob'madâ'â za'ra wa'aba nherê, asiwi ïsãmri za'ra wa'aba õ di za. Nimomo wa za mo. Nimomo ïmorĩ wamhã, ãma ïtême 're anomro waihu'u aba mono õ di za. — ãne te tãma siwasu'u za'ra.

35 Taha wa, te sima rowasu'u za'ra, dama ïpire norĩ hã:

— E momo te za bété mo, wa te wasiwi sãmri za'ra tõ da hã. E darob amoi u te za mo, wasiré zudezu norĩ u deredu norĩ 'rata, 're ïsi'ubumroi mono norĩ u. E tamomo te za oto mo, deredu norĩ rob ãma te te 're rowahutu mono da. 36 Ma tô wama rowasu'u za'ra, wa te sô rob'madâ'â za'ra nherê, za wa te wasiwi ïsãmri õ na hã. Ma tô duré wama rowasu'u za'ra, nimomo morĩ wamhã, za ïtême ïwasihutu waihu'u õ na hã. Wa te wasiwi waihu'u za'ra õ di, te te wama ïnharĩ za'ra zé hã. — ãne te sima rowasu'u za'ra.

Zezusi hã â u'âsi na dama ïsiwasu'uzé wasu'u

37 Tawamhã ïrême ma dasi'rã'õtõ mono wa, ma tô Zezusi hã hãiwĩ za, te te dama rowahutu da, datozém na bâdâ ïpire uptabi na. ãne te dama tinha:

— 'Rubu wamhã, ma'ápé we ïtême 're anomro aba mono za, â u'â hã te aima 're sãmri za'ra wa'aba mono wa, 're âhuri aba mono da. 38 Duréihã ma tô ãne â u'âsi na rob'ui'ééré, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã: “Â u'â hã 're sidototo u'âsi mono wamhã, dama rowêzé hã te za dama 're hâimana u'âsi, ïsipti hã. Tane

Danho'reptui'wa na da te dasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono wamhã, taha zarina te za rowẽ nhomri'wa hã dama 're hâimana za'ra." ãne ma tô ãma rob'ui'ééré, ĩbaihã na hã. — ãne te Zezusi hã dama rowasu'u.

39 Â u'â te te dama wasu'u wamhã, Tipẽ'ězani te wasu'u, Zezusi hã. Niwapsi te za te te tãma 're anhomri, tizazei'wa norĩ ma. Dâ'â wa, hãiwa'utu parip si, te za Tipẽ'ězani hã te te tãma 're anhomri.

Zezusihi ãma ĩdasisadhanharĩ za'ra zé wasu'u

40 Tawamhã Zezusihi mreme, da te wapari za'ra wamhã, te dasima rowasu'u za'ra ni:

— Tô sena õ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa zô, 're ĩdanhimipari za'ra mono.

41 Ni'wam norĩ hã te duré dama rowasu'u za'ra:

— Ô hã Danho'reptui'wa da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisudu.

Ni'wam norĩ hã te duré dama rowasu'u za'ra:

— Oro õ hã Darireza hawi wei morĩ za. Danho'reptui'wa da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisudu hã Darireza hawi wei morĩ õ di za. 42 Danho'reptui'wa da hã apito Dawihi nhihudu te za, u, 're mo. Berẽ ãma te za, u, podo, tihirata za'ru ãma, Dawihi za'ru ãma. ãne duréihã ma tô ãma rob'ui'ééré siro, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni.

43 Taha wa, ĩwasu'u na dasisaze za'ra õ di. 44 Ni'wam norĩ si te sima wẽ za'ra, te te siwi âri da. Tane nherẽ, te te siwi âri õ di.

Dama ĩpire norĩ hã, Zezusi, Danho'reptui'wa na te te dame 're ĩsaze za'ra mono õ zé wasu'u

45 Tawamhã Zezusihi zô ĩsihutu norĩ hã te apâ ai'aba'ré, sasedoti ĩpire norĩ u, parisezu norĩ u zama. Ubana ĩtẽme sihutu wamhã, te sadanharĩ za'ra, ãne:

— E marĩ da, we asiwi saprõni aba õ di, watẽme.

46 Tawamhã te asa tãma nharĩ za'ra:

— Ni'wa te te ãma wabzu õ di, ĩsimiroti wẽ na hã. Taha wa, wa te wasiwi âri õ di, wa te wei wasiwi saprõni da, atẽme za'ra wa'aba.

47 Taha wa, te parisezu norĩ hã asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E niha a norĩ wa'aba zama ma tô ĩmreme hã dame ĩsaze za'ra wa'wa, tô sena te te dama 're rowasu'u mono newa. 48 E Danho'reptui'wa na ma tô 'mazaze dama ĩpire hã, duré parisezu hã. Mare di. Ni'wa te te ãma sazei õ di. 49 Ô norĩ hã ma tô saze za'ra, tãma waihu'u pese za'ra õ wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te ãma ĩrob'ui'éérézẽ hã. Taha wa, te za õ norĩ hã te te siwi 're wẽõ pese za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. — ãne te parisezu norĩ hã 'ri za'êtẽ 'madâ'â'wa norĩ ma nharĩ za'ra.

50-51 Tawamhã parisezu norĩ siré hã ma tô oto rowasu'u, Nicodemosi hã, Zezusihi u aré ãmorĩ hã barana. ãne te tãma rowasu'u za'ra, tisiré parisezu norĩ ma:

— E marĩ te te ãmanharĩ zô, wa te wasiwi waihu'u ãna, wa za wasiwi wẽ'õ za'ra ni. E ãne wahi'rada Mozési ma tô dama roti, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti zarina. Mare di. ãne te te dama roti õ di. — ãne Nicodemosi te tãma rowasu'u za'ra, tisiré parisezu norĩ ma.

52 Taha wa, te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— E a zama Darireza hawi we aimorĩ wa, te ãne wama ãwaihu'u za'ra. Darireza hawi te te 're da'azatorĩ mono õ di, te te dama 're ãsawawa wasu'u za'ra mono da hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. ãmreme ui'ééré hã robaba di, ãma. Ma'ãpé sôre na za, ãma ãrob'ui'ééré õ na waihu'u da. — ãne te tãma nharĩ za'ra, Nicodemosihi ma. 53 Taha pari, tinhorôwa u te te ropé da, ma oto wairé.

Pi'õ hã aibã aimawi ré nomro wa, Zezusihi u da te dasiwi ãsaprõnizé wasu'u

8 1 Tawamhã Zezusihi me, wa ai'aba'ré ni, êtẽ rãihã u, Oriwera u. 2 Awẽmhã mararé, wa apã ai'aba'ré ni 'ri za'etẽ u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb u. Wasihutu wamhã, 'ri 'wawi wa'ra u, wa asisi ni. Tamomo da'ahã na ma tô Zezusihi u ubumro ni. Tawamhã ma tô nhamra, te te dama rowahutu da, Zezusi hã. 3 Te te dama rowahutu ré, ma tô we ãtẽme aihutu, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré na dama rowahutu'wa norĩ hã, parisezu norĩ me. Pi'õ hã te we ãtẽme siwi saprõ. Mro ré nherẽ, aibã aimawi ré nomro ré, da te 'madãã wa, te we ãtẽme siwi saprõni za'ra, niha ãsimiroti hã te te ãma waihu'u za'ra da. Tawamhã dawa'wa u ma tô siwi 'mazé pi'õ hã, Zezusihi nho're sab da. 4 Tawamhã Zezusi te siwi 'mahã, ãne:

— Rowahutu'wa, ã hã pi'õ hã mro ré nherẽ, aibã aimawi ré nomro ré, ma tô dasiwi 'madãã ni. Taha wa, wa we atẽme wasiwi saprõni ni, asimiroti hã wa te ãma waihu'u za'ra da. 5 Damro ré nherẽ, aibã aimawi ré 're danhimi'wara mono wa, êtẽ na da te dasiwi 're simroi mono da, ma tô te te dama 're a'ru, wahi'rada Mozési hã. A hã bété, e niha asimiroti hã pi'õ ãma hã. — ãne te siwi ãma sadanha.

6 Mozésihi nhimiroti zarina te te dama 'rui õ wa, te te siwi wẽ'õ za'ra da, ma tô ãne siwi ãma sadanha. Tane nherẽ, Zezusi hã asa te te ãma sada'ãbã za'ra õ di. Ti'a zô ma tô aiwẽ'ẽ, tinhiptõmo na te te ui'ééré da. 7 ãmreme zô, te te nasi 'mahãrã za'ra wamhã, ma tô apã wahudu. ãne te tãma nharĩ za'ra:

— Ni'wa hã wasété ãna 're morĩ wamhã, te za simrimi 'rata, êtẽ na.

8 Tawamhã ma tô duré aiwẽ'ẽ, ti'a zô te te ui'ééré da. 9 Tawamhã ãmreme te te wapari za'ra wamhã, dawana ãhãiba prédub 'rata,

uimrehēne ma tô watobro. Ĩsa'u si te nasi wairé, misi si siwi ĩsaprõni'wa hã ĩmreme te te sina wapari za'ra wa, sisép te. Zezusi hã siwaprosi te oto za. Pi'õ si te dawa'wa za, Zezusihi nho're. **10** Tawamhã Zezusi hã ma tô apâ wahudu. Pi'õ siwaprosi sa wa, te oto sadanha:

— E mahãta aiwasu'u'wa norĩ hã. E 'mazab õ di, te te dama ai'ru za'ra da, da te dasiwi aiwĩrĩ da, aiwasédé hã te te ai'ãma ĩsa'ra za'ra norĩ hã.

11 Taha wa, te pi'õ hã asa tãma tinha:

— Maze di. Ni'wa hã sab õ di, te te dama ĩ'ru da, da te dasiwi ĩwĩrĩ da.

Taha wa, Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Tane tô. Wa hã te duré dama ai'rui õ di za, da te dasiwi aiwĩrĩ da. Mo oto aimorĩ. Aiwasédé hã 'manharĩ na sahu õ di za. — Āne te pi'õi ma tinha.

Zezusi hã dama rob'uiwē'wa na dama ĩsiwasu'uzé wasu'u

12 Tawamhã Zezusi te duré dama tinha, āne:

— Wa hã dama rob'uiwē'wa na wa ĩsiwasu'u. Ĩnhimiroti zarina 're danomro mono wamhã, dawasété na 're danomro mono õ di za, robra na. Rowa'a na si te za ĩ'ãma 're danomro u'ãsi, rowē na si.

13 Tawamhã parisezu norĩ hã te asa tãma nharĩ za'ra:

— Asiwaprosi wama asiwasu'u wamhã, tô sena wama asiwasu'u õ di.

14 Taha wa, te Zezusi hã asa duré tãma nharĩ za'ra:

— Tane nherē, ĩsiwaprosi aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba nherē, tô sena, wa aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa. Nima hawi we ĩmorízé hã waihu'u za'ra wa'aba õ di. ĩwétési, wa tô ĩsina waihu'u. Nimomo ĩmorízé hã duré waihu'u za'ra wa'aba õ di. ĩwétési wa tô ĩsina waihu'u siro. Taha wa, tô sena te ĩsina waihu'u pese wa, te za ĩmreme na 're ĩzaze za'ra wa'aba mo. **15** Danhimirosa'rata zarina si, te 're ĩdawaihu'u za'ra wa'aba mo, dawē na dawasété na zama. Tanei õ di, wa hã. **16** Tô sena, wa za te 're da'awaihu'u, dawē na dawasété na zama. ĩsiwaprosi te 're da'awaihu'u mono õ di za. We ĩzatõrĩ'wai me, wa za wa te 're da'awaihu'u, dawē na dawasété na zama. **17** Duréihã ma tô Mozési hã āne na te te dama 're roti, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa para: “Ni'wa hã siwaprosi te te 're da'awasusu'u mono wamhã, 're saze za'ra wa'aba mono õ di za, ĩsimirowasu'u na. Siwaprosi wamhã, mreme wapure di. Maparane wapsi, 're ĩne wē hã āma 're sisaze zahuré mono wamhã, te za ĩsimirowasu'u zahuré na 're ĩsaze za'ra wa'aba mo. Sahuré wamhã, mreme pire zahuré di.” Āne Mozésihi nhimiroti na rob'ui'ére hã. **18** Wa hã wa ĩsiwasu'u. We ĩzatõrĩ'wa hã te duré ĩwasu'u, ĩmama hã.

Taha wa, ãsiwaprosi ãsiwasu'u õ wa, te za wamreme hã tô sena na 're ãsaze za'ra wa'aba mo.

19 Tawamhã parisezu norĩ hã te asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E mahãta tawamhã, aimama.

Taha wa, ma tô duré Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— ãmama te aima wasu'u za'ra wa'aba nherẽ, asiwi ãwaihu'u za'ra wa'aba õ di. ãmama zama, asiwi waihu'u za'ra wa'aba õ di. Tô sena ãwaihu'u za'ra wa'aba 'wa'ãhã, ãmama zama te aré ãwaihu'u za'ra wa'wa.

20 ãne te tãma rowasu'u za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb ãma, 'ri 'wawi wa'ra 're, te te dama rowahutu ré. Rob'uiprazé, da te 're ãséme mono zéb 'rata sab ré, te ãne tãma rowasu'u za'ra. Taha wa, te te siwi ãri ze za'ra nherẽ, te te siwi ãri õ di, dama ãpire norĩ hã. E marĩ wa. Zahadu bãdã hã ãwa waptãã õ wa, te te sima ãma ãrotizé hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã.

“E 'wa hã a hã,” ãne Zezusi da te dasiwi ãsadanharĩ za'ra zé wasu'u

21 Tawamhã Zezusi hã te duré tãma nharĩ za'ra, parisezu norĩ ma:

— Aihawi wa za ãmorĩ za'ra wa'wa. Tawamhã aiwasété ré, te za 're atãã za'ra wa'aba mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã aiwasédé hã te te aima 're pari za'ra wa'aba mono ãna. Aiwasété ré, 're atãã za'ra wa'aba mono wamhã, nimomo ãmorĩ wamhã, ãzarina ãma 're anomro waihu'u aba mono õ di za. — ãne te Zezusi tãma rowasu'u za'ra.

22 Taha wa, ma tô ãne sima rowasu'u za'ra:

— Ô hã ma tô wama nharĩ za'ra, nimomo morĩ wamhã, ãsarina 're wanomro waihu'u mono õ di za. E 'rãwi siwĩri da bã, te ãne wama nharĩ za'ra. — ãne te sima rowasu'u za'ra.

23 Tawamhã ma tô Zezusi hã duré tãma nharĩ za'ra:

— A norĩ wa'wa hã ti'ai ãma si te 're anomro aba mo. Wa hã hãiwa hawi, wa wei mo. A norĩ wa'wa hã ti'ai ãma a'uwẽ te 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Tanei õ di, wa hã. 24 A norĩ wa'wa hã aiwasété ré, te za 're atãã za'ra wa'aba mo. ãne wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa aré. Tawamhã wa hã aima ãsiwasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, 're ãhãimana mono na 're ãzaze za'ra wa'aba mono õ wamhã, te za tô aiwasété ré 're atãã za'ra wa'aba mo. — ãne Zezusi ma tô tãma waihu'u za'ra.

25 Tawamhã ma tô siwi sadanha:

— E 'wa hã bété, a hã.

Tawamhã ma duré ãma sada'ãbã za'ra asa:

— Rowahutu na te dama ãma 're ãsãna'rata mono hawi, wa tô aima 're ãsiwasu'u za'ra wa'wa, 're ãhãimana mono zém na hã. 26 Zahadu

uburé marĩ hã te aima waihu'u za'ra wa'aba õ di, 're anomro wasété aba mono zém na hã. We ìzatõrĩ'wa hã tô sena ma tô te te ìma 're da'awaihu'u. Taha wa, duré wa hã te te ìma 're ìda'awaihu'u mono zéb zarina si, wa za te dama 're awaihu'u, ìsine. — Æne ma tô Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra.

27 We tizatõrĩ'wa hã te te tãma wasu'u za'ra wamhã, Timama te wasu'u, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Sõ'awi te te tãma rowasu'u za'ra õ wamhã, ìmreme tãma pibu prã za'ra di, dama ìpire norĩ ma.

28 Taha wa, te Zezusi hã duré tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Wa hã dasiré ìpodo hã niwapsi te za asiwi ìzasõmri za'ra wa'wa, hãwi ìza'o da. Tawapsi te za ìwaihu'u za'ra wa'wa, aima 're ìsiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, 're ìhâimana mono zém na hã. Te za duré ìwaihu'u za'ra wa'wa, ìsi'uihã na te dama 're ìrowasu'u mono õ na hã, ìmama te te ìma ìwaihu'uzéb zarina si, te dama 're ìrowasu'u mono na hã. 29 We ìzatõrĩ'wa hã te te ìma 're ìroti mono zéb zarina si, wa tô te tãma ãma 're uwaimrami u'âsi. Taha wa, ì'rata te 're sãmra u'âsi. Te te 're ìrême mono õ di. — Æne Zezusi ma tô tãma siwasu'u za'ra.

30 Tawamhã ìmreme hã da te wapari za'ra wamhã, ma tô da'ahã na Danho'reptui'wa na saze za'ra ni.

Ìsazei uptabi 'wa, za 're ìdanomro mono zé wasu'u

31 Tawamhã Zezusi te tãma nharĩ za'ra, ìsazei'wa norĩ ma hã:

— ìmreme 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono wamhã, ìzazei uptabi 'wa, te za 're anomro aba mo. 32 Tawamhã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di za, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Ta hã tô sena uptabi. Taha zarina te za asõ'reptuzé hã asina 're ìwaihu'u za'ra wa'aba mo, wada'uri ãna si'uihã na 're ìhâimana za'ra mono norĩ ne, rowẽ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto. — Æne Zezusi te tãma rowasu'u za'ra.

33 Tawamhã te duré asa tãma nharĩ za'ra, Zezusihi ma:

— Wa norĩ hã Abra'ãhã nhihudu, wa 're wanomro. Niwa dama romhuri'wa da, danhimi'uipra na 're wahâimana za'ra mono õ di. E niha wa za tawamhã wanho'reptuzé hã wasina wa te 're waihu'u za'ra.

34 Tawamhã Zezusi asa te duré tãma nharĩ za'ra:

— Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Dawasété na 're danomro u'âsi mono wamhã, dawasédé, da te 're sahãri waihu'u za'ra mono õ di za, danhimi'uipra norĩ hã titede'wai hawi 're ìwairébé waihu'u mono õ ne. 35 Apito ma, romhuri'wa norĩ hã, apito 'ra me, aiwab õ di. Apito 'ra, te za timama nhorõwa ãma 're sãmra u'âsi, ì'ra wa. Tãma ìromhuri'wa norĩ hã ìsõrõwa ãma 're si'ubumroi u'âsi mono õ di za. 36 Wa hã wa aima ìsiwasu'u za'ra wa'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra na. Aiwasété hawi te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono

wamhã, tô sena te za rowẽ na ãĩama 're anomro aba mo. 37 A norĩ wa'wa hã Abra'ãhã nhihudu te 're anomro aba mo. ãne na ãma aiwaihu'u pese za'ra wa'aba di. Tane nherẽ, ãsihudu nherẽ, ma tô asiwi ãwẽõ za'ra wa'wa, asiwi ãwĩrĩ za'ra wa'aba da. E marĩ wa. ãnhimiroti hã taré asiwi 're wẽõ za'ra wa'aba mono wa. 38 Wa hã ãmama, te te ãma 're ãwaihu'u mono zéb zarina si, wa tô aima te 're waihu'u za'ra wa'wa. A norĩ wa'wa hã aimama te te 're ãaiwada'uri za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te 're ãmanharĩ za'ra wa'aba mo. — ãne Zezusi te tãma nharĩ za'ra.

39 Tawamhã Zezusihi ma, te duré asa nharĩ za'ra, ãne:

— Wa norĩ hã, Abra'ãhã nhihudu.

Tawamhã asa te duré Zezusi hã tãma nharĩ za'ra:

— Abra'ãhã nhihudu uptabi 'wa'ãhã, te aré 're anomro wẽ wa'aba mo, ãsine. 40 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã tô sena uptabi. Taha si, wa tô te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, te te ãma 're ãwaihu'u mono zéb zarina. Tane nherẽ, ma tô ãĩama asima ãroti za'ra wa'wa, asiwi ãwĩrĩ za'ra wa'aba da. ãne dama 're hãimana mono õ di, Abra'ã hã. A norĩ wa'wa hã aimama ne, te 're anomro aba mo. — ãne Zezusi te tãma nharĩ za'ra.

41 Tawamhã asa te duré tãma nharĩ za'ra:

— Misire Wamama hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Wa norĩ hã ãra uptabi, wa 're wahãimana za'ra.

42 Tawamhã Zezusi hã te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Tô sena 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, Aimama za'ra wa'aba 'wa'ãhã, te aré asiwi 're ãzawi pese za'ra wa'aba mo. E marĩ wa. ãhawi we ãmorĩ wa, atẽme za'ra wa'aba. ãsi'uihã na we ãmorĩ õ di. Ta hã ma tô we ãzatõ. 43 E niha aima waihu'u pese za'ra wa'aba õ di, ãnhimirowasu'u hã. Wẽ nherẽ, aima wapari ze za'ra wa'aba õ wa, aima pibu prã za'ra wa'aba di. 44-45 Aimama za'ra wa'wa hã, Wa'uburé. A norĩ wa'wa hã ãra te 're anomro aba mo. Te te sima 're ãwẽ mono zém na si, te asima 're ãwẽ za'ra wa'aba mo, tãma ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da. Ta hã dapoto na'rata hawi dapãrĩ'wa te 're mo. Sadawa nhipese u'ãsi wa, tô sena te te dama 're rowasu'u mono õ di. Tizadawa nhipese na ma tô sãna'rata. Simirosa'rata wasété u'ãsi wa, sadawa nhipese u'ãsi di. Taha wa, ãra 're anomro aba mono wa, ãnhimirowasu'u hã tô sena nherẽ, ãma 're ãzaze za'ra wa'aba mono õ di. 46-47 Tô sena na wa aima te 're wasu'u za'ra wa'wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã. Tane nherẽ, ãnhimirowasu'u na 're ãzaze za'ra wa'aba mono õ di. E marĩ wa. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ norĩ si te za te te 're wapari pese za'ra, ãsimiroti hã. A norĩ wa'wa hã ãsib'a'uwẽ 're anomro aba mono õ di. Taha wa, ãsimiroti hã 're wapari pese za'ra wa'aba mono õ di. — ãne Zezusi ma tô tãma waihu'u za'ra.

Zezusihi wasu'u, Abra'áhã wasu'u me

48 Tawamhã dama ìpire norĩ hã ma tô asa tãma nharĩ za'ra:

— A hã, samaritanu. Wa'uburé ré, 're aimorĩ wa, te asimiza'rese ãna ãne na hã wama ìrowasu'u. Tô sena, wa tô nasi ãne na aima nharĩ za'ra ni. — ãne te taré tãma nharĩ za'ra, Zezusihi ma.

49 Tawamhã Zezusi asa te tãma nharĩ za'ra:

— Mare di. Wa'uburé ré, 're ìmorĩ ô di. Wa hã ìmreme wazép sina, wa ìmama hã te aima 're wasu'u wẽ za'ra wa'wa. Tazahã a norĩ wa'wa hã asiséb ãna te ãne ìma ìnharĩ wasété za'ra wa'wa. 50 ìãma 're dawata za'ra mono zô, ìsina 're ìnhimnhasi mono ô di, wa hã. Misire ma tô te te sima 're da'awẽ, ìãma 're dawata za'ra mono da. Tô ì'uwaibaba te te ìãma sima 're ìda'awẽ mono zé hã. 51 Tô sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. ìnhimiroti hã da te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhã, 're dadâ'â za'ra mono ãna te za 're dahâimana u'âsi za'ra. — ãne te tãma rowasu'u za'ra.

52 Sô'awi te te tãma rowasu'u za'ra ô wa, ìmreme hã tãma pibu præ za'ra di. Taha wa, asa te duré Zezusihi ma nharĩ za'ra:

— Wa'uburé ré, 're aimorĩ na, wama aiwaihu'u pese za'ra di oto. Wahi'rada Abra'ã hã ma tô dêrâ. Uburé 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ zama ma duré tidâ'â za'ra. Tane nherẽ, ma tô ìnha, da te 're asaze za'ra mono wamhã, 're dadâ'â za'ra mono ãna, 're ìdahâimana u'âsi za'ra mono na hã. 53 E Abra'áhã nhipai u aipire bâ, te ãne wama ìnharĩ za'ra. Ma tô dêrâ, ta hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ zama ma tô duré 're dê'â za'ra. E 'wa hã bété, a hã. Ma'âpé asina asimirosa'rata na wama waihu'u za'ra na, wa te aiwaihu'u za'ra da.

54 Tawamhã Zezusi te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Wa hã, ìpire na ìsina 're ìwata mono ô di. ìpire na ìsina 're ìwata mono 'wa'áhã, aré dama ìwapure di. ìmama si te ìpire na te te dama 're ìwasu'u. Ta hã Asib'apito na te 're ìsisi za'ra wa'aba mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. 55 Tane nherẽ, Asib'apito na 're sisi za'ra wa'aba mono nherẽ, waihu'u za'ra wa'aba ô di. Taha wa, te taré Asib'apito na 're ìsisi za'ra wa'aba mo. Wa hã wa tô waihu'u, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Aima sô 're ìnhimrami za'ra wa'aba mono 'wa'áhã, aré ìzadawa nhipese di wa hã, asine za'ra wa'aba. Tô sena wa tô waihu'u, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. ìsimiroti hã wa tô duré te 're 'madâ'â pese. 56 Aihirata 'wa, Abra'ã hã ma tô ìwaihu'u siro, we datême ìmorizém na hã ti'ai u. Taha wa, Abra'áhã ma, rowẽ di. Te 're to. — ãne Zezusi te tãma rowasu'u za'ra.

57 Tawamhã te asa tãma nharĩ za'ra, dama ìpire norĩ hã:

— E niha ma tô Abra'ã hã ìwaihu, duréi pese dawí dê'â nherẽ. Te aré ãne wama ìwasu'u za'ra, ai'ãma wahub ahã uptabi 'wa'áhã.

Zahadu a hã, ai'ãma wahub ahâ õ di. 50 na zahadu ai'ãma wahub õ di. — ãne te Zezusihi ma, nharĩ za'ra.

58 Taha wa, Zezusi te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Tô sena, wa aima ãsiwasu'u za'ra wa'wa. Abra'ã hã poto õ ré, wa 're ãhãimana u'ãsi. — ãne Zezusi ma tô tãma siwasu'u za'ra, dama ãpire norĩ ma.

59 Tawamhã te te sadawa 'ru za'ra wa, ma ãne hã sada waibu za'ra, te te siwi ãma wĩrĩ da. Tane nherẽ, te te siwi wĩrĩ õ di, rob u watobro da, tiwi si'wahi za'ra wa, 'ri 'wawi wa'ra hawi.

Zezusi hã aibã ãpotozém hawi ãtob'a te te ãpesezé wasu'u

9 1 Tawamhã morĩ ré, ma tô aibã hã tisã Zezusi hã, ãwaptã'ázém hawi ãtob'a hã. 2 ãsiré, wa te wasiwi sãmri za'ra wa, wa tô ãne wasiwi sadanharĩ ni:

— E marĩ wa, ma tob'a na waptãrã. E tiwasédé te te 'manharĩ wa, ma tob'a na waptãrã. E ãmama norĩ hã timro me tiwasédé te te 'manharĩ zahuré wa, ma ã'ra hã tob'a na waptãrã.

3 Taha wa, te Zezusi hã asa wama nharĩ za'ra:

— Mare di. Tiwasédé te te 'manharĩ õ di. ãmama norĩ zama, tiwasédé te te 'manharĩ zahuré õ di. Rowẽ na 're morĩ wa za, ma tob'a na podo, ãwaihu'u pese na da te waihu'u za'ra da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. 4 Ta hã ma tô we ãzatõ, dapawaptom na te tãma 're romhuri mono da. Rowa'a ré, te za da te 're romhuri za'ra. 'Re mara mono wa, da te 're romhuri waihu'u za'ra mono õ di. Tane rowẽ ré, wa za wa te tãma 're romhuri za'ra. 5 Tawamhã ti'ai ãma 're ãnhamra mono ré, dama rob'uiwẽ'wa ne, wa hã dama rowẽ nhomri'wa, wa 're ãhãimana. — ãne te wama siwasu'u.

6-7 Tawamhã Zezusi hã ma tô tizadaipro hã oto time ti'ai u, ti'a te te ãma wai'o da, te te ãma tomhã u'ré da. Tawamhã tinhiptõmo na ma tô sada a'ã. Te te ãma tomhã u'rúi pari wamhã, te tãma tinha:

— Mo oto aimorĩ pu'u u, asitõmo upsõ da, Siro'é na pu'u nhisi u. — ãne te satõ. Siro'é na pu'u nhisi hã dazatõrĩ, te wasu'u.

Taha wa, te mo, sitõmo upsõ da. Sitõmo upsõi wamhã, tõmo wẽ di oto aibã hã. Tawamhã te wei mo apã. 8 Tawamhã da te 'madãã za'ra wamhã, te dasima rowasu'u za'ra ni, ãne:

— E õ hã rob'uiprazém na te te 're da'awari mono da, 're ãsãmra mono. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni, ãsõrõwa 'rata 're ãdahãimana za'ra mono norĩ hã. Tob'a ré, te te siwi 're ã'madãã za'ra mono norĩ me, te ãne sima rowasu'u za'ra.

9 Tawamhã ni'wam norĩ hã te sima rowasu'u za'ra:

— Tô õ hã, tob'a na aré 're ãsãmra mono.

Ni'wam norĩ hã te duré sima rowasu'u za'ra:

— Mare di. Ta hã õ di. Taré ãtob'a ne, õ hã.

Tawamhã te te sina dawapari wamhã, te oto dama sina wasu'u, tito pese'wa hã:

— Wa hã ãtob'a di aré tô.

10 Tawamhã te sadanharĩ za'ra:

— E niha ma tô atômo wẽ.

11 Taha wa, te asa tãma siwasu'u za'ra:

— Aibã hã ma tô tizadaipro na waza ti'a hã, te te ãma ãtomhã u'rê da, Zezusi na ãsisi hã. Pu'u u ãmorĩ da, te ãma rob'ru, ãsitômo upsô da. Taha wa, wa tô mo. ãsitômo upsôĩ wamhã, ãtômo wẽ di oto. — ãne te aibã hã sina dama wasu'u.

12 Tawamhã ma tô sô sadanharĩ za'ra:

— E mahãta tawamhã, Zezusi hã.

Tawamhã te asa tãma rowasu'u za'ra:

— Me. Wa hã te waihu'u ô di. — ãne te asa tãma rowasu'u za'ra, aibã hã.

Parisezu norĩ hã aibã ãtob'a, Zezusi te te ãpe, te te siwi ãsadanharizé wasu'u

13 Tawamhã parisezu norĩ u te siwi saprô, aré tob'a na 're ãsãmra mono hã. 14 Romhuri zahãrizém na te ãtême siwi saprô, Zezusi hã tizadaipro na ti'a te te ãwazarizém na, duré te te ãto pesezém na, sabadu na. 15 Tawamhã te te ãtême siwi ãwisi za'ra wamhã, te siwi sadanha, parisezu norĩ hã, niha te te ãto pesezéb zô. Tawamhã asa te tãma siwasu'u za'ra:

— Tizadaipro na ti'a hã te te ãwai'o na, ma tô ãtômo u'rê. Taha pari, wa tô ãsitômo upsô. ãhãna hã wa oto rob'madã'ã wẽ.

16 Tawamhã ni'wam norĩ si, te Zezusihi ma nharĩ za'ra, parisezu norĩ hã:

— Ô hã sabadu na te te pese nherẽ, te te 'madã'ã pese ô di, romhuri zahãrizém na roti hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã we te te satôĩ ô di. We te te satôĩ 'wa'ãhã, te aré te te 're 'madã'ã pese, ãsimiroti hã. — ãne te Zezusihi ma nharĩ za'ra.

Tawamhã ãhãiba amo norĩ hã te rowasu'u za'ra duré:

— 'Re morĩ wasété 'wa'ãhã, aré waihu'u pese ô di, marĩ dama ãmanharĩ waihu'u'ô hã te te dama 'manharĩ da hã. — ãne Zezusihi ãma ma tô tasisada 'rãmi za'ra ni. 17 Taha wa, te duré siwi sadanha, parisezu norĩ hã:

— Ô hã te te ato pese nherẽ, e niha asimirosa'rada hã ãma hã.

Tawamhã ma tô duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Ô hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa, te 're mo. — ãne te tãma rowasu'u za'ra.

18 Tômo wẽ u'ãsi, 're morĩ newamhã, te te ãto pesezém na ma tô wawã za'ra, dama ãpire norĩ hã. Taha wa, ma tô aibã mama zô

tihârâ za'ra, te te ãma sadanharĩ za'ra da. Ñna zô zama te tihârâ za'ra. 19-21 Tawamhã ãtẽme simasisi zahuré wamhã, te ãma siwi sadanharĩ za'ra:

— E õ hã ai'ra. Ma tô dama ãwasu'u wa'wa, tob'a na ãwaptã'ã na. E niha ma ãhãna titõmo wẽ, tob'a nherẽ. Rob'madã'ã wẽ di oto.

Tawamhã ãmama te asa tãma nharĩ za'ra:

— Ta hã tô wa'ra, te 're mo. Tob'a na ma tô waptãrã. ãne na wama waihu'u pese di. Niha oto te te ãrob'madã'ã wẽ na wa te waihu'u õ di. Durẽ ãto pese'wa hã wa te waihu'u õ di. A norĩ wa'wa hã te za ã'ra hã asiwi ãsadanharĩ 'wa, ãto pese'wa zô te te aima wasu'u za'ra wa'aba da. Ma tô tiprédu oto. Si'uihã na te za aima siwasu'u za'ra wa'wa.

22 ãne ãmama te tãma nharĩ za'ra, dama ãpire norĩ mrepe pipa te. ãne ma tô sima ãma roti za'ra aré: “Ni'wam norĩ hã Zezusi, Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisutu na te te saze za'ra wamhã, wa za wa te tiwi 're rosawi za'ra, rowahutuzéb u dame 're sisisi tã mono da.” ãne na ma tô te te sima 're roti za'ra. 23 Taha wa, te te tãma wasu'u za'ra õ di, ti'ra to pese'wa hã. ã'ra si te te siwi sadanharĩ za'ra da, ã'ra hã oto prédu wa, te ti'ra si tãma 'ru za'ra.

24 Tawamhã parisezu norĩ hã te sô tihârâ za'ra, te te ãto pese zô, apã ãtẽme sébré za'ra da. ãtẽme sébré za'ra wamhã, te tãma nharĩ za'ra:

— Zezusi hã 're morĩ wasété di. ãne wama waihu'u pese za'ra di. Ma'ãpé 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma si aiwata, taha si te te ato pese wa.

25 Tawamhã ma tô asa tãma nharĩ za'ra:

— ãté tô sena 're morĩ wasété di, Zezusi hã. ãté 're morĩ wẽ di. Wa hã te waihu'u õ di. ãtõmo wẽ zép si, wa tô ãsina waihu'u. ãtob'a u'ãsi, wa aré 're ãnhamra. ãhãna ãtõmo wẽ di oto. — ãne te tãma siwasu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

26 Tawamhã asa te te ãto pese ma, te nharĩ za'ra:

— E niha ma tô ato pese.

27 Taha wa, te aibã hã asa duré tãma nharĩ za'ra:

— Wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa aré. Tane nherẽ, ãma ãwapari ze za'ra wa'aba õ di. E marĩ da, wa za bété aima ãsiwasu'u na sahu za'ra wa'wa. E Zezusi hã saze za'ra wa'aba da bã, wa za ãsiwasu'u na aima sahu za'ra wa'wa. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

28 Tawamhã te te sadawa 'ru za'ra wa, te asa tãma nharĩ za'ra:

— A hã ãsazei'wa, te 're aimo. Wa norĩ hã Mozésihi zazei'wa, wa 're wanomro. 29 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ma tô Mozésihi ma pisutu, ãsadowa para datẽme 're morĩ da. ãne wama waihu'u pese za'ra di, wa norĩ hã. Õ hã bété, Zezusi hã e ma hawi te wei mo. Wa norĩ hã ãne na hã wa te waihu'u za'ra õ di.

30 Tawamhã te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— E niha bété, Zezusi te te ĩto pese nherẽ, waihu'u za'ra wa'aba õ di, we ĩsatõrĩ'wa hã. 31 Ni'wa hã 're morĩ wasété wamhã, ĩmreme te te 're wapari mono õ di za, te te tãma ãma 're a'uwaimrami mono da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã. Ni'wa hã ĩsimiroti te te 're 'madââ pese mono wamhã, te za ĩmreme hã te te 're wapari u'ãsi, te te tãma ãma 're uwaimrami u'ãsi mono da. ãne wama waihu'u pese za'ra di, wa norĩ hã. 32 Ropoto na'rata hawi 're datob'a za'ra mono wa, ni'wa hã te te 're da'ato pese mono õ di. ĩwasu'u hã robaba di aré. 33 Õ hã aibã hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hawi wei morĩ õ 'wa'ãhã, aré ĩto pese õ di. Tãma waihu'u õ di aré. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

34 Tawamhã parisezu norĩ, te asa tãma nharĩ za'ra:

— Aiwasété ré, ma tô ana dub're asa'ẽ. Taha wa, ma tô atob'a na aipo. E niha te bété wama ĩrowasu'u za'ra, aiwasété nherẽ. Mo oto aimorĩ. Rowahutuzéb u dame 're azasi mono õ di za oto. — ãne Zezusi te te ĩto pese ma, te nharĩ za'ra, parisezu norĩ hã.

Sõ'awib õ nherẽ, Zezusi hã datob'a na tizazei'õ'wa norĩ ãma ĩsimiré'ézé wasu'u

35 Tawamhã te te ĩto pese wi, te te tiwi ĩrosawi za'ra zé hã ma tô wapa, Zezusi hã. Taha wa, te sô rob'madâ, tinhimito pese zô. Te te sãmri wamhã, te tãma tinha:

— E dasiré ĩpodo hã, ma tô ĩsaze.

36 Tawamhã asa te Zezusihi ma tinha:

— E 'wa hã dasiré ĩpodo. Ma'ãpé ĩma wasu'u na, te waihu'u da, duré te saze da.

37 Tawamhã Zezusi asa te duré tãma tinha:

— Wa hã dasiré ĩpodo, ĩmadâ hã wa aima ĩsiwasu'u.

38 Tawamhã ma tô aibã hã Zezusihi ma tinha:

— Apito, wa za oto asaze.

Taha wa, hi'rãtitõ ma tô tãma nhamra, Zezusihi ãma wata da.

39 Tawamhã Zezusi te dama tinha:

— Ti'ai u, wa we datẽme mo, te da'ãma 're arowairébé mono da. E marĩ da. Tipẽ'ẽ 're, tob'a na 're ĩsiwaihu'u za'ra mono norĩ hã tob'a ãna oto 're nomro mono da, duré tipẽ'ẽ 're, tob'a õ na taré 're ĩsi'madââ za'ra mono norĩ hã tob'a u'ãsi 're nomro mono da. — ãne Zezusi ma tô dama rowasu'u.

40 Tawamhã parisezu norĩ ĩrata ĩsimasa, te tãma nharĩ za'ra:

— Wa norĩ hã bété. E wapẽ'ẽ 're, watob'a na wa 're wanomro. E wa norĩ hã te ĩwawasuu za'ra.

41 Tawamhã Zezusi asa te tãma nharĩ za'ra:

— Aipẽ'ẽ 're, atob'a na 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono 'wa'ãhã, te te 're aiwẽ'õ za'ra wa'aba mono õ di aré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono

hã. Tawamhã aipě'ě 're, atob'a õ na 'râwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mono wa, te za te te 're aiwě'õ za'ra wa'wa. — ãne Zezusi ma tô tâma rowasu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

Pone'ërebâ 'madâ'â'wa na, Zezusi hã te te sina ĩsimiré'ézé wasu'u

10 ¹Tawamhã Zezusi te duré pone'ërebâ tede'wai wasu'u hã dama wasu'u. ãne te dama wasu'u:

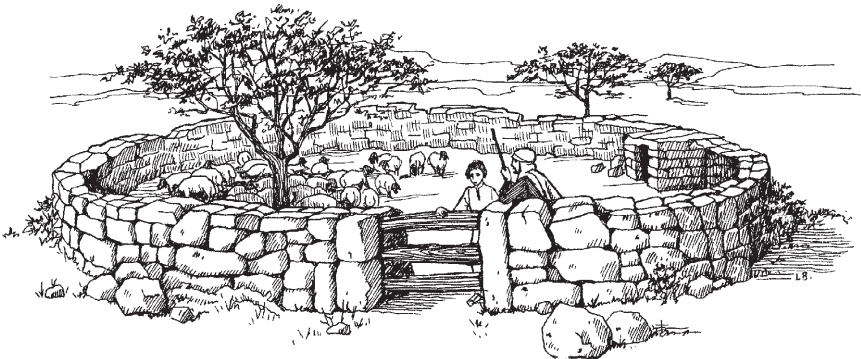
— Tô sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa, pone'ërebâ tede'wai wasu'u na. Pone'ërebâ hã wa'ra 're, 're simi'wara mono wamhã, ĩsimisaihuri hã 'ridawa u, sô 're sisisi mono õ di. Wa'ra na si te za sô 're sarõtõ za'ra. ²Ītede'wa si te za 'ridawa u sô 're ne, 're zasi mono da, wa'ra 're. ³Ta hã 'ridawa u, sô 're simasisi mono wamhã, te za te te tâma 're 'ridawa, 'ridawa 'madâ'â'wa hã. Sô 're simasisi mono wamhã, ĩmreme te za waihu'u za'ra, pone'ërebâ hã. ĩsisi mono bâ, te za sitême sô 're hârâ, rob u te te 're sani za'ra mono da. ⁴Tinhimizama hã rob u te te 're simroi mono wamhã, ĩsõwa te za 're ne. Titede'wai mreme te te waihu'u pese za'ra wa, te za ĩsarina 're nomro, ĩsimizama hã. ⁵Pone'ërebâ tede'wai upana nherẽ, e te za dazarina 're nomro. Mare di. 'Re nomro mono õ di za, dazarina. Te za tiwi 're sisa're, ĩmreme te te 're waihu'u za'ra mono õ wa. — ãne Zezusi, ma tô dama rowasu'u, pone'ërebâ tede'wai wasu'u na.

⁶Tane nherẽ, marĩ te te ĩwasu'u hã da te waihu'u za'ra õ di.

Zezusi hã 'ridawa na te te sina ĩsimiré'ézé wasu'u

⁷Tawamhã Zezusi te duré dama tinha:

— Tô sena wa za aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa. Wa hã wa 'ridawa na ĩsina simiré'é, pone'ërebâ 'mazasizém na wa'ra u. ⁸Pone'ërebâ hã, titede'wai upana norĩ mreme hã te te 're wapari za'ra mono õ di



*Pone'ërebâ 'madâ'â'wai uptabi, wa'ra 're
Zuwá 10*

za, ãsipsaihuri norĩ mreme hã, danhibrob zô dapãrĩ'wa norĩ mreme hã. Tane 'Re ãhãimana u'ãsi mono zazei uptabi 'wa norĩ hã te te 're wapari za'ra mono õ di za, aimawi te te dama 're ãrowasu'u za'ra mono norĩ mreme hã, ãwana datẽme 're ãnomro mono norĩ mreme hã. ⁹ Wa hã, 'ridawa na wa tô ãsina simiré'é, ãsiwaprosi Danho'reptui'wai wa. 'Ridawa na te za wa'ra u 're sisisi, pone'ërebã hã. 'Re sisisi mono wamhã, tãma 're rowẽ za'ra mono di za. Tane, da te 're ãzaze za'ra mono wamhã, dama 're rowẽ za'ra mono di za, wa hã te 're da'anho'reptui u'ãsi mono wa. Wa'ra hawi, te za pone'ërebã hã tisa zô 're wairébé. ãsa zô, tiwi 're rowaptã'ã za'ra mono õ nherẽ, tãma 're rowẽ za'ra mono di za. Tane ãzazei'wa norĩ wi, ãwẽ zô tiwi 're rowaptã'ã za'ra mono õ di za. ¹⁰ E marĩ da, te ãsimisaihuri norĩ hã wa'ra u 're sisisi. Pone'ërebã zô te 're nomro, te te dawi 're waibui mono wa, te te dawi 're simroi mono da. Tanei õ di, wa hã. Wa hã wa tô we datẽme mo, robzei u'ãsi ããma 're danomro mono da, duré 're dadã'ã za'ra mono ãna, 're dasi'ubumroi u'ãsi mono da, hãiwa ãma.

Zezusi hã pone'ërebã tede'wa na te te sina ãsimiré'ézé wasu'u

¹¹ — Wa hã pone'ërebã tede'wa na, wa ãsina simiré'é, tinhimizama te te 're ãazawi pese mono na. E marĩ wa. ãsisawi ãna, ãzazei'wa norĩ zada, ãdã'ã wa za, te 're anho'reptui mono da. ¹² Tite wa, te te 're azawi pese, tinhimizama hã, pone'ërebã tede'wa hã. Tãma ãromhuri'wa hã tite õ wa, te te 're azawi pese mono õ di. Taré rob'uiprazéb zô si, te te 're romhuri. Robzahi hã we sô morĩ wamhã, te za tiwi wara. Pone'ërebã, te za rẽme za'ra. Taha wa, te za 'mai'ã, robzahi hã. Te te 'mai'ãri wamhã, te za ãma ropé. ¹³ E marĩ wa, te za tiwi wara, romhuri'wa hã. ãtede'wai õ wa, te za tiwi wara, te te 're azawi pese mono õ wa. ¹⁴⁻¹⁵ Wa hã pone'ërebã tede'wa, ãsimizawi pese na, wa tô ãsina simiré'é, ãzazei'wa norĩ te 're azawi pese mono wa. ãmama hã ma tô ãwaihu'u, ti'ra na. Wa hã wa duré õ hã waihu'u, ãmama na. Tane duré ãzazei'wa norĩ hã wa tô te 're awaihu'u u'ãsi, ãnhib'a'uwẽ na. ãzazei'wa norĩ hã ma tô duré ãwaihu'u za'ra, tinhib'apito na. Ta norĩ zada, wa za ãsisawi ãna dãrã, te 're anho'reptui mono da. ¹⁶ Ni'wam norĩ hã te duré 're nomro, ãnhib'a'uwẽ 're hãimana za'ra mono da hã. Ta norĩ ãma, wa za pone'ërebã na simiré'é za'ra, ãnhimiwa'ra 're, 're ãsi'ubumroi mono õ na hã. Ta norĩ zama wa za ãsitẽme ubumro. Tawamhã te za ãmreme hã te te 're wapari pese za'ra. Pone'ërebã norĩ hã maparane danhimi'ubumro hã siré oto 're ãsi'ubumroi mono ne, te za simisutu ãnhib'a'uwẽ 're nomro, misi ãmadã'ã'wa, tãma 're ãhãimana za'ra mono wa za.

¹⁷ — Taha wa, ãmama te te 're ãzawi pese, ãsisawi ãna, sada ãdã'ã za'ra wa za, apã ãhãiwa'utu pari, 're ãmorĩ u'ãsi da. ¹⁸ Dasi'uihã na

da te dasiwi ãwĩrĩ da hã mare di. Ìsi'uihã na, wa za dârâ, dazada. Wa za duré hãiwawudu, ãsi'uihã na. Æne wa za 'manha, Ìmama te te ãma ãpisutuzéb zarina. — Æne Zezusi te dama siwasu'u.

19-21 Tawamhã ãmreme, te te wapari za'ra wamhã, ma tô ni'wam norĩ hã dama rowasu'u za'ra, ãne:

— Wa'uburé ré, 're morĩ wa, te ãne simiza'rese ãna wama siwasu'u. E marĩ da, te za bété ãmreme hã ãwapari za'ra wa'wa.

Tawamhã ni'wam norĩ hã te dama rowasu'u za'ra:

— Mare di. Wa'uburé ré, 're morĩ 'wa'ãhã, aré mreme wẽ õ di. Mreme wẽ di, õ hã. E wa'uburé, ma tô pawapto, ãtob'a te te ãto pese da hã. Mare di. Ta hã waihu'u õ di. — Æne Zezusihi ãma ma tô tasisada'rãmi za'ra ni.

Zudezu norĩ hã, Zezusi te te siwi ãwẽõ za'ra zé wasu'u

22-23 Tawamhã wasiré zudezu norĩ hã daro mono bâ ma tô duré si'rã'õtõ, Zeruzarẽ ãma, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma dawata za'ra da. E marĩ wa. Apã 'ri za'ene hã te te tãma pisutu za'ra wẽ te, ãma 're ãdawata za'ra mono zéb da hã ma tô tasi'rã'õtõ ni, bãdã dama ãpire na, ãma dasipo're pu'u za'ra da, rowa'u'u wahã, 're sa'wari mono ré. Tawamhã Zezusihi me, wa ai'aba'rẽ ni, 'ri za'ëtẽ u. 'Ri 'wawi wa'ra wa'wai baba, wa 're wanomro, Apito Saromahã nhib'uriti na uriti nhisi wa'wai baba. 24 Tamomo ma tô ãtẽme si'rã'õtõ, dama ãpire norĩ hã, Zezusihi u. Tawamhã te tãma nharĩ za'ra:

— E niwa te za wama asiwasu'u za'ra. Wama asiwasu'u za'ra zéb zõ, wanhimipari wa'a za'ra di. A hã, tô sena Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te aipisutu wamhã, ma'ãpé sõ'awi wama asiwasu'u za'ra na, wa te aiwaihu'u za'ra da. — Æne te Zezusihi ma nharĩ za'ra.

25 Tawamhã Zezusi hã te asa tãma nharĩ za'ra:

— Wa tô aima ãsiwasu'u pari za'ra wa'wa. Tane nherẽ, ãmreme na 're ãzaze za'ra wa'aba mono õ di. Ìmama zadawa para, wa tô marĩ dama ãmanharĩ waihu'uõ hã te dama 're ab'manharĩ wẽ, da te 're ãwaihu'u za'ra mono da. 26 Tane nherẽ, asina 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mono õ di, ãnhib'a'uwẽ 're anomro aba mono õ wa. 27 ãnhib'a'uwẽ si te za ãmreme hã te te 're wapari pese za'ra. Pone'ẽrebã tede'wa, tinhimizama hã te te 're ãawaihu'u mono ne, wa tô ãnhib'a'uwẽ norĩ hã waihu'u za'ra. Ta norĩ si te za ãnhimiroti hã te te 're 'madã'ã pese za'ra. 28 Ta norĩ ma, wa za pisutu za'ra, 're dã'ã za'ra mono ãna, 're hãimana u'ãsi za'ra mono da, hãiwã ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'rata. Ni'wa hã te te ãwi 're waibui mono õ di za, ãzazei'wa norĩ hã. 29 Ìmama, ma tô ãma pisutu za'ra, ãnhib'a'uwẽ si 're nomro mono da. Ta hã danhipai u, uburé dama ãpire di, Ìmama hã. Uburé marĩ ma, ãpire di, hãiwã ãma ti'ai ãma

zama. Taha wa, ni'wa hã te te tiwi 're waibui waihu'u mono õ di za. **30** Wa norĩ hã aiwa wawaihu'u pese di, ĩmama me. — Āne Zezusi te tãma siwasu'u za'ra, dama ĩpire norĩ ma.

31 Tawamhã ta norĩ hã ma duré ģne hã sada waibu, te te ģma siwi wĩrĩ da. **32** Taha wa, te Zezusi hã duré tãma nharĩ za'ra:

— Wa hã ĩmama te te ĩma ĩpisutuzéb zarina, wa tō marĩ dama ĩmanharĩ waihu'u'õ na te 're da'apawaptob u'ãsi. E ma hã ĩnhimipawaptobzé hã aima wẽ za'ra wa'aba õ wa, te za asiwi ĩwĩrĩ 'wa, ģtẽ na. Ma'ãpé, ĩma waihu'u za'ra wa'aba.

33 Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra:

— 'Re da'apawapto mono wa, wa te wasiwi aiwĩrĩ õ di za. Aimreme wasété wa, wa za wasiwi aiwĩrĩ ni. Ti'ai ģma aipoto nherẽ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono me, aiwa aiwaihu'u pese aba na asiwasu'u wa, wa za wasiwi aiwĩrĩ ni, aimreme wasété wa.

34-36 Tawamhã Zezusi asa te tãma nharĩ za'ra:

— E ĩra na ĩsiwasu'u wa, ma tō ĩmreme hã asiwi ĩwẽ'õ za'ra wa'wa. Duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, ma tō tinhimiroti hã te te dama 're awaihu'u, da te dasima ģma 're roti za'ra mono da. Ti'ra na ma tō roti'wa norĩ hã te te 're sisi za'ra. Āne ma tō ĩbaihã na ģma rob'ui'ére, ĩsadawa wasu'u'wa hã. Tō sena, ĩmreme ui'ére hã. Roti'wa norĩ hã, ti'ra na te te 're sisi za'ra mono wamhã, e wa hã ĩmreme wẽ'õre di, ĩra na ĩsiwasu'u wamhã, ti'ai u we te te ĩzatõrĩ nherẽ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã. **37-38** ĩmama hã tiwaihu'u pese na, te te 're da'apawapto. ĩzama, wa tō ĩsine te 're da'apawapto. Taha wa, te za ĩra na ĩwaihu'u za'ra wa'wa. ĩsine, te 're da'apawapto mono õ wamhã, ĩra na 're ĩzaze za'ra wa'aba mono õ di za. ĩra na wa tō aima 're ĩsiwasu'u za'ra wa'wa aré. Tane nherẽ, ĩmreme na 're ĩzaze za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, ĩmama hã tiwaihu'u pese na te te 're ĩda'apawapto mono ne, te 're da'apawapto mono nherẽ, te za ĩra na 're ĩzaze za'ra wa'aba mo. Tawamhã te za ĩwaihu'u za'ra wa'wa, ĩãma 're ĩhãimana mono na, ĩmama hã. Te za duré ĩwaihu'u za'ra wa'wa, ĩmama ģma 're ĩhãimana mono na. — Āne Zezusi te tãma siwasu'u za'ra.

39 Tawamhã ma tō duré sima wẽ za'ra, te te siwi ģri da, dama ĩpire norĩ hã. Tane nherẽ, tiwi simani za'ra wa, te te siwi ģri za'ra õ di.

40 Tawamhã apã ma tō mo, Zodã pa u Zezusi hã. ĩsiré, wa ai'aba'ré ni. Tawamhã wasihutu wi, wa saprĩ za'ra ni, zara u. Zuwã Batita hã â dawabzuri te te dama 're ĩab'manharĩ 'rata mono zéb u, wa saprĩ za'ra ni. Tame te a'ã nhamra, Zezusi hã. **41** Tame sãmra ré, te da'ahã na nasi ĩtẽme aihutu ni. Nasi ĩtẽme dasihutu wamhã, ģne te dasima rowasu'u za'ra ni:

— Zuwã Batita hã, ĩmreme na da te 're saze za'ra mono da, marĩ dama ĩmanharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ mono õ di.

Tane nherẽ, tô sena ma tô Zezusi hã te te dama 're wasu'u. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni.

42 Taha wa, tame wasi'ubumroi ré, ma tô da'ahâ na Zezusi hã saze za'ra ni, Danho'reptui'wa na.

Razaru ïdâ'âzé wasu'u

11 1-3 Tawamhã aibã hã te 're hâimana, Razaru na ïsisi hã. Betãnha na 'ri wa'õtõ nhisi ãma te 're sãmra. Tame te duré ïhidiba norĩ hã 're simasisi zahuré Mariza norĩ hã, Mataha me. Mariza hã niwapsi te za Zezusihi para u'ré, wedewa'u zadaze na, tãma rowẽ da. Taha parip si te za para u'õ, tizéré na.

Tawamhã ma tô tihâzé, Razaru hã. Hâzé wa, ma tô ïhidiba norĩ hã da'mazatõ, Zezusihi zõ da'maimorĩ da, ïhitébré hã te te tãma 'maiwasu'u da. Ìtẽme wisi wamhã, ãne te Zezusihi ma sadawa wasu'u:

— Apito, aibã 're ïsawi pese mono hã ma tô tihâzé.

4 Tawamhã Zezusi hã te te wapari wamhã, te tinha:

— Tane tô. Dãâ u'âsi nomro õ di za. Taha wa, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're dawata za'ra, waihu'u pese wa. Ì'ãma zama te za duré 're dawata za'ra. Wa hã ï'ra wa, te za duré ì'ãma 're dawata za'ra. — ãne te Zezusi hã tinha.

5 Mata norĩ hã Zezusihi ma, sawi pese za'ra di, Razaru norĩ hã. 6 Tane nherẽ, ïwasu'u te te wapari wamhã, awa'awi ïtẽme morĩ õ di. Maparane ma tô ãma timara, tame sãmra ré. 7 Taha pari, te oto wazatõrĩ za'ra, apã wa te wasiwi saprõni da, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Ìsiré 're wanomro mono wa, te wazatõrĩ za'ra.

8 Taha wa, wa tô asa tãma nharĩ za'ra ni:

— Rowahutu'wa, e niha te za apã aimo. Nimosi dama ïpire norĩ hã te aré siwi aiwĩ, ëtẽ na.

9 Tawamhã ãne te wama rowasu'u za'ra, Zezusi hã:

— Bãtã pusizém hawimhã bãdã sébrézéb u hã rowa'a di. Tawamhã, ni'wa hã rowa'a na morĩ wamhã, simei õ di za. E marĩ wa. Rowa'a na hã rob'madã'ã pibui pese wa. 10 Robra na morĩ wamhã, te za aime. — ãne sõ'awib õ nherẽ, te wama siwasu'u za'ra, Zezusi hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono, ma tô tãma pisutu, 're ïmorizé hã a'ã 're morĩ da. Taha wa, te sina hãtãã ãna 're mo.

11 Tawamhã Zezusi te duré wama nharĩ za'ra, ãne:

— Wasiwadi te nhono, Razaru hã. Wa za ïtẽme mo, te utu da.

12 Tawamhã wa tô duré asa tãma nharĩ za'ra ni:

— E marĩ da, te za ïtẽme aimo. Séptã'ã wa, te oto tinhotõ wẽ. — ãne wa tô tãma nharĩ za'ra ni.

13 Zezusihi si ma tô ïdã'ã uptabi na waihu'u. Ìsõtõ na te te wama wasu'u za'ra wamhã, ïdã'ãzé te wasu'u. Taré sõtõ newa, wa norĩ hã

wa te waihu'u za'ra õ di, ãdâ'âzé hã. **14** Wa te waihu'u za'ra õ wa, sô'awi te oto wama rowasu'u za'ra:

— Razaru hã ma tô dêrã. **15** Hãzé ré ãrata ãnhamra õ nherẽ, ãma rowẽ di. E marĩ wa. Romhãimanazéb zarina, ãwaihu'u pese na ãzaze za'ra wa'aba wa za, ãma rowẽ di. Oto ãtẽme wasi'aba'rêi wa'aba. — ãne te wazatõrĩ za'ra, Zezusi hã.

16 Taha wa, Tome hã ãsi'ubza na da te 're ãsisi za'ra mono hã te wama nharĩ za'ra, ãne:

— Oto ãme wasi'aba'rêi wa'aba, ãsu da te wa'uprosi da nherẽ. — ãne te tinha, Tome Didimo hã. Didimo na ãsisi hã dasi'ubza, te wasu'u.

Tawamhã wa tô ãtẽme wasiwi saprõni ni, Betãnha na 'ri nhisi u.

Zezusi hã apã dahãiwa'utu'wa na ãsiwasu'uzé wasu'u

17-19 Tawamhã Betanha u wasihutu wamhã, ma tô ni'wa hã Zezusihi ma rowasu'u, ãne:

— Razaru hã ma tô dêrã. Ma tô dasiwi sêrẽ ni. Maparane si'uiwa na ma tô ãma timara oto, da te dasiwi ãsêrêzém na hã. — ãne te tãma rowasu'u. Betãnha u hã romhuture wa, ma da'ahã na wawana aihutu ni, Zeruzarẽ hawimhã. Si'ubdatõ ti'ai pibuzé hã Betãnha u da hã. Mata norĩ hã da te pẽ'êtété zahuré da, ma ãtẽme aihutu ni, ãhitébré hã tiwi dê'ã zahuré wa. **20** Tawamhã ni'wa hã ma tô Mata norĩ ma rowasu'u, ãne:

— Zezusi hã te we oto mo.

Taha wa, ma tô Mata hã awa'awi watobro rob u, Zezusi hã te te sina uzusi da. Marizaha si te ãsa'u nhamra, 'ri para. **21** Tawamhã Mata hã Zezusi te te sina uzusi wamhã, ãne ma tô tãma tinha:

— Wanhib'apito, wahitébré hã hãzé ré wa'rata asãmra 'wa'ãhã, wawi dê'ã õ di aré. **22** Dê'ã nherẽ, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, aimreme wamhã, te za aima ãma uwaimra.

23 Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Tane tô. Dê'ã nherẽ, te za hãiwa'udu, aihitébré 'wa hã.

24 Mata te duré asa tãma tinha:

— Tane tô. Bãdã ma tô sima pisutu 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, adã hã te te ã'ahãiwa'utuzéb da hã. Tawapsi te za wahitébré hã dazu hãiwa'utu.

25-26 Tawamhã Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Wa hã 're dadã'ã za'ra mono nherẽ, te 're da'ahãiwa'utu mono pari, 're ãdanomro u'ãsi mono zé te dama 're ã'apisutu mono, wa 're mo. Ni'wam norĩ hã Danho'reptui'wa na te te sina 're ã'umnhasi za'ra mono wamhã, tãma 're rowẽ za'ra mono di za. 'Re dê'ã za'ra mono wamhã, dê'ã ãna te za 're hãimana u'ãsi za'ra, hãiwa ãma. E tô sena ma ãmreme hã ãsaze.

27 Tawamhã Mata asa te tãma tinha:

— Ìhe. Tô sena, wa aimreme hã saze. A hã Danho'reptui'wa da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te aipisudu. A hã 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra. Wahi'rata norĩ hã asô 're ìsimipari za'ra mono, a hã, ti'ai u we aimorĩ da hã. — ãne te Zezusihi ma tinha.

Zezusi ìsiwa'õzé wasu'u

28 Tawamhã apâ te mo Mata hã, 'ri tẽme. Ti'awi pesere ma tô tinoi ma rowasu'u, Marizaha ma:

— Rowahutu'wa te we asô hã, ìtẽme aimorĩ da.

29-30 Taha wa, ma si'aba'rẽ na wahudu, Zezusihi u wei morĩ da, Mariza hã. Zahadu 'ri tẽme, wasihutu õ di. Mata te te ìwa'uzusizéb ãma, wa zahadu aimasam ni. 31 Tawamhã Mariza hã watobro wamhã, ma ìsarina wairé rob u, ìtẽme ìsihutu norĩ hã. ãne te sima ãma romnomri za'ra: “Ãté tihitébré 'ru u te mo, ãma wawa da.” Tane nherẽ, tihitébré 'ru u morĩ õ di, Mariza hã. Zezusihi u te wei mo. Taha wa, ma tô we ìsarina ai'aba'rẽ ni.

32 Mariza hã we ìtẽme wisi wamhã, hi'rãtitõ ma ìpapara nhamra, Zezusihi ma wapu wa. Tawamhã ãne te tãma tinha:

— Wanhib'apito, wahitébré hã hãzé ré, wa'rata asãmra 'wa'ãhã, aré wawi dãã õ di. — ãne te tãma tinha, wawa sina.

33 Tawamhã Mariza hã pẽ'ézé te, siwa'õ wa, duré we ìsarina ìsihutu zama 'ry'ry wa, pẽ'ézé di, Zezusi hã. Pẽ'ézé ahã di. 34 ãne ma tô sadanharĩ za'ra:

— E mame ma tô asiwi ìsẽrẽ 'wa.

Tawamhã asa te tãma rowasu'u za'ra:

— We aimorĩ wasiré, sabu da.

35 Tawamhã pẽ'ézé ahã wa, te aiwa'õ, Zezusi hã.

36 Taha wa, te dasima nharĩ za'ra ni:

— Õ hã te te sawi pese uptabi di. Te te sawi pese uptabi wa, te sô tiwawa.

37 Tawamhã da'umro na te tãma nharĩ za'ra ni, ãne:

— Õ hã aibã ìtob'a, ma tô to pese. E niha bété hãzé ré te te pese õ di, dãã tõ da, Razaru hã. — ãne te tãma nharĩ za'ra ni.

Zezusi hã Razaru te te ìhãiwa'utuzé wasu'u

38 Tawamhã ìsiré, wa ai'aba'rẽ ni, ab're u. Sa'a zahãpã, ab're hã. Pẽ'ézé ahã di, Zezusi hã. Pẽ'ézé uptabi na te mo. Tawamhã, ab're u wasihutu wamhã, da te dasiwi ãma sitom haré, te ãne hã za. Tõmo za'ëtẽ di, ãne hã.

39 Tawamhã ma tô Zezusi hã ãne hã dama ti'ru, ìsitobzé hã da te dasiwi sa'rẽ da.

Taha wa, ma tô Mata hã Zezusihi ma tinha:

— Wanhib'apito, da te dasiwi ìsērēzém na hã, maparane si'uiwa na ma tô âma timara. Taha wa, ma tô ti'ro. E 'ro nherê, te za ìsitobzé hã dasiwi sa're ni.

40 Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Tane nherê, te za dasiwi sa're ni. Âma ìzazei wamhã, dama ìwaihu'u'ô te za ì'madâ, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ì'manharizé hã. E âne na hã te aima rowasu'u ô di. Wa tô aima rowasu'u.

41-42 Tawamhã ìsitobzé ma tô dasiwi sa're ni. Tawamhã hâimo te oto rob'madâ, Timama ma mreme da, Zezusi hã. Âne te tãma tinha:

— Ìmama, da'âma aima 're ìmreme mono wamhã, ìmreme te ìma âma 're ì'a'uwaimrami u'âsi mo. Âhãna te za duré ìmreme hã ìwapa. Taha wa, ìma rowê di. Danho'a, wa âne aima rowasu'u, aima ìmreme ré, da te ìwapari za'ra da. E marí da. Aibâ âma aima ìmremezé hã âma ìma uwaimrami wamhã, a hã we ìzatôri'wa na dama 're ìsiwasu'u mono zém na, da te 're ìzaze za'ra mono da. — Âne te Timama ma tinha.

43 Timama ma mreme pari, te oto Razaruhu zô hã, mreme r'âihã na:

— Razaru, ab're hawi we aiwatobro, rob u.

44 Tawamhã sô hârâ pari, ma watobro, dâ'â nherê, sib'rata ubu ré, duré para ubu ré, duré 'rã ubu ré. Taha wa, ma tô Zezusi hã dama ti'ru:

— Ì'ubuzé hã asiwi wasihui wa'aba, 're morí da.

Taha wa, ma tô siwi wasihu, ì'ubuzé hã.

Zezusi, da te dasiwi wĩrĩ da, dama ìpire norĩ te te âma ìrosa'rata za'ra zé wasu'u

Mateusi 26.1-5; Marcusi 14.1-2; Rucasi 22.1-2

45 Tawamhã da'ahã na ma tô Zezusi hã saze za'ra ni, Marizaha u ìsihutu norĩ hã. Razaru hã danho'a te te hâiwa'utu wa, ma saze za'ra ni, 'Re ìhâimana u'âsi mono we te te ìsatôri'na. 46 Tane nherê, ni'wam norĩ hã ma tô apâ ai'aba're, Zeruzarê u parisezu norĩ u, Razaru te te ìhâiwa'utuzém na te te tãma rowasu'u za'ra da. 47 Tawamhã ìsimirowasu'u hã te te wapari za'ra wamhã, tisiré norĩ zô te sitême tihârâ za'ra, dama ìpire norĩ zô. Taha wa, ma sitême si'rã'ôtô, sasedoti ìpire norĩ hã, duré parisezu norĩ hã duré uburé zudezu norĩ ma roti'wa norĩ zama. Sitême si'rã'ôtô wamhã, âne te sima rowasu'u za'ra:

— E marí, wa te ì'manharĩ za'ra da hã. Ô hã te marí hã dama ì'manharĩ waihu'u'ô hã te te dama 're ab'manharĩ u'âsi, tiwaihu'u pese na. 48 Marí, wa te tãma 'manharĩ za'ra ô wamhã, aihĩni te za da te 're saze za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisutu na Danho'reptui'wa da. Tawamhã romanu norĩ hã te za wei wazô aihutu. 'Ri za'êne hã te za wawi sãmra za'ra. Te za duré wa'uprosi za'ra, uburé wasiré zudezu norĩ zu. — Âne te sima rowasu'u za'ra.

49-50 ã wahum na hã te Caipasi hã 're hâimana, sasedoti ïpire uptabi na hã. Tawamhã ta hã te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E marĩ da, rosa'rada hã waihu'u aba õ di bété. Aibã misire wa te wasiwi wĩrĩ wamhã, aré wama 're rowẽ za'ra mono di. Aré aihĩni wasi'utõrĩ õ di. — ãne ma tô Caipasi hã tisiré norĩ ma waihu'u za'ra, dama ïpire norĩ ma hã.

51 ãne te te tãma rowasu'u za'ra wamhã, ã wahum na sasedoti ïpire uptabi na 're ïhâimana mono zéb zarina, si'uinhã nai õ nherẽ, te tãma rowaihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã dazada ïdâ'ázém na hã.

52 Zudezu norĩ zada si, dâ'â õ di za, Zezusi hã. Daro mono bâ 'Re ïhâimana u'âsi mono, ti'ra da, uburé te te 're ï'apisutu mono norĩ zada, te za dârâ, simisutu ï'ra si 're danomro mono da.

53 Tawamhã Caipasihĩ nhimiroti hawi te sima ãma roti zahi u'âsi za'ra oto, te te siwi wĩrĩ da, dama ïpire norĩ hã. 54 Taha wa, ïrob ãma 're morĩ õ di oto, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Zezusi hã. Darob amoi u te mo, Epra'ĩ na 'ri nho'õmo nhisi u. Ti'a ré u'âsi 'rata, Epra'ĩ hã. Wa norĩ hã wa ïsiré ai'aba're ni. Tame wa a'ã 're wasi'ubumro.

55 Romhuture di oto, dato hã da te 're ï'manharĩ za'ra mono zéb u hã, Pascowa na dato nhisi hã. Taha wa, da'ahã na te Zeruzarẽ u 're danomro daro mono bâ, zudezu norĩ hã. Dato hã sãna'rata õ ré, te za dawasété na tasiwasu'u za'ra ni, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, dawẽ na datoi u danhisisi da. Taha da, ma tô Zeruzarẽ u aihutu ni, bådã hã romhuture wa oto, datoi u hã. 56 Dasihutu wamhã, Zezusihi zô te tanhopré ni. ãne te dasima rowasu'u za'ra ni:

— E datoi u te za wei mo, 're ïdasi'rã'õtõ mono zéb u hã. ãté wei morĩ õ di za. — ãne 'ri za'ëtẽ 'wawi wa'ra 're, dasimasab ré, te dasima ãma romnomri za'ra ni.

57 E marĩ wa. Zezusihi ãma te dama roti za'ra aré, dama ïpire norĩ hã:

— Ma'ãpé nimame ïsãmra na 'mai'madã'ã aba wamhã, wei wama wasu'u za'ra wa'aba za, wa te waihu'u za'ra da. — ãne ma tô dama ãma roti za'ra aré, sasedoti ïpire norĩ hã, parisezu norĩ me. Te te siwi ãri da, ma tô ãne dama ãma roti za'ra.

Mariza hã Zezusi te te ïpara upsõzé wasu'u

Mateusi 26.6-13; Marcusi 14.3-9

12 ¹ Romhuri misi da'ãma si'utõrĩ parip si, te za dato hã dasiwi 'manharĩ ni, Pascowa na dato nhisi hã. Tawamhã Zezusi hã te apã mo, Betãnha u. Wa norĩ hã wa ïsiré ai'aba're ni. Tame Razaru hã te 're sãmra, ab're hawi Zezusi te te ïhãiwa'udu hã. ² Tawamhã, wasihutu wamhã, ma tô wama api za'ra ni, wasa hã wa te huri da, Zezusi hã sawi te. Mata hã ma tô wasa hã te te wama sé. Razaru hã

te wame tisa. ³ Tawamhã Mariza hã ma tô we ti'â, wedewa'u ãsadaze hã. Nadu na wedewa'u nhisi hã. Ta hã ãwa'âbã wawẽ. Zezusihi zô te we ti'â, te te ãma para u're wa, tãma rowẽ da. Tawamhã, te te ãma para u're pari wamhã, ma tô para u'õ, tizéré na. Sadazei pire wa, ma tô 'ri 're zadaze sina. ⁴⁻⁵ Tawamhã Zudasi Icarizoti hã tãma toi õ di, Marizaha ma. Zezusihi siré 're ãmorĩ Zudasi hã, Zezusi hã te te dama ãhãiba nhomri da hã. Taha wa, te Marizaha ma tinha, Zudasi hã:

— E marĩ da bété, te te dama wede õ di wedewa'u zadaze hã, rob'uiirazé zô ãsibrob'õ norĩ ma, ãma sipé da, ãwa'â hã. — ãne te Zudasi hã tãma tinha.

⁶ E marĩ wa. E ãsibrob'õ norĩ hã te te pawaptob zeĩ wa. Mare di. Te te pawaptob ze za'ra wab õ di. Ta hã sipsaihuri di. Rob'uiirazé hã te te wama 're ãmadã'ã mono hã, te pi'uriwi te te sima 're 'mazani.

⁷⁻⁸ Tawamhã Zezusi hã ma tô Zudasihĩ ma tinha:

— Tô'ã. Tãma nharĩ tõ. ãdã'ã wapsi, da te dasiwi ãnherẽ õ ré, te te ãma ãhãiba u're da, te aré ãzada tété. ãsibrob'õ norĩ hã te ai'rata 're si'ubumroi u'ãsi 'wa. Nimahã aima wẽ za'ra wa'aba wamhã, te za 're ãpawaptob u'ãsi za'ra wa'aba mo. Tanei õ di, wa hã. Ai'rata 're ãnhamra u'ãsi aba mono õ di za oto. Taha wa, ai'rata ãnhamra aba ré, ãma sõpru wa, ãma rowẽ di. — ãne ma tô wama waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Sasedoti ãpire norĩ hã, Razaru te te siwi wĩrĩ da, te te ãma ãrosa'rata waseté za'ra zé wasu'u

⁹ Tawamhã ma tô dasima rowasu'u za'ra ni, ãne:

— Betãnha ãma te nhamra, Zezusi hã. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni. Taha wa, da'ahã na ma tô we ãtẽme ai'aba'ré ni, da te sabu za'ra da. Zezusihi u si, we dasi'aba'rúi õ di. Razaruhi u zama te we ai'aba'ré ni, ab're hawi te te ãhãiwa'utu u zama, da te sabu za'ra da. ¹⁰⁻¹¹ Tawamhã Razaru hã da te sabu za'ra wamhã, da'ahã na ma tô Zezusi hã Danho'reptui'wa na saze za'ra ni. Ta norĩ ma, oto wapu za'ra di, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ãpire norĩ mreme hã, sasedoti ãpire norĩ mreme hã. Taha wa, Zezusi, da te saze za'ra 'ru te, te sima ãma roti za'ra Razaruhi ãma, taha zama te te siwi wĩrĩ da.

Zezusi hã Zeruzarẽ u ãwisizé wasu'u

Mateusi 21.1-11; Marcusi 11.1-11; Rucasi 19.28-40

¹²⁻¹⁸ Tawamhã awẽ wa duré Zezusihi siré ai'aba'ré ni, Zeruzarẽ u. Zezusi hã Razaru ab're hawi te te hãiwa'utu wamhã, ma tô ãma 'madã'ã za'ra ni aré. Tawamhã ãma ãmadã'ã'wa norĩ hã ma tô dama

rowasu'u za'ra aré, Zeruzarê ãma 're ãsi'ubumroi mono norĩ ma. Zeruzarê u dasi'rã'õtõ wamhã, daro mono bâ ma tô Razaruhu wasu'u hã wapari za'ra ni, ãdasi'rã'õtõ mono hã. Zezusihi wasu'u, ma duré wapari za'ra ni, Zeruzarê u ãmorĩ na hã. Taha wa, te ãtême ai'aba'rê ni, Zeruzarê u ãdasi'rã'õtõ mono hã bâdâdi wa, da te uzusi za'ra da. Wa'asu te dasiré 'wasari ni, dama rowê wa, Zezusi da te ãma sawi za'ra da.

Tawamhã Zezusi hã da te uzusi za'ra wamhã, te dasima 'mahârâ za'ra ni, ãne:

— 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma 're wawata za'ra wa'aba mono. Ôhõta Wanhib'apito, te we oto mo, 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa para. 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ãwê si te te tãma 're pisutu u'âsi mono da si, wa wasima wê za'ra ni, Izarazéhé nhihudu norĩ nhib'apito ma hã. — ãne te dasima 'mahârâ za'ra ni.

Tawamhã wasi'aba'rêi ré, ma tô awaru po'repore hã tisã Zezusi hã, ãprédupté hã. Tawamhã ma tô ãma darõno, ãma morĩ da. ãne wamhã, ma tô sina uwaimra, ãma rob'ui'ééré hã. Duréihã ma tô ãma rob'ui'ééré siro, 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã. ãne ma tô ãma rob'ui'ééré, Zeruzarê ãma 're ãdasi'ubumroi mono norĩ ma:

“Si'ã na 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ, aipahi za'ra wa'aba õ di za. Ôhõta te we atême timorĩ za'ra wa'wa,

Asib'apito za'ra wa'wa hã awaru po'repore na ãpréduptém na.” ãne duréihã ma tô ãma rob'ui'ééré, ãbaihã na hã.

ãma rob'ui'ééré te te sina uwaimrami nherê, wama waihu'u pese za'ra õ di, ãma rob'ui'ééré hã. Zezusi hã ab're hawi hãiwa'utu wa, hãiwa u rowê uptabi u apã morĩ parip si, wa za ãma wasipo're pu'u za'ra ni, rob'ui'ééré na. Tawapsi wa za wasima rowasu'u za'ra ni, ãne: “Tô sena ma tô sina uwaimra, ãma rob'ui'ééré hã. ãma dawata za'ra ré, ma tô datême mo, awaru po'repore na ãpréduptém na.” ãne wa za wasima rowasu'u za'ra ni.

¹⁹ Tawamhã da'ahã na da te uzusi za'ra da, ãtême dasi'aba'rêi wamhã, ãne te sima rowasu'u za'ra, parisezu norĩ hã:

— Aihĩni te Zezusihi niwĩ 're danomro. Taré, wa nasi ãma wasima roti u'âsi za'ra ni. — ãne te sima nharĩ za'ra, parisezu norĩ hã.

Deredu norĩ, Zezusi te te 'madââ za'ra da, Piripihĩ wi te te ãwaptêrê za'ra zé wasu'u

²⁰ Tawamhã deredu norĩ zama ma tô aihutu, Zeruzarê u, 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma dame wata za'ra da, zudezu'õ norĩ hã.

²¹ Tawamhã tame si'ubumroi ré, te ai'aba'rê, Piripihĩ u. Darireza hawimhã Piripi hã. Besada na ãsa'ru nhisi hã. Piripihĩ u sihutu wamhã, te tãma nharĩ za'ra:

— Wa wasima wê za'ra ni, wa te 'madââ za'ra da, Zezusi hã.

22 Taha wa, te Piripi hã mo ãDéréhé u, te te tãma sadawa wasu'u za'ra da. Zezusihi u te sisaprõni zahuré, te te tãma sadawa wasu'u za'ra da. 23 Tawamhã ãmreme te te wapari wamhã, ãne te Zezusi hã tãma siwasu'u zahuré:

— Wa hã dasiré ãpodo. Romhuture di oto bådã hã, ããma 're ãdawata za'ra mono zéb u hã. 24 Tô sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa, amnho potozé wasu'u na hã. E niha te za amnho hã ti'rá ahã. Ai'uréiwi nomro wamhã, poto õ di za. Ab're 're, 're rere'e mono wa, ãtomhã, 're si'utõrĩ mono wapsi, te za 're poto za'ra. 'Re poto za'ra mono wapsi, 'rái ahã di za. Misire nherẽ, poto wamhã, nhama wamhã, zãb ahã di za. — ãne Zezusi te sina simiré'é, sõ'awib õ nherẽ.

25 Te duré tãma rowasu'u zahuré, ãne:

— Ni'wam norĩ hã tihãimanazé te te sima 're sawi za'ra mono wamhã, rowẽ ãsi'utõrĩõ hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Ni'wam norĩ hã ãzarina 're nomro mono da, tihãimanazé te te sima 're sawi za'ra mono õ wapsi, tawapsi te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowẽ hã. 26 Ni'wam norĩ hã te te ãma 're romhuri za'ra mono da, te te sima 're ãwẽ za'ra mono wamhã, 're ãmorízém na si te za 're nomro, ãzarina si. Tawamhã ãrata te za 're hãimana u'ãsi za'ra, hãiwa ãma. Te te ãma 're romhuri pese za'ra mono wa, ãmama te za ãma 're wata za'ra. Te za duré te te tãma 're wa'ãbã za'ra, ãsimiromhuri hã.

Zezusi hã za tidã'ázém na ãsiwasu'uzé wasu'u

27 — ãhãna te ãsina rosa'rata ahã di. E ãmama ma, wa za ãsi'ru, te te dawĩ ãnho'reptu da, ãdãã õ ré, te robzépata tõ da. Mare di. Tãma ãsi'rui õ di za, te te dawĩ ãnho'reptu da. Dazada ãdãã da si, wa wei mo. 28 ãmama, ma'ãpé we ãpawapto na, ããma ãrotizém na te ãsina uwaimrami da, ai'ãma 're dawata za'ra mono hã. — ãne te Timama ma mre. Tawamhã hãiwa hawi ma tõ tãma tinha:

— Wa tõ te 're aipawapto u'ãsi, ããma 're dawata za'ra mono da. Wa za duré aipawapto, ããma 're dawata u'ãsi za'ra mono da.

29 Tawamhã ma tõ sima rowasu'u za'ra, ãrata ãsimasa hã:

— Õhõta te wei rãrã, tã hã.

Tawamhã ni'wam norĩ hã te dama rowasu'u za'ra:

— Mare di. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa, te we tãma mre, hãiwa hawi.

30 Taha wa, te Zezusi hã dama tinha:

— ãudãna wei mre me õ di. Ai'udãna wa'aba zama wapari za'ra wa'aba da, te we ãma mre. 31 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ma tõ ãma roti siro, dawasété na. Romhuture di oto bådã hã te te ãma ãrotizém na, te te ãma ãuwaimramizéb da hã. Romhutu na te za duré tinha Wa'uburé ma, dama sib'uwa wa, oto te te 're dawada'uri

tõ mono da. **32** Hâiwi ïza'o da, da te dasiwi ïzasõmri wapsi, wa za ïsitẽme te 're da'a'ubumro, ïnhib'a'uwẽ 're dahâimana za'ra mono da, daro mono bâ. — Æne te Zezusi hã dama siwasu'u. **33** E marĩ da. Wedepo'o nnonhi'rãmi na ïdâ'ázém na da te waihu'u sirõmo za'ra da.

34 Tawamhã te ãne asa tãma nharĩ za'ra ni:

— Danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisudu hã dâ'â õ di za. Te za 're morĩ u'â. Æne duréihã ma tô ãma rob'ui'ére za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã. E niha tawamhã te ïnha, hâiwi da te dasiwi ïsasõmri na, ti'ai ãma dasiré ïpodo hã. E 'wa hã dasiré ïpoto na ïsisi hã. — Æne te Zezusi hã siwi sadanha.

35 Tawamhã Zezusi hã sõ'awib õ nherẽ, te rowa'a na siwasu'u, ãne:

— Rowa'a hã te za syry na aima 're hâimana za'ra wa'wa oto. Tawamhã aima 're hâimana za'ra wa'aba mono ré, te za 're anomro aba mo, aiwi 're robra za'ra wa'aba mono õ ré hã. Robra na damorĩ wamhã, nimomo damorĩ da hã dama waihu'u õ di. **36** Ai'rata 're ïnhamra za'ra wa'aba mono ré, te za asina 're ï'umnhasi za'ra wa'aba mo, ï'ãma 're anomro wẽ uptabi aba mono da. — Æne Zezusi te dama roti.

Zudezu norĩ hã, Zezusi Danho'reptui'wa na te te 're ïsazei õ za'ra mono zé wasu'u

Taha pari te danhiti mo, da te dasiwi 'madâ'â tõ da, Zezusi hã. **37** Marĩ hã dama ïmanharĩ waihu'u'õ hã ma tô te te dama 're ab'manharĩ wẽ u'âsi, Zezusi hã, tiwaihu'u pese na. Tane nherẽ, Danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisutu na, da te saze za'ra õ di. **38** Da te saze za'ra õ wamhã, ma dasina uwaimrami za'ra ni, Iza'izaha mreme hã. Duréihã ma tô ta hã 'Re ïhâimana u'âsi mono ma dawasu'u, ïsadawa wasu'u 'rata 'wa hã. Æne ma tô tãma dawasu'u:

“Wanhib'apito, wa te dama 're asadawa wasu'u za'ra mono wamhã, e ma tô ai'ãma da te 're wazaze za'ra. Mare di.

Ai'ãma, da te 're wazaze za'ra mono õ di. Duré aiwaihu'u pese na 're da'apawapto mono wamhã, e ma tô aiwaihu'u pese na da te 're aiwaihu'u za'ra. Mare di. Da te 're aiwaihu'u za'ra mono õ di.”

Æne ma tô tãma dawasu'u Iza'iza hã, wawa sina. Æne ma timreme na rob'ui'ére.

39-40 Tawamhã da te 're saze za'ra mono da, da te dasima 're wẽ za'ra mono õ wa, da te 're sazei waihu'u za'ra mono õ di oto. Æne ma tô duré rowasu'u Iza'iza hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono zazei'õ'wa norĩ ãma:

“Re ìhâimana u'âsi mono, ma tô oto dama tinha, ìsimiroti hã da te 're waihu'u za'ra mono ãna oto 're danomro mono da, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono tã da, te te 're da'anho'reptui mono tã da.”

Ãne duréihã ma tô rowasu'u Iza'iza hã, wahi'rada hã. Zezusi, da te 're saze za'ra mono õ wamhã, ma tô oto dasina uwaimrami za'ra ni, Iza'izaha nhimirowasu'u zarina.

41 Duréihã Iza'iza hã sõtõ 'rowi te te ìrosawêrê ne, ma tô Wanhib'apito 'madã, Zezusi hã. Ìhâiba na hã rowa'a za'êtê di. Te te 'madã'ã wa, te ãne na rowasu'u siro.

42 Tawamhã da'ahã na Zezusi, da te saze za'ra õ nherê, ma tô ni'wam norĩ hã saze za'ra, dama ìpire norĩ hã, ahã na. Tane nherê, te te saze za'ra nherê, ìsazei'wa na sõ'awi dama 're siwasu'u za'ra mono õ di, parisezu norĩ mreme pipa te. Zudezu norĩ te, rowahutuzéb u dame 're sisisi tã mono da, te te tiwi 're rosawi za'ra mono õ'umhasite, te ari'iwĩ 're si'ubumroi u'âsi. 43 Parisezu norĩ si te te 're wêsãmri za'ra mono da, ma tô te te sima 're wê za'ra. 'Re ìhâimana u'âsi mono si te te 're wêsãmri za'ra mono da, te te sima 're wê za'ra mono õ di. Taha wa, te ari'iwĩ 're si'ubumroi u'âsi, 're siwasu'u za'ra mono ãna, ìsazei'wa na.

Timreme wê'õ'wa norĩ ãma, Zezusi te te ãma ìrowasu'uzé

44 Tawamhã Zezusi te da'ab'mahã:

— Ni'wam norĩ hã Danho'reptui'wa na te te sina 're ì'umhasi za'ra mono wamhã, ìzazei'wa si 're nomro mono õ di za. Ì'u'âbã te za we ìzatõrĩ'wa zazei'wa 're nomro. 45 Duré ni'wam norĩ hã te te ì'madã'ã za'ra wamhã, ì'u'âbã te za we ìzatõrĩ'wa zama 'madã'ã za'ra. 46 Wa hã wa tô we datême mo, dama rob'uiwê'wa ne 're ìmorĩ da. E marĩ da. Da te dasina 're ì'umhasi za'ra mono wa, robra na ne, dawasété na oto 're danomro tã mono da. 47 Áté ni'wam norĩ hã te za taré ìmreme hã te te 're wãpari za'ra. E tawamhã wa za ta norĩ hã awa'awi te 're ahã za'ra. Mare di. Awa'awi te 're dahã za'ra mono da, we ìmorĩ õ di. Te 're da'anho'reptui mono da si, wa wei mo. 48 Ni'wam norĩ hã te te 're ìwê'õ za'ra mono wamhã, duré ìmreme te te 're wê'õ za'ra mono wamhã, zahadu wapsi te za oto siwaihu'u za'ra, tiwasété na. Ti'a ìsi'utõrízéb ãma ìmreme na po're pu'u za'ra wa, te za bãtã na siwaihu'u za'ra, tiwasété na.

49-50 — Ìmama hã ma tô ìzazei'wa norĩ ma pisutu sirõmo za'ra, robzei u'âsi ãma 're nomro mono da. Duré ì'rata 're hâimana u'âsi za'ra mono da, hãiwa ãma 're dã'ã za'ra mono tã da, ma tô tãma pisutu sirõmo za'ra. Ãne si ma tô Ìmama hã ìma waihu'u, te dama

're awaihu'u mono da. Wa hã ãsi'uiahã na ãnhimirosa'rata si te dama 're awaihu'u mono õ di. We ãzatõrã'wa, te te ãma ãwaihu'uzëb zarina si, wa tõ te dama 're awaihu'u. — ãne te dama siwasu'u Zezusi hã.

**Zezusi hã, tisiré 're ãnomro mono norã te te
ãpara upsõ za'ra zé wasu'u**

13 ¹Awë te za oto dato hã dasiwi 'manharã za'ra ni, Pascowa na dato nhisi hã. Zezusi hã ma tõ sina waihu'u, romhuture di oto apã ãmorãzé hã, Timama u. Õne u'ãsi te te 're wa'azawi pese Zezusi hã, ãsiré 're wanomro mono wa.

²Tawamhã wasa, wa te huri da, wa tõ asimro ni, barana. Wasa hã wa te huri õ ré, ma tõ Zudasi Icarizoti hã rosa'rata, Zezusihi zõ te te danhimroi mono da, te te dama hãiba nhomri da. Wa'uburé nhimirosa'rata hawim na, te ãne ãma rosa'rata. Simahã 'ra, Zudasi hã. ³Zezusi hã ma tõ ãmama hã pisutu, dama pire da. Uburé marã ma, pire da, ma tõ pisutu, ti'ai ãma hãiwa ãma zama. 'Re ãhãimana u'ãsi mono hawi, ma tõ wei mo. Apã te za oto ãtëme mo. ãne ma tõ sina waihu'u siro, Zezusi hã. ⁴Tawamhã wasa hã wa te huri õ ré, ma tõ Zezusi hã wahudu. Ti'uza, ma tõ sani. Tisi'u'õzém na ma tõ si'awasisi. ⁵Tawamhã â, ma tõ sa'wa, piza'a 're nho'a wa, ãsiré 're ãwanomro mono norã hã te te ãma wa'apara upsõ da. Te te ãwa'apara upsõ na ma tõ sãna'rata, wa'ãma. Te te wa'apara upsõ pari, te za duré te te wa'apara u'õ, tisi'u'õzém na. ⁶Sima Pedruhu 'rata te oto za. Tawamhã Pedru te tãma tinha:

— Wanhib'apito, e te za ãpara upsõ. Mare di. ãpara upsõi õ di za.

⁷Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Te aipara upsõ za'ra wa'aba zé hã, marã te aima wasu'u za'ra wa'wa. Zahadu waihu'u õ di, a hã. Zahadu wapsi te za ãwaihu.

⁸Tawamhã Pedru te duré tãma tinha:

— ãpara upsõi õ di za.

Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Te aipara upsõi õ wamhã, ãnhib'a'uwë õ di za, a hã.

⁹Tawamhã Sima Pedru te tãma tinha:

— Wanhib'apito, ãpara si upsõi õ di za. ãnhib'rata zama te za ãupsõ, ãrã zama.

¹⁰Taha wa, ma tõ Zezusi hã asa tãma tinha:

— Mare di. 'Re dasisõi mono wapsi, dahãiba hã wë di za. Dapara si 're uptob za'ra mono wa, te za apã da te 're upsõ za'ra. A norã wa'wa hã aiwë za'ra wa'aba di, ãma. Misire ãma ãwë õ hã. — ãne te Zezusi hã wama rowasu'u za'ra.

¹¹Aibã hã ma tõ sina waihu'u siro, te te dama ãhãiba nhomri'wa da hã. Taha wa, ma wama waihu'u za'ra, misire ãwëõ na hã.

12 Tawamhã te te wapara upsõ za'ra pari, ma tô apâ si'uza. Ti'a ma tô nhamra. Sãmra wapsi, te wama nharĩ za'ra:

— E marĩ te aima wasu'u za'ra wa'wa, te aipara upsõ za'ra wa'aba zé hã. E ma tô asina iwaihu'u za'ra wa'wa. 13-15 A norĩ wa'wa hã rowahutu'wa na te 're ãnhisi za'ra wa'aba mo. Asib'apito na zama te 're ãnhisi za'ra wa'aba mo. Wa hã rowahutu'wa na 're ãnhisi za'ra wa'aba mono wamhã, ãma wẽ di. E marĩ wa. Wa hã rowahutu uptabi 'wai wa. Duré Asib'apito na 're ãnhisi za'ra wa'aba mono wamhã, ãma wẽ di. E marĩ wa. Wa hã, Asib'apito uptabi aba wa. Wa hã Asib'apito wa'aba nherẽ, aiwi ãsisawi za'ra wa'aba õ di, te aipara upsõ za'ra wa'aba tô da. Duré rowahutu'wai uptabi 'wa nherẽ, aiwi ãsisawi za'ra wa'aba õ di, te aipara upsõ za'ra wa'aba tô da. Taha wa, te za ãsine ãnhirã zarina 're asipara upsõ za'ra wa'aba mo, ãnhirã zarina 're anomro aba mono da, ãsine 're asisawi za'ra wa'aba mono ãna, 're asipawaptob u'ãsi za'ra wa'aba mono da. 16 Ma'ãpé iwapari pese za'ra wa'aba za. Danhib'apito norĩ hã 're sisawi za'ra mono ãna, te te 're dapawaptob za'ra mono wamhã, tãma ãromhuri'wa norĩ zama, te za ãsine te te 're dapawaptob za'ra, 're sisawi za'ra mono ãna. Duré te te 're ãsatõrĩ za'ra mono hã 're sisawi za'ra mono ãna, te te 're dapawaptob za'ra mono wamhã, ãsadawa wasu'u'wa norĩ zama te za ãsine te te 're dapawaptob za'ra, 're sisawi za'ra mono ãna.

17-18 — ãne wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. ãnhimiroti hã 're 'madã'ã pese za'ra wa'aba mono wamhã, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di za, uburé aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono õ nherẽ. Asimirosa'rata na, wa tô aiwaihu'u za'ra wa'wa. ãsiré 're anomro aba mono da, te aipisutu za'ra wa'wa hã, misire ma tô ã'maiwẽ'õ wa'wa. Ta hã wa tô pisutu, ãsiré 're morĩ da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme ui'ére te te sina uwaimrami da. ãne ma tô wahi'rada hã tinha, aré: “Wasiré 're ãwasai mono, ma tô ãwẽ'õ.” ãne ma tô duré ãwẽ'õ'wa na rob'ui'ére siro, poto õ ré, wahi'rada hã. Taha wa, te za oto sina uwaimrami su'u, ãwẽ'õ'wa hã. 19 Taha õ ré, wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa, te te sina uwaimrami wapsi, te ãsina iwaihu'uzém na, 're ãzazei u'ãsi za'ra wa'aba mono da. 20 ãwapari pese za'ra wa'aba. Zahadu wapsi, wa za ãzazei'wa norĩ hã datême te 're satõrĩ za'ra, te te dama 're ãzadawa wasu'u za'ra mono da. Tawamhã ãmreme za'ra hã da te 're wapari za'ra mono wamhã, da te dasiwi 're sawi pese za'ra mono wamhã, ta norĩ u'ãbã te za ãzama da te dasiwi 're ãzawi pese za'ra. Da te dasiwi 're ãzawi pese za'ra mono wamhã, ã'u'ãbã te za duré we ãzatõrĩ'wa da te dasiwi 're sawi pese. — ãne ma tô wama siwasu'u zara, Zezusi hã.

ZeZusi hã Zudasi te te ïwasu'uzé wasu'u, za te te dama ïhâiba nhomri'wa da hã

Mateusi 26.17-25; Marcusi 14.17-21; Rucasi 22.7-13,21-23

21 Tawamhã pẽ'ézé uptabi di, ZeZusi hã. Taha wa, te duré wama siwasu'u za'ra, ãne:

— Tô sena, wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. Misire te za dama ï'maihâiba nhomri 'wa. — ãne te wama nharĩ za'ra.

22 Tawamhã aibã te te sina ïwaih'uuzém na, wa te waihu'u za'ra õ wa, wa taré wasi'madâ'ã za'ra ni. 23 Wa hã, ZeZusi te te 're ïzawi pese mono, wa ï'rata nhamra. 24 Tawamhã Sima Pedru te ZeZusihi ãma ïwada'u, te sadanharĩ da, sadawa 'rasi sina:

— Ma'ãpé sadanharĩ. E 'wa hã te za we te te sô danhimro, te te dama hâiba nhomri da.

25 Tawamhã ï'rata ïnhamra wa, wa oto sadanha, ZeZusi hã:

— Wanhib'apito, e 'wa hã te za we asô te te danhimro, te te dama aihâiba nhomri da hã. — ãne wa sadanha, ZeZusi hã.

26 Taha wa, te ãne asa ïma tinha:

— ï'u'ëtê wê'ê, wa za di'i, te tãma sômri da. Taha na te za ïwaih'u, dama ïhâiba nhomri'wa da hã.

Tawamhã ma tô di'i, te te tãma sômri da, Zudasih'i ma. Sima Icarizotih'i 'ra, Zudasi hã. 27 Te te tãma sômri pari, ma oto Satanasih'i nhimiroti hã wãpari pese Zudasi hã, ïpê'ê 're oto sébré wa. Taha wa, te ZeZusi hã Zudasih'i ma tinha:

— Marĩ hã 'manharĩ su'u pé. — ãne te tãma tinha.

28 E marĩ da, te ãne tãma roti. Wa norĩ hã wa te waihu'u za'ra õ di. 29 Ni'wam norĩ hã te ãma rosa'rata za'ra, ãne: “Rob'uiprazé hã te te 're 'madâ'ã mono wa, áté marĩ hã wasazéb da, te te wama uipra za'ra da, te ãne tãma roti.” ïhâiba amo norĩ hã te duré ãma rosa'rata za'ra: “Áté ïsibrob'õ norĩ ma, syry na te te sômri mono da, te tãma roti.” ãne, wa ïmreme na wasima ãma romnhoré za'ra ni.

30 Tawamhã te te 'rêne pari, rob u ma tô watobro Zudasi hã, robra u.

ZeZusihi nhimirotizép tém na rowasu'u

31 Tawamhã rob u watobro za'u si, te ãne wama siwasu'u za'ra, ZeZusi hã:

— Wa hã dasiré ïpodo. Romhuture di oto bâdã hã ï'ãma 're ïdawata za'ra mono zéb u hã. ï'ãma 're dawata za'ra mono wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma te za duré 're dawata za'ra, ïsiré.

32 ïsiré ãma 're dawata za'ra mono wamhã, te za duré ï'ãma tiwata, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Te za ï'ãma tiwata su'u. 33 ïno norĩ, syry na wa za oto ai'rata ïnhamra 'wa. Ai'rata 're ïnhamra u'âsi aba mono da, te za asima 're ïwê za'ra wa'aba mo. Tane nherê, wa za mo. Nimomo ïmorĩ wamhã, ãma ïtême 're anomro waihu'u aba

mono õ di za a'â. ãne wa tô dama waihu'u aré. **34** ãnhimiroti tém na, wa za oto aima roti za'ra wa'wa, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono zéb da hã. Wa hã te 're asawi pese za'ra wa'aba mono ne, te za 're asisawi pese za'ra wa'aba mo.

**Pedru hã, Zezusi za te te dawí ã'udâzém na
te te ãpo're pu'uzé wasu'u**

Mateusi 26.31-35; Marcusi 14.27-31; Rucasi 22.31-34

35-36 Tawamhã Sima Pedru te sadanha:

— Wanhib'apito, e momo te za aimo.

Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Nimomo wa za mo. ãma ãzarina, aimorĩ waihu'u õ di za a'â. Zahadu wapsi te za ãzarina ãma aimo.

37 Tawamhã Sima Pedru te asa tãma tinha:

— E marĩ wa, ãhãna asarina ãma ãmorĩ waihu'u õ di. Te asõ'reptu da, asada ãdã'â da hã ãma wẽ di.

38 Tawamhã ma tô Zezusi hã asa duré tãma tinha:

— E tô sena asiwasu'uzé hã. Tô sena wa aima rowasu'u. ãzadawa para õ nherẽ, si'a hãrã õ ré, te za si'ubdatõ dawí ã'udã, aima ãza'rese õ na. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u siro, Pedruhu ma.

**Zezusi hã, Timama u bådãdi na te te dama sina ãsimiré'ézé
wasu'u**

14 ¹ Tawamhã Zezusi te duré wama nharĩ za'ra, ãne: — ããma aipẽ'ézé za'ra wa'aba õ di za. 'Re ãhãimana u'ãsi mono, te za asina 're ãumnhasi za'ra wa'aba mo. ãzama te za duré asina 're ãumnhasi u'ãsi za'ra wa'aba mo, Danho'reptui'wa na. **2-3** ãmama nhorõwa ãma hã rob're za'ëtẽ di, 're ãdasi'ubumroi mono zéb da hã. Tame 're ãdasi'ubumroi mono zéb õ 'wa'ãhã, te aré aima rowasu'u za'ra wa'aba õ di. Wa za oto aiwi ãmorĩ 'wa, 're asimroi wa'aba mono zéb da hã, te asõ pisutu za'ra wa'aba da. Te asõ pisutu za'ra wa'aba parip si, wa za wei mo apã, te ãma asimroi wa'aba mono da, 're ãnhamra mono zéb u, tame ãrata 're aihãimana u'ãsi za'ra wa'aba mono da. **4** Nimomo aiwi ãmorĩ za'ra wa'aba zé hã ma tô ãwaihu'u za'ra wa'wa. Bådãdi hã ma tô duré ãwaihu'u za'ra wa'wa. — ãne te wama rowasu'u za'ra.

5 Tawamhã Tome te tãma tinha, ãne:

— Wanhib'apito, nimomo wawi aimorĩzé hã wa te waihu'u za'ra õ di. E niha wa za tawamhã bådãdi hã waihu'u za'ra ni, ãma 're ãwanomro mono zéb da hã.

6 Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Wa hã bådãdi na, wa ãsina simiré'é. E marĩ wa. Da te 're ãzaze za'ra mono wapsi, amo ãzarina 're dasihutu mono wa za, ãmama

tême. Wa hã tô sena roti na'rata 'wa. Wa hã 're ïdanomro u'âsi mono zé, te dama 're ï'apisutu mono, wa 're mo. Taha wa, da te 're ïzaze za'ra mono wapsi, te za amo 're dasihutu, Ìmama u ï'rata 're dasi'ubumroi u'âsi mono da. ⁷ 'Re ïwaihu'u za'ra wa'aba mono ô di aré, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra na. Taha wa, Ìmama na 're waihu'u za'ra wa'aba mono ô di aré, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Wa hã 're ïwaihu'u za'ra wa'aba mono 'wa'âhã, te aré Ìmama hã 're ïwaihu'u za'ra wa'aba mo. Ma tô oto ï'ra na ïwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, ma tô duré Ìmama hã ïwaihu'u za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Ìmama ma tô oto ï'madâ'â za'ra wa'wa.

⁸ Tawamhã Piripi te duré tãma tinha:

— Wanhib'apito, ma'âpé Aímama zô aihârâ, wa te 'madâ'â za'ra da. Wa te 'madâ'â za'ra wamhã, marĩ zô wawi 're rowaptâ'â za'ra mono di za, wama 're ïrowê za'ra mono zéb da hã.

⁹ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Piripi, e zahadu ïwaihu'u ô di, ai'rata 're ïnhamra hã za'ra wa'aba mono nherê. Ni'wam norĩ hã te te 're ï'madâ'â za'ra mono wamhã, ï'u'âbã te za Ìmama hã te te 're 'madâ'â za'ra. E niha te bété a hã ïma ïnha, Ìmama zô ïhârâ da, 'madâ'â za'ra wa'aba da. ¹⁰ Wa hã Ìmama ãma, wa 're ïhâimana. Ô hã te duré ï'ãma 're hâimana, Ìmama hã. E te ïsina aima ïwasu'u za'ra wa'aba na, ãma ïzazei ô di. Ìsi'uihã na te ïsina aima wasu'u za'ra wa'aba ô di. Ìmama hã ï'ãma 're ïhâimana mono hawi, te aima 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mono zé hã. ãne ïsimiromhuri hã. ¹¹ Ìmama ãma, wa 're ïhâimana. Ì'ãma te duré 're hâimana, Ìmama hã. Te ïsina aima 're ïwasu'u za'ra wa'aba mono na, te za ãma 're ïzazei u'âsi za'ra wa'aba mo. Te ïsina aima ïwasu'u za'ra wa'aba na si, ãma 're ïzazei waihu'u za'ra wa'aba mono ô wamhã, te za ï'ãma 're ïrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo, marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'ô hã te dama 're ï'ab'manharĩ wê mono na, taha zarina te ïsina aima 're ïwasu'u za'ra wa'aba mono na, ãma 're ïzaze za'ra wa'aba mono da. ¹² Tô sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Asina 're ï'umnhasi za'ra wa'aba mono wamhã, te za ïwaihu'u pese zarina 're ïdapawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo. A norĩ wa'wa hã 're ïdapawaptob za'ra wa'aba mono zé hã, ïnhimipawaptobzé ma, sa'êtê di za. E marĩ wa. Wa hã Ìmama u za oto apã ïmorĩ wa. ¹³⁻¹⁴ Taha wa, uburé marĩ hã te aima 're ïwê za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, te za tiwi 're ïrowaptêrê za'ra wa'aba mo, Ìmama wi, ïzadawa para. Tawamhã wa za te aima ãma 're a'uwaimrami 'wa. Ìwi zama ïzadawa para, ïwi 're rowaptêrê za'ra wa'aba mono wamhã, wa za te aima ãma 're a'uwaimrami 'wa. E marĩ da. Ìmama ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, wa hã ï'ra te aima ãma 're a'uwaimrami aba mono wa za.

**ZeZusi hã tisiré norĩ ma, Timama pẽ'ezani na te te tãma
ĩropisutu za'ra zé wasu'u**

15 Tawamhã ZeZusi te duré wama rowasu'u za'ra, ãne:

— 'Re ĩzawi pese za'ra wa'aba mono wamhã, ĩnhimiroti si te te za 're ĩmadâ'â pese za'ra wa'aba mo. 16-17 Tawamhã ĩmama wi, wa za waptẽ, Tipẽ'ezani hã te te aima sômri za'ra wa'aba da, ĩsine te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, ai'rata 're sãmra u'âsi za'ra wa'aba mono da. Tô sena na te za ĩnhimiroti hã te te aima 're waihu'u u'âsi za'ra wa'wa, ĩpẽ'ezani hã. ĩzazei'ô'wa norĩ hã te te waihu'u za'ra ô di, ĩmama pẽ'ezani hã. Taha wa, te te sima 're wẽ za'ra mono ô di, ĩ'rata 're sãmra u'âsi za'ra mono da. A norĩ wa'aba si ma tô ĩwaihu'u za'ra wa'wa, ĩpẽ'ezani hã ai'rata 're sãmra aba mono wa. Zahadu wapsi te za aipẽ'ẽ 're, 're sãmra u'âsi za'ra wa'wa.

18 — Damama norĩ hã timro me 're dâ'â za'ra mono wa, waptép si 're ĩdasi'ubumroi mono ne, asiwaprosi 're asimroi wa'aba mono ô di za. Wa hã wa za we apâ atême ĩmorĩ 'wa. 19 Syry na, wa za oto ai'rata ĩnhamra 'wa, ĩrẽme ma. Taha ré hã te za duré a'â dasiwi ĩmadâ'â ni. Taha parip si, da te dasiwi ĩzabu na sahu ô di za oto. A norĩ wa'aba si, te za duré ĩzabu za'ra wa'wa. ĩdâ'â nherẽ, ab're hawi ĩhâiwa'utu wa, wa za oto ĩdâ'â ãna 're morĩ u'â. Taha wa, te za duré a norĩ wa'wa hã atâ'â ãna 're asimroi u'âsi aba mo, hâiwa ãma. 20 Apâ we atême ĩwisi za'ra wa'aba wapsi, te za ĩwaihu'u za'ra wa'wa, ĩmama ãma 're ĩhâimana mono na. ĩãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono na, te za asina 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo. Wa hã ai'ãma wa'aba 're ĩhâimana mono na te za duré asina 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo.

21 — Ni'wam norĩ hã ĩnhimiroti si te te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhã, ta norĩ si ĩzawi pese 'wa, te za 're nomro. Te te 're ĩzawi pese za'ra mono wamhã, te za asa ĩmama hã te te 're sawi pese za'ra. Wa hã wa za duré te 're sawi pese za'ra, ĩzawi pese 'wa norĩ hã. Ta norĩ ma si, wa za 're ĩhâimana mono zém na tãma 're ĩsiwaihu'u za'ra. — ãne ZeZusi te wama siwasu'u za'ra.

22 Tawamhã Zudasi te oto sadanha:

— E marĩ da, te za bété wa norĩ ma si 're asiwaihu'u mo. E marĩ wa, asazei'ô'wa norĩ ma, 're asiwaihu'u za'ra mono ô di bété. — ãne Zudasi te sadanha. Zudasi aimawi hã. Icarizoti ô di.

23 Tawamhã ZeZusi asa te duré tãma tinha, ãne:

— Ni'wam norĩ hã te te 're ĩzawi pese za'ra mono wamhã, te za ĩnhimiroti si te te 're 'madâ'â pese za'ra. Tawamhã ĩmama, te za asa te te 're sawi pese za'ra. Wa norĩ hã wa za ĩtême 're wasimasisi za'ra, ĩ'rata 're wahâimana u'âsi za'ra mono da. 24 Ni'wam norĩ hã te te 're ĩzawi pese za'ra mono ô wamhã, ĩnhimiroti te te 're 'madâ'â pese za'ra mono ô di za. ãne, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa,

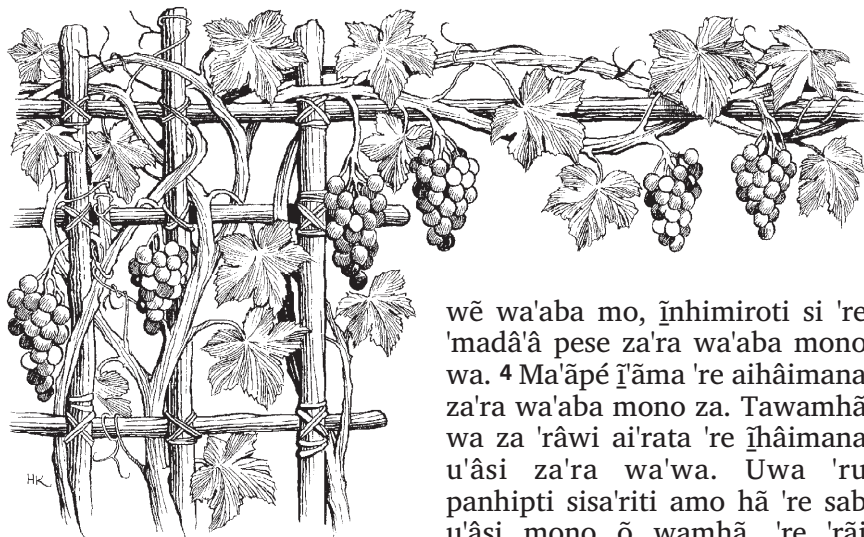
waihu'u za'ra wa'aba da. Īsi'uihâ na ĩmreme na te aima rowasu'u za'ra wa'aba õ di. Īmama mreme na si, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa, we ĩzatõrĩ'wai mreme na.

25 — Ai'rata ĩnhamra aba ré, wa tô âne aima rowasu'u za'ra wa'wa. 26 Zahadu wapsi Īmama wi, te waptẽrẽ wa, te za Tipẽ'ẽzani hã we atẽme satõrĩ za'ra wa'wa, aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hã. Wẽ uptabi di Īpẽ'ẽzani hã. Ta hã te za uburé marĩ hã te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa. Uburé marĩ hã te aima 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na te za te 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'wa.

27 — Rowẽ na si 're anomro aba mono zéb si, wa za oto aima pisutu za'ra wa'wa, ĩ'ãma 're aipẽ'ẽzé za'ra wa'aba mono tõi da, duré asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono âna, 're anomro aba mono da. Taré te aima pisutu za'ra wa'aba õ di. Īzazei'õ'wa norĩ nhimipisutuzém nei õ di, ĩnhimipisutuzé hã. 28 Wa za oto aiwi ĩmorĩ 'wa. Niwapsi wa za duré we apâ atẽme ĩmorĩ 'wa. Âne ma tô te ĩsina ĩrotizé hã ĩwapari za'ra wa'wa aré. Īmama u wa za oto apâ mo, ĩma ĩpire u. 'Re ĩzawi pese za'ra wa'aba mono 'wa'âhã, te aré 're ato za'ra wa'aba mo, Īmama u za oto ĩmorĩ wa, wa hã. 29 Apâ ĩtẽme ĩmorĩ õ ré, wa aima ĩsiwasu'u sirõmo za'ra wa'wa. E marĩ da. Te ĩsina ĩrotizé hã te ĩsina uwaimrami wapsi, âma ĩzaze za'ra wa'aba da. 30-31 Aima ĩmreme syry aba di za oto. E marĩ wa. Īzazei'õ'wa norĩ wada'uri'wa, we ĩzõ morĩ wa, Wa'uburé hã. Ta hã ĩma pire õ di. ĩma pire õ nherẽ, ĩtẽme wasi'aba'rúi wa'aba, Īmama te te ĩ'ãma ĩrotizé hã te ĩsina uwaimrami da. Tawamhã te ĩsina uwaimrami wapsi, Īmama te 're ĩsawi pese mono na te za da te 're ĩwaihu'u za'ra. — Âne Zezusi te wama siwasu'u za'ra.

Zezusi hã uwa 'ru uptabi na te te sina ĩsimiré'ézé wasu'u

15 ¹Tawamhã Zezusi te duré wama siwasu'u za'ra, âne: Rob'ru na, wa za ĩsina simiré'é, uwa 'ru na. Uwa 'ru 'madâ'â'wai âma, wa za Īmama âma simiré'é. ²Uwa 'ru panhipti sisa'ridi hã wẽ õ di, 're ĩrã za'ra mono õ hã. Taha wa, uwa 'ru 'madâ'â'wa hã te za ĩpanhipti hã te te 're anhihâri ĩrã'ĩ'õ hã, te te 're anhamra mono da. Tane te za Īmama hã ĩzazei'õ'wa norĩ hã te te 're azatõrĩ, ĩnhiti 're hâimana za'ra mono da. Uwa 'ru panhipti sisa'riti amo hã wẽ za'ra di, 're 'rã za'ra mono wa. Taha wa, wa za 're ĩrã za'ra mono na simiré'é, ĩzazei'wa norĩ âma 're nomro wẽ mono wa. ĩwanhipré te te 're ĩ'anhihâri mono hã, wa za âma simiré'é, ĩzazei'wa norĩ te te 're ĩmanharĩ wasété za'ra mono zém na. 'Re ĩrã za'ra mono hã ĩpanhipti wã wa, ĩwanhipré ahã wamhã, te za misi si te te 're anhihâri ĩ'madâ'â'wa hã, 're 'rã pese za'ra mono da. Tane te za Īmama hã ĩzazei'wa norĩ wi ĩwasédé hã te te 're anhihâri, 're nomro wẽ uptabi mono da oto. ³A norĩ wa'wa hã te oto 're anomro



*Uwa 'ru 'rã
Zuwã 15.1-8*

wẽ wa'aba mo, ãnhimiroti si 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono wa. **4** Ma'ãpé ã'ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono za. Tawamhã wa za 'rãwi ai'rata 're ãhâimana u'âsi za'ra wa'wa. Uwa 'ru panhipti sisa'riti amo hã 're sab u'âsi mono õ wamhã, 're 'rãi mono õ di za, ta hã. Tane a norĩ wa'wa hã ã'ãma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono õ wamhã, 're anomro wẽ waihu'u aba mono õ di za.

5 — Uwa 'ru na wa za ãsina simiré'é. Uwa 'ru panhipti sisa'riti na wa za duré ai'ãma simiré'é za'ra wa'wa. ã'ãma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono wamhã, wa za te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, 're anomro wẽ uptabi aba mono da. Asiwaprosi 're anomro wẽ waihu'u aba mono õ di za. **6** Ni'wam norĩ hã ã'ãma 're hâimana u'âsi za'ra mono õ wamhã, 're nomro wẽ mono õ di za. Ta norĩ ãma, wa za uwa 'ru panhipti nhihãri hã ãma simiré'é. Uwa 'ru panhipti nhihãri hã te te 're ã'anhamra mono hã, te za 're 'ré za'ra. 'Re 'ré za'ra mono wapsi, te za simisutu te te 're aza'ra ã'madâ'â'wa hã, te te 're asui mono da, 're zata za'ra mono da. **7** A norĩ wa'wa hã te za ã'ãma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo, 're anomro wẽ wa'aba mono da. Tawamhã ãmama hã te za te te 're aiwapari u'âsi za'ra wa'wa, tiwi 're ãrowaptêrẽ za'ra wa'aba mono zém na hã. Tawamhã tiwi 're ãwaptêrẽ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za tô te te aima ãma 're a'uwaimrami 'wa. **8** 'Re anomro wẽ uptabi aba mono wamhã, ãzazei uptabi 'wa na te za da te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa. Tawamhã ãmama ãma te za 're dawata za'ra. E marĩ wa. 'Re anomro wẽ wa'aba mono da, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono wa. **9** ãmama, te te 're ãzawi pese mono ne, wa tô te 're asawi pese za'ra wa'wa. Ma'ãpé ã'ãma 're anomro u'âsi aba mono, te 're ãasawi pese za'ra wa'aba mono zém na asina 're waihu'u u'âsi za'ra wa'aba mono da. **10** Wa hã ãmama nhimiroti si, wa tô te 're 'madâ'â pese.

Taha wa, ĩmama te te 're ĩzawi pese mono zém na wa tô ĩsina te 're waihu'u u'âsi. Tane duré a norĩ wa'wa hã ĩnhimiroti si 're 'madââ pese za'ra wa'aba mono wamhã, te 're ĩ'asawi pese za'ra wa'aba mono zém na, te za asina 're ĩwaihu'u u'âsi za'ra wa'aba mo.

11 — Āne wa tô aima roti za'ra wa'wa, ĩsine robzei u'âsi 're anomro aba mono da, duré ĩsine aipě'ě 're, 're atoi uptabi za'ra wa'aba mono da. 12 Wa hã te 're ĩ'asawi pese uptabi za'ra wa'aba mono ne, te za 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Āne wa aima roti za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. 13 Ni'wam norĩ hã te te 're dazawi pese za'ra mono wamhã, te za te te 're danho'reptu za'ra. 'Re dadââ za'ra mono da nherě, te za te te 're danho'reptu za'ra, dawĩ 're sisawi za'ra mono āna. 14 ĩnhimiroti si 're 'madââ pese uptabi za'ra wa'aba mono wamhã, ĩzawi pese 'wa, te za 're anomro aba mo. 15 Danhib'apito norĩ hã uburé tinhimiroti hã te te tãma 're waihu'u za'ra mono õ di, tãma ĩromhuri'wa norĩ ma hã, tãma ĩromhuri'wa norĩ si 're hãimana za'ra mono wa. Tanei õ di, wa hã. Uburé, wa tô ĩmama nhimiroti hã te aima 're wasu'u za'ra wa'wa. Taha wa, ĩma romhuri'wa na si te 're asisi za'ra wa'aba mono õ di za oto. Te 're ĩ'asawi pese za'ra wa'aba mono na zama, wa za oto te 're asisi za'ra wa'wa. 16 A norĩ wa'wa hã asima ĩwě na'rata za'ra wa'aba õ di, ĩsire' 're anomro aba mono da. Wa hã wa tô ĩsima aiwě na'rata za'ra wa'wa, ĩsire' 're anomro aba mono da. Wa tô duré aipisutu za'ra wa'wa, datême 're anomro aba mono da, da'ãma asimiromhuri 'wa hã ĩma āma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da. Tawamhã asimiromhuri za'ra wa'aba na hã robaba õ di za. Āne wamhã, ĩmama te za te te 're aiwapari u'âsi za'ra wa'wa. Tawamhã uburé marĩ hã te te aima 're ĩwě za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, tiwi 're rowaptěre' za'ra wa'aba mono wamhã, te za te te aima āma 're a'uwaimrami 'wa. 17 Āne wa za duré aima roti za'ra wa'wa. Ma'ăpé, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono za.

Zezusihi siré 're ĩnomro mono norĩ, da te 're ĩruiwapari za'ra mono zé wasu'u

18 — ĩzazei'õ'wa norĩ hã te te siwi 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhã, asõwa wa'aba, da te dasiwi 're ĩruiwapari 'rata mono na, te za āma 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo. 19 ĩzazei'õ'wa norĩ niwĩ 're anomro u'âsi aba mono 'wa'âhã, te aré da te dasiwi 're asawi pese za'ra wa'wa. Tane nherě, a norĩ wa'wa hã ĩzazei'õ'wa norĩ niwĩ 're anomro aba mono õ di oto. Wa hã wa tô aipisutu za'ra wa'wa, ĩniwĩp si 're anomro aba mono da. Taha wa, te za tô ĩzazei'õ'wa norĩ hã te te siwi 're ai'ruiwapari u'âsi za'ra wa'wa, ĩsiniwĩ 're anomro u'âsi aba mono õ wa. 20 Asina ĩwapari pese za'ra wa'aba, āma 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mono da,

ĩmreme na. Danhib'apito norĩ ma, da te 're ĩmanharĩ za'ra mono zéb zarina, te za duré tãma ĩromhuri'wa norĩ ma, da te 're 'manharĩ za'ra. Wa hã Asib'apito za'ra wa'wa hã da te ĩma 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra mono ne, te za duré aima wa'aba da te 're rob'manharĩ wasété za'ra. Duré ĩnhimiroti hã da te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhã, asimiroti za'ra wa'aba zama te za da te 're 'madâ'â pese za'ra. ²¹ We ĩzatõrĩ'wa na da te 're waihu'u za'ra mono õ di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, te za da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'wa, ĩzazei'wa 're anomro aba mono wab zama. ²² Tawamhã wa hã we datẽme ĩmorĩ wa, te za oto te te siwi 're da'awẽ'õ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, da te 're ĩzaze za'ra mono õ wa. Tawamhã ari'wi te za 're dasi'ubumro, da te 're ĩzaze za'ra mono õ na, da te dasiwi 're udâ waihu'u za'ra mono õ wa za. ²³ Wa hã da te dasiwi 're ĩruiwapari mono wamhã, ĩ'u'âbã te za ĩmama hã da te dasiwi 're ruiwapari. ²⁴ Wa hã marĩ dama ĩmanharĩ waihu'u'õ hã wa tô te dama 're ab'manharĩ wẽ aré, danho'a, da te dasiwi 're ĩzaze za'ra mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono we te te ĩzatõrĩ na. Ni'wa ĩsine hã te te 're da'apawapto mono õ di aré. Tane nherẽ, da te dasiwi 're ĩzaze za'ra mono õ di, we te te ĩzatõrĩ na. Marĩ dama ĩmanharĩ waihu'u'õ hã, te dama 're ab'manharĩ mono õ 'wa'âhã, te te aré 're da'awẽ'õ mono õ di, da te 're ĩzaze za'ra mono õ zém na hã. Tane nherẽ, danho'a te dama 're ab'manharĩ wẽ mono nherẽ, ma tô ĩmama me da te dasiwi 're wa'ruiwapari. ²⁵ “Marĩ hã te dama 're ab'manharĩ wasété mono õ nherẽ, ma tô taré da te dasiwi 're ĩruiwapari.” ãne duréihã ma tô wahi'rada hã ĩ'ãma rob'ui'ére siro, romhã ré. ĩzazei'õ'wa norĩ hã ma tô oto sina uwaimrami za'ra, te te siwi 're ĩruiwapari mono zém na hã.

²⁶ — Zahadu wapsi wa za we atẽme satõrĩ za'ra wa'wa, ĩmama pẽ'ezani hã, aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hã. Tô sena uptabi ĩsimirowasu'u hã. ĩmama hawi te za we atẽme timorĩ za'ra wa'wa, ĩnhimiroti na te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da. ²⁷ A norĩ wa'wa hã ma tô ĩsiré 're anomro aba mo, ĩmama nhimiroti na te dama ãma ĩsãna'ratazém hawi. Taha wa, te za a norĩ wa'aba zama ĩnhimiroti na 're ĩdapawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo. — ãne ma tô Zezusi hã sina wama roti za'ra.

16 ¹ ãne te duré wama nharĩ za'ra, Zezusi hã: — ĩnhimiroti hã 're rẽme za'ra wa'aba mono tõ da, wa tô ãne aima roti za'ra wa'wa. ² Dama ĩpire norĩ hã te za aiwi te te 're rosawi za'ra wa'wa, rowahutuzéb u dame 're asisisi aba mono tõ da. Duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma pisutu za'ra newa, te za ai'uprosi aba ni. ³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã da te dasiwi 're waihu'u mono õ di, ĩmama na. ĩzama we te te ĩzatõrĩ na, da te dasiwi 're ĩzaze za'ra mono õ di. Taha wa, ĩzadawa wasu'u'wa 're

anomro aba mono nherẽ, te za da te 're ai'ruiwapari u'âsi za'ra wa'wa. ⁴ ãne, wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa, da te dasiwi 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wapsi, ãmreme na 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono da, marĩ zô asipibu ma, 're asõprẽ wa'aba mono tõ da. — ãne ma tõ wama waihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã.

Zezusi hã, Timama pẽ'ezani na te te dama ãropisutuzé wasu'u, dapawapto'wa da

Tawamhã ãne ma tõ duré wama waihu'u za'ra:

— ãne na te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono õ di aré, zahadu ai'rata 're ãhãimana za'ra wa'aba mono wa. ⁵⁻⁶ Apã wa za oto aiwi ãmorĩ za'ra wa'wa, we ãzatõrĩ'wai u. Taha wa, ãhãna si wa tõ uburé aima rowasu'u za'ra wa'wa, asina waihu'u sirõmo za'ra wa'aba da. ãne aima ãsiwasu'u za'ra wa'aba wa, aipẽ'ézé ahã za'ra wa'aba di, we ãzatõrĩ'wai u za oto aiwi ãmorĩ za'ra wa'aba wa. “E momo te za aimo,” ãne asiwi ãzadanhari na sahu za'ra wa'aba õ di za, te aima waihu'u pese za'ra wa'aba da. ⁷ Tõ sena, wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Wa za oto aiwi ãmorĩ za'ra wa'wa, aipawapto'wa za'ra wa'aba 'wa da hã we te atẽme satõrĩ za'ra wa'aba hã, rowẽ u'âsi 're anomro aba mono da. Aiwi ãmorĩ za'ra wa'aba õ wamhã, we atẽme morĩ za'ra wa'aba õ di za, aipawapto'wa za'ra wa'aba 'wa da hã. ãmorĩ wapsi, ãsiwa'rãmi wa za we atẽme satõrĩ za'ra wa'wa. ⁸⁻¹¹ We atẽme wisi za'ra wa'aba wapsi, te za marĩ hã te te dama 're awaihu'u, da te dasina 're waihu'u za'ra mono da. ãmreme na da te 're ãzaze za'ra mono õ wa, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma, dawẽ õ na te za te te dama 're awaihu'u. 'Re ãmorĩ wẽ u'âsi na zama te za duré te te dama 're ãwasu'u, da te 're ãwaihu'u za'ra mono da. 'Re ãmorĩ wẽ u'âsi wa, wa za apã mo, ãmama u. Apã ãmorĩ wamhã, asiwi 're ãzabui waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re ãhãimana u'âsi mono hã ma tõ sima ãma roti siro, ti'ai ãma dawada'uri wasété 'wa te te azãri da, Wa'uburé hã. ãne na te za duré te te dama 're awaihu'u, aipawapto'wa za'ra wa'aba 'wa da hã.

¹² — Uburé marĩ hã ãnhimirowasu'u na te aima wasu'u ze za'ra wa'aba nherẽ, te aima rowasu'u za'ra wa'aba õ di za a'ã. E marĩ wa. Zahadu aima pibu pese za'ra wa'aba õ wa. ¹³ Zahadu wapsi aipawapto'wa za'ra wa'aba 'wa da hã, te za we atẽme timorĩ za'ra wa'wa, 'Re ãhãimana u'âsi mono pẽ'ezani hã. Tõ sena uptabi, ãsimiroti hã. We atẽme wisi za'ra wa'aba wapsi, te za uburé roti tõ sena uptabi hã te te aima 're waihu'u pese za'ra wa'wa. Si'uihã na te te aima 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. ãnhimirowasu'u zarina si te za te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa. Romhã ré te za duré za romhãimanazé hã te te aima 're waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. ¹⁴ ãnhimiroti si te za te te aima 're waihu'u u'âsi za'ra wa'wa.

Ĩnhimiroti te te aima 're waihu'u u'âsi za'ra wa'aba mono wamhã, ĩnhisi za'ětē di za, ĩzazei'wa norĩ ma. ¹⁵ Aiwa wanhimiroti hã, ĩmama me. Taha wa, te za ĩnhimiroti si te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa, ĩmama pē'ězani hã.

**Zezihi siré norĩ hã za tiwi ĩrobzei'õ za'ra zé wasu'u,
duré apâ za tãma ĩrowē za'ra zé wasu'u me**

¹⁶ — Syry na, wa oto ai'rata ĩnhamra 'wa. Āhã parip si, ĩzabu za'ra wa'aba õ di za a'â. Taha parip si te za duré ĩzabu za'ra wa'wa. — Āne Zezusi te wama siwasu'u za'ra.

¹⁷⁻¹⁸ Tawamhã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã wa wasima rowasu'u za'ra ni, ti'a wi:

— Wa'rata te za nhamra. Syry na wa'rata sãmra parip si, wa te sabu za'ra õ di za a'â, Timama u za apâ morĩ wa za oto. Taha parip si, wa za duré sabu za'ra ni. E niha, syry na ĩmreme hã. Āne wamhã, wama pibu prã za'ra di. — Āne aihĩni õ nherē, wa wasima rowasu'u za'ra ni.

¹⁹ Zezihi mreme hã wa te wasiwi waihu'u õ wa, wa te wasiwi sadanharĩ ze ti oto. Āne ma tō sina wawaihu'u za'ra, Zezusi hã. Taha wa, te wama nharĩ za'ra, ãne:

— Wa tō aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, ãne: “Syry na wa oto ai'rata ĩnhamra 'wa. Āhã parip si, ĩzabu za'ra wa'aba õ di za a'â. Taha parip si te za duré ĩzabu za'ra wa'wa.” Āne wa tō aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa. E ĩmreme hã aima pibu prã za'ra wa'aba di. E aima pibu prã za'ra wa'aba wa, te ãne asima ĩrowasu'u za'ra wa'wa. ²⁰ Asina ĩwapari pese za'ra wa'aba za. A norĩ wa'wa hã aiwawa ahã za'ra wa'aba di za. ĩzazei'õ'wa norĩ si te za 're to za'ra. Aipē'ézé ahã za'ra wa'aba nherē, aipē'ézé u'âsi 're anomro aba mono õ di za. Zahadu wapsi, aima 're rowē uptabi za'ra wa'aba mono di za. ²¹ Pi'õi ãma te za ĩwasã hã 're sépu'u za'ra, tãma 're ĩrere'e mono zéb u hã, romhuture wa oto. Tãma 're rere'e mono parip si, tãma 're rowē za'ra mono di za oto, ĩna ma. Taha wa, tihãzé na hã te te 're rosa'rata u'âsi za'ra mono õ di za oto. ²² Tane duré a norĩ wa'wa hã, te za aipē'ézé hã a'â ĩsépata za'ra wa'wa. Apâ atēme ĩwisi aba wapsi, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za. Robzei u'âsi te za 're anomro aba mo.

²³ — Niwapsi, ĩmama hã te za we Tipē'ězani hã atēme satõrĩ za'ra wa'wa. Tawapsi asiwi 're ĩzadanharĩ za'ra wa'aba mono õ di za, marĩ hã 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Tō sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Marĩ hã te aima 're ĩwē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, te za ĩmama wi 're ĩwaptērē za'ra wa'aba mo, ĩmreme zarina. Tawamhã te za te te aima ãma 're a'uwaimrami 'wa. ²⁴ Zahadu marĩ hã te aima 're ĩwē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba,

Ĩmama wi 're waptẽrẽ za'ra wa'aba mono õ di. Te za oto tiwi 're ĩrowaptẽrẽ za'ra wa'aba mo, te te aima 're sômri za'ra wa'aba mono da, robzei u'âsi 're anomro aba mono da.

Zezusi hã sisa'u za te te ĩdarẽme na, duré Timama u za ĩmorízem na ĩsiwasu'uzé wasu'u

25 — Āhãna sô'awi, ĩmama hã te aima wasu'u za'ra wa'aba õ di. Romnhimiréé na si wa tô te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Niwapsi, wa za sô'awi te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, romnhimiréé ãna. 26-27 Tawapsi te za marĩ hã te aima 're ĩwẽ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, ĩmama wi 're ĩwaptẽrẽ za'ra wa'aba mo, ĩmreme zarina. Wa hã ĩmama wi, marĩ hã te aima 're waptẽrẽ za'ra wa'aba mono õ di za. Asi'uihã na te za tiwi 're ĩwaptẽrẽ za'ra wa'aba mo. Tawamhã ĩmama si te za si'uihã na te te aima 're sômri za'ra wa'wa, ta hã te te duré 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa. E marĩ wa, ma tô ĩmama hã te te 're asawi pese za'ra wa'wa. A norĩ wa'wa hã ma tô 're ĩzawi pese za'ra wa'aba mo. ĩmama hawi we ĩmorĩ na ma tô duré 're ĩzaze za'ra wa'aba mo. Taha wa, ma tô te te 're asawi pese za'ra wa'wa, ĩmama hã. 28 ĩmama hawi wa we datẽme mo. Apã wa za duré dahawi ĩtẽme mo, ĩmama u. — Āne te wama siwasu'u za'ra, Zezusi hã.

29-30 Taha wa, wa tô tãma nharĩ za'ra ni:

— Sô'awi ma tô oto wama asiwasu'u za'ra, romnhimiréé ãna. Wanhimirosa'rata za'ra hã ma tô asina ĩwaihu'u siro. Taha wa, wa te wasiwi asadhanarĩ da, asina wazô asimipari õ di. Āne wama waihu'u pese za'ra di oto. Taha wa, wa tô asaze za'ra ni, tô sena 'Re ĩhãimana u'âsi mono hawi we aimorĩ na. — Āne wa tô tãma nharĩ za'ra ni.

31-32 Taha wa, ma tô Zezusi hã asa wama nharĩ za'ra:

— E tô sena ma tô oto ĩzaze za'ra wa'wa, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hawi we ĩmorĩ na hã. Āté tô sena ĩzaze za'ra wa'aba õ di. Romhuture di oto bådã hã, ĩhawi ĩropéi wa'aba mono zéb u hã, asõrõwa wa'aba u. Tane nherẽ, asiwi ĩrẽme za'ra wa'aba nherẽ, ĩsiwaprosi ĩhãimana õ di za. ĩmama, te ĩsiré 're hãimana u'âsi. 33 Āne na wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa, ĩãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono wa, rowẽ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono da. Tane nherẽ, ĩzazei'õ'wa norĩ hã te za tô te te 're ai'ruiwapari u'âsi za'ra wa'wa. Taha wa, te za 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mo. Tane nherẽ, te za asiptete sina ĩãma 're anomro aba mo. Wa hã ĩzazei'õ'wa norĩ ma, ĩnhiptete uptabi wa, wa tô ãma ai'uté za'ra. — Āne te Zezusi hã wama siwasu'u za'ra.

Zezusi hã Timama ma ĩmremezé wasu'u

17 ¹ Tawamhã wama siwasu'u za'ra pari, Timama ma mreme da, te hãimo rob'madã, Zezusi hã. Āne te Timama ma tinha: — ĩmama, bådã ĩma ĩpisutuzé hã ma tô ĩwa waptãrã. Ma'ãpé, we

ĩpawapto na, ĩãma ĩrotizé hã te dama ĩsina uwaimrami da, ai'ãma 're dawata u'ãsi za'ra mono da. ² A hã ma tô ĩma 're ĩda'apisutu mo, ĩzazei'wa 're danomro mono da. Wa hã ma tô duré ĩpisu, uburé dama ĩpire uptabi da. E marĩ da. ĩzazei'wa norĩ ma, te 're apisutu mono da, robzei u'ãsi ĩãma 're nomro u'ãsi mono da, duré 're dâ'ã za'ra mono ãna, ai'rata 're hãimana u'ãsi za'ra mono da, hãiwa ãma. ³ A hã misire Danhib'apito uptabi. Wa hã Zezu Cristu Danho'reptui'wa da, ĩpisudu, we datême ĩzatõrĩ. ãne na, da te 're wawaihu'u za'ra mono wa, da te 're wazazei pese za'ra mono wamhã, robzei u'ãsi te za ĩãma 're danomro. 'Re dadâ'ã za'ra mono ãna, te za duré 're dasi'ubumroi u'ãsi, hãiwa ãma. ⁴ Romhuri hã ĩma ĩpisudu hã wa tô oto ĩsina uwaimra. Te ĩsina uwaimrami wa, te za oto ai'ãma 're dawata u'ãsi za'ra. ⁵ Ti'a õ ré hã, wa tô aiwa wawaihu'u pese na wasiré 're wasimasisi u'ãsi, marĩ õ uptabi ré hã. Taha wa, rowẽ uptabi di, wama. Ma'ãpé, we ĩma nharĩ, aiwa wasiré 're wasimasisi u'ãsi mono da duré apã.

⁶ — ã norĩ hã te asib'a'uwẽ 're nomro. Asib'a'uwẽ si 're nomro mono wa, ma tô oto ĩma ĩpisutu za'ra, ĩnhib'a'uwẽ 're nomro mono da. Wa tô te tãma 're aiwasu'u u'ãsi za'ra, 're aihãimana mono zém na. Asimiroti hã ma tô te te 're 'madâ'ã pese za'ra. ⁷⁻⁸ Marĩ hã ĩma 're ĩawaihu'u mono zém na si, wa tô te tãma 're waihu'u za'ra. ãne na ma tô ã norĩ hã te te 're ĩzaze za'ra. ã norĩ ma, asimiroti hã wẽ za'ra di. Tô sena aihawi we ĩmorĩ na ma tô ĩzaze za'ra. A hã we ĩzatõrĩ'wa na ma tô duré ĩzaze za'ra.

⁹ — ãhãna wa aima ãma wasu'u za'ra, 're pawaptob u'ãsi za'ra mono da. ĩzazei'õ'wa norĩ hã te aima ãma wasu'u za'ra õ di. We ĩma ĩpisutu za'ra norĩ si, wa ãma aima wasu'u za'ra, asib'a'uwẽ 're nomro mono wa, duré 're pawaptob u'ãsi za'ra mono da. ¹⁰ ĩnhib'a'uwẽ norĩ hã uburé asib'a'uwẽ te 're nomro. Asib'a'uwẽ norĩ hã uburé ĩnhib'a'uwẽ te duré 're nomro. Tawamhã ĩãma 're ĩnomro wẽ mono zéb zarina, te za ĩãma 're dawata u'ãsi za'ra. ¹¹ ãhãna ãme 're ĩnhamra u'ãsi mono õ di za oto. Atême wa za oto ãma mo. ã norĩ si te za ĩza'u 're si'ubumro, ĩzazei'õ'wa norĩ 'rata. ĩmama, a hã aiwẽ uptabi na te 're asãmra mo. Ma'ãpé, we ĩma ĩpisutu za'ra hã we 're apawaptob u'ãsi mono, aiwaih'u'u pese na, wasine 're sisawi pese za'ra mono wa, tinhimirosa'rata na 're sisazei pese u'ãsi za'ra mono da. ¹² ĩ'rata 're ĩnhamra za'ra mono ré, wa tô uburé te 're 'madâ'ã pese za'ra, aiwaih'u'u pese zarina, ĩwi 're si'utõrĩ za'ra mono tã da, duré ĩnhib'a'uwẽ u'ãsi 're nomro mono da. Misire ma tô simini. ĩnhib'a'uwẽ uptabi hã 're morĩ õ wa, ma tô asimiroti hã tirẽ. Duréihã poto õ ré, ma tô õhõ ãma ĩbaihã na rob'ui'ére siro, wahi'rada hã. ãhãna ma tô oto sina uwaimra, õ hã. ¹³ ãhãna bâdã hã romhuture di oto, ãma atême ĩmorizé hã. ãme ĩnhamra ré, wa

ãne aima mre, te te ïwapari za'ra wa, ïsine robzei u'âsi 're nomro mono da. **14** ïsiré 're nomro mono ré, wa tô te tâma 're asadawa wasu'u za'ra, uburé. Wa hã ïzazei'ô'wa norĩ niwĩ 're ïmorĩ ô di. Tane ã norĩ hã ïzazei'ô'wa norĩ niwĩ, 're nomro mono ô di duré. Taha wa, ma tô ïzazei'ô'wa norĩ hã ïsiré te te 're 'ruiwapari za'ra. **15** ãne te ãma aima wasu'u za'ra ô di, ïzazei'ô'wa norĩ wi, ãma asitême waibu da. Wa'uburé wi, ïwaseté uptabi wi, ãma 're asisaprĩ u'âsi za'ra mono da, wa ãne ãma aima wasu'u za'ra. **16** Wa hã ïzazei'ô'wa norĩ niwĩ, 're ïmorĩ ô di. Tane ã norĩ hã ïzazei'ô'wa norĩ niwĩ 're nomro mono ô di duré. **17** Asimiroti hã tô sena uptabi. Tawamhã te za asimiroti na 're ïpawaptob u'âsi za'ra mo, ai'ãma si 're nomro wẽ uptabi mono da. **18** A hã we datême ïzatõrĩ ne, wa za oto datême satõrĩ za'ra, te te dama 're ïzadawa wasu'u za'ra mono da. **19** Wa hã wa tô ïsina asaze, ïãma ïrotizé hã te ïsina uwaimrami da. E marĩ da. ã norĩ zama ãma 're ïroti za'ra mono zé hã te te sina 're asazei pese za'ra mono da, taha zarina, te te ãma 're uwaimrami za'ra mono da.

20-21 — ïmama, 're wasisawi pese mono wa, wa tô wanhimirosa'rata na 're wasisazei pese u'âsi. Ma'ãpé, uburé ïzazei'wa norĩ hã 're apawaptob u'âsi mono, wasine 're sisawi pese za'ra mono wa, tinhimirosa'rata na 're sisazei pese za'ra mono da. ã norĩ si 're pawaptob za'ra mono ô di za. ã norĩ nhimirowasu'u zarina, za te te 're ïzaze za'ra mono norĩ zama te za 're ï'apawaptob u'âsi mo. Tawamhã wasine 're sisawi pese za'ra mono wa, te za duré tinhimirosa'rata na 're sisazei pese za'ra. ãne wamhã, tô sena datême we ïzatõrĩ na, te za da te 're ïzaze za'ra. **22** A hã 're ïzawi u'âsi mono wa, ïma 're rowẽ u'âsi mono di. A hã 're ïzawi pese mono ne, wa za ïzazei'wa norĩ hã õne u'â te 're azawi pese. E marĩ da. Wasine 're sisawi u'âsi za'ra mono wa, tinhimirosa'rata na zama 're sisazei pese u'âsi za'ra mono da, ta norĩ ma zama 're rowẽ u'âsi za'ra mono da. **23** ïsiré 're aimorĩ ne, wa za duré wa hã ïsiré 're ïmorĩ u'âsi za'ra. Tawamhã wasine 're sisawi u'âsi za'ra mono wa, tinhimirosa'rata na zama te za 're sisazei pese u'âsi za'ra. ãne wamhã, te za da te 're ïzaze za'ra, tô sena datême we ïzatõrĩ na. Duré 're ïzawi pese mono ne, ïzazei'wa norĩ hã 're ïazawi pese mono na, te za da te 're aiwaihu'u za'ra.

24 — Ti'ai ô ré te 're ïzawi pese mo, marĩ ô uptabi ré. 'Re ïzawi pese mono wa, ma tô ïma ïpisu, ïãma 're dawata u'âsi za'ra mono da, duré ïhãiba na rowa'a za'êtê ré, 're ïhãimana u'âsi mono da. ïmama, ãne na hã te te 're ïmadãhã za'ra mono da hã, wa tô ïsima wẽ za'ra, za 're ïhãimana mono zéb ãma, ïrata 're si'ubumroi u'âsi mono da, ïma ïpisutu za'ra norĩ hã. **25** ïmama, a hã aiwẽ uptabi na te 're asãmra mo. A hã we datême ïzatõrĩ na te te 're asaze za'ra mono ô di, ïzazei'ô'wa norĩ hã. Tazahã, ïma aiwaihu'u pese di, we ïzatõrĩ'wa na. ãne na hã ïzazei'wa norĩ ma zama, tâma aiwaihu'u pese za'ra di. **26** Taha wa, wa

tô te tâma 're aiwasu'u u'âsi za'ra, 're ãda'azawi pese mono zém na, te te siwi 're aiwaihu'u u'âsi za'ra mono da. Ône u'âsi, wa za duré te tâma 're aiwasu'u za'ra, 're ãzawi pese mono zarina, duré 're sisawi pese za'ra mono da. — Áne te Timama ma rowasu'u, Zezusi hã.

Zezusi hã da te dasiwi ãârizé wasu'u

Mateusi 26.47-56; Marcusi 14.43-50; Rucasi 22.47-54

18 ¹Tawamhã Timama ma mreme pari, wa tô rob u wawairébé ni oto, ãsiré âi ba wasi'aba'ré da. Séderõ pa zara u, wa saprĩ za'ra ni, wede 're ãsimasa mono zéb u. ²Tamomo wa tô nasi wasi'rã'õtõ ni Zezusihi me, wede 're ãsimasa mono zéb âma. Nasi ãwasi'rã'õtõzé hã Zudasihima, waihu'u pese di. ³Tawamhã te te oto sô danhimro, tamomo. Da'wapéi'wa norĩ hã te sô te te simro, ahã na. Zeruzarẽ âma 'ri za'êtẽ 'madâ'â'wa norĩ zama te sô te te simro, sasedoti ãpire norĩ zadawa para, duré parisezu norĩ zadawa para. Tawamhã 'rásitõ ré, te sô ai'aba'ré ni, uzi ré zama. Danhiwãĩ ré zama te sô ai'aba'ré ni, sib'ézé 'wapa ré zama. ⁴We oto sô dasihutu wamhã, Zudasihima zama ma we dame wi. Romhã ré ma tô uburé sina waihu'u siro, Zezusi hã da te tâma ãmanharĩ za'ra zém na. We sô dasihutu wamhã, ma datẽme watobro. Áne te dama tinha:

— E 'wa sô, te asõpré wa'wa.

⁵Tawamhã asa te ãne tâma nharĩ za'ra:

— Zezusihi zô, wa wanhopré ni, Nazaré hawi we ãmorĩ zô.

Tawamhã Zezusi te dama siwasu'u oto:

— Wa hã Zezusi. Áhãta wa za.

⁶Tawamhã ãmreme ma, ma tô ai'marõpãrĩ za'ra ni. ⁷Tawamhã Zezusi te duré dama tinha:

— E 'wa sô, te asõpré wa'wa.

Tawamhã asa te duré tâma nharĩ za'ra, ãne:

— Zezusihi zô, wa wanhopré ni, Nazaré hawi we ãmorĩ zô.

⁸Taha wa, te duré Zezusi hã asa dama siwasu'u:

— Wa hã Zezusi. Wa tô aima ãsiwasu'u za'ra wa'wa. ãzõ si asõpré wa'aba wamhã, ma'ãpé ã norĩ hã satõrĩ za'ra wa'aba, si'aba'ré da.

— Áne te tâma nharĩ za'ra, timreme, Timama ma, te te wa'ãma ãma uwaimrami za'ra da.

⁹Áne Zezusi hã ma tô Timama ma siwasu'u, aré: “ãma ãpisutu za'ra norĩ hã wa tô te 're 'madâ'â pese za'ra, ãwi si'utõrĩ tõ da.” Áne ma tô tâma siwasu'u aré. Tawamhã da'wapéi'wa norĩ, te te siwi wawaibui õ wamhã, timreme, Timama ma, ma tô wa'ãma ãma uwaimra.

¹⁰Tawamhã Sima Pedru ma tô sib'ézé 'wapa hã waze. Te te wazere wi, ma romhuri'wa hã ãma po're nhizã, ãpo're nhimire niwĩ. Sasedoti ãpire uptabi ma romhuri'wa, ta hã. Romhuri'wa nhisi hã, Macu na ãsisi hã. ¹¹Tawamhã Zezusi hã te Pedruhu ma tinha:

— Sib'ézé 'wapa hã apâ sêrê. E wa za dawî ïsisawi, Ïmama te te ïãma ïrotizé hã te ïsina uwaimrami tã da. Mare di. Te robzépata da nherê, wa za oto ïsina uwaimra. — ãne te Pedruhu ma tinha, Zezusi hã.

Anasihi u, Zezusi da te dasiwi ïsaprõnizé wasu'u

12 Tawamhã Zezusi hã da'wapéi'wa norĩ hã ma tã siwi ti'â, tinhib'apito me. 'Ri za'êtê 'madâ'â'wa norĩ me zama ma tã siwi ti'â. Ma tã dasiwi pawasisi ni oto. 13 Tawamhã Anasihi u te oto siwi saprõni za'ra. Ta hã Anasi hã, Caipasihî maprewa. Sasedoti ïpire uptabi, Caipasi hã. 14 Ta hã ma tã ãne tisiré norĩ ma roti za'ra aré, dama ïpire norĩ ma: “Misire, wa te wasiwi wĩrĩ wamhã, wama rowê za'ra di. Wama pire za'ra õ di.” ãne ma tã tãma roti za'ra aré.

Pedru hã Zezusi te te dawî ïudâzé wasu'u

Mateusi 26.69-70; Marcusi 14.66-68; Rucasi 22.54-57

15-17 Tawamhã Zezusi hã da te dasiwi saprõni wamhã, Pedru hã te Zezusihi zarina mo. Ïzama wa duré ïsarina mo, sasedoti ïpire uptabi nhorõwa u. Ïwétési, wa ïsarina ázé 'ri 'wawi wa'ra u, tãma ïwaihu'u pese wa, 'ri tede'wai ma. Pedru hã te rowi za, 'ridawa 'rata. 'Ri 'wawi wa'ra ãma 'ridawa te pi'õ hã 'madâ. Tawamhã wa hã wa mo, 'ridawa u. Pi'õi ma, wa tinha, Pedruhu wi te te rosawi tã da. Taha wa, te te tãma wê wa, wa tã 'mazé Pedru hã, 'ri 'wawi wa'ra u. Taha wa, te pi'õ hã Pedru sadanha:

— E a hã, Zezusihi siré te 're aimo.

Tawamhã Pedru asa te tãma tinha:

— Mare di. Wa hã ïsiré 're ïmorĩ õ di. — ãne te tãma tinha.

18 Tame romhuri'wa norĩ hã te sima ro'o za'ra, hã te, hãiro za'ra da. 'Ri za'êtê 'madâ'â'wa norĩ me, te sima ro'o za'ra. Pedruhu zama te dame tihãiro.

Sasedoti ïpire uptabi hã, Zezusi te te ïsadanharizé wasu'u

Mateusi 26.57-68; Marcusi 14.53-65; Rucasi 22.54,66-71

19 Tawamhã sasedoti ïpire uptabi hã te Zezusi sadanha, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ na. ïsimiroti na zama te sadanha. 20-21 Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Sõ'awi wa tã te dama 're rowahutu u'âsi, rowahutuzé mono bâ. ãme dasi'rã'õtõzéb ãma zama, wa tã nasi dama rowahutu, 'Re ïhãimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zéb ãma hã. Pi'uriwi te dama 're rowahutu mono õ di. E marĩ da, te ïzadanha. Ïwapari'wa norĩ hã te za ïsadanharĩ za'ra wa'wa, te te aima ïzadawa wasu'u za'ra da. Ta norĩ ma, waihu'u pese za'ra di, ïnhimirowasu'u hã. — ãne Zezusi te tãma tinha.

22 Tawamhã Zezusihi 'rata aibâ ãsa, ma tinhib'rata na 'rãime. Te tãma tinha:

— E niha te ãne tãma ãnha, sasedoti dama ãpire uptabi ma nherẽ.

23-24 Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— ãmreme na te ãma upai wamhã, ma'ãpé we ãma waihu'u. E marĩ da, ma ãrãime, ãmreme wẽ nherẽ. — ãne Zezusi te aibâ ma tinha. Tawamhã Anasi hã ma tô Zezusi hã dama ti'ru, Caipasihhi u da te dasiwi saprõni da.

Tawamhã pawasisi ré, ma tô ãtẽme dasiwi saprõni ni, sasedoti ãpire uptabi u.

Pedru hã Zezusi te te duré dawí ãudã na ãsahuzé wasu'u

Mateusi 26.71-75; Marcusi 14.69-72; Rucasi 22.58-62

25 Tawamhã Sima Pedru te zahadu za, unhama ãma hãi'ro da. Taha wa, te ãne sadanharĩ za'ra:

— E a hã te Zezusihi siré 're aimo.

Tawamhã Pedru hã ma tô dawí ai'udã. Te tãma nharĩ za'ra:

— Mare di. Wa hã ãsiré 're ãmorĩ õ di.

26 Tawamhã aibã te duré sadanha Pedru hã, sasedoti ãpire uptabi ma, romhuri'wa hã. Taha sisãnawã, ma tô Pedru po're nhizã. ãne te Pedru sadanha:

— E a hã, wede, 're ãsimasa mono zéb ãma, wa tô ai'madã.

27 Taha wa, ma tô duré Pedru hã tiwi ai'udã.

Tiwi si'udã parip si, ma tô si'a hã awa'awi hã.

Zezusi hã Piratuhu u da te ãsaprõnizé wasu'u

Mateusi 27.1-2,11-14; Marcusi 15.1-5; Rucasi 23.1-5

28 Tawamhã Caipasihhi nhorõwa hawi ma tô Zezusi hã siwi saprõni za'ra, wasiré zudezu norĩ hã, romanu nhorõwa u robza'rã ré. Roti'wa dama ãpire uptabi romanu hã, Piratu na ãsisi hã. Te te ãtẽme siwi ãwisi wamhã, 'ri para u te te siwi 'mazébré õ di, Piratuhu u. Rowi te ãré aimasa. E marĩ wa. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti waihu'u'õ'wai wa, Piratu hã. Tawamhã Pascowa na dato nhisi bãtã na, dasi'rã'õtõ ré, sisisi õ di za, siwasété za'ra tõ da. Siwasété za'ra 'wa'ãhã, aré dame saihuri waihu'u õ di. 29 Tawamhã Piratu hã ma tô datẽme watobro. ãne te dama tinha:

— E marĩ wa, te we bété asiwi ãsaprõni 'wa. E marĩ, ma 'manha.

30 Tawamhã te asa tãma rowasu'u za'ra:

— Tiwasédé te te 're 'manharĩ u'ãsi mono õ 'wa'ãhã, aré wa te aima hãiba nhomri za'ra õ di.

31 Tawamhã Piratu te asa tãma nharĩ za'ra:

— A norĩ wa'wa hã te za asiwi ãsaprõni za'ra wa'wa, asi'uihã na aihhi'rata norĩ nhimi'manharĩzéb zarina, marĩ hã tãma 'manharĩ

za'ra wa'aba da, tiwasédé hã asô'a za'ra wa'aba, te te 're 'manharĩ u'âsi mono wamhã.

Taha wa, ma tô asa tãma nharĩ za'ra, Piratuhu ma:

— Mare di, wa te wasiwi saprõni õ di za. Asib'apito, ma tô wawi sawi za'ra, ni'wa hã tiwasédé te te 'manharĩ wamhã, wa te wasiwi wĩrĩ tõ da. — ãne te Piratuhu ma nharĩ za'ra.

32 Romhã ré ma tô Zezusi hã siwasu'u tidâ'ázém na, wedepo'o nhonhi'rãmi na da te dasiwi ïsasõmrizém na. Tawamhã Piratu te te dama 'rui wapsi, te za 're ïsiwasu'u mono zéb zarina, dasiwi sasõmri ni.

33 Tawamhã Piratu, ma tô 'ri para u apâ ázé. 'Ri para u sébré parip si, te Zezusihi zô hã, 'ri para u ítême sébré da, te te sadanharĩ da, Piratu hã. Tawamhã ãne te sadanha:

— E a hã, zudezu norĩ nhib'apito.

34 Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— E apito na da te aima ïwasu'u za'ra wa, te ïzadanha. E asi'uihã na te ïzadanha, wa hã apito zô.

35 Tawamhã Piratu hã te duré asa tãma tinha:

— E wa hã zudezu na 're ïhâimana mono bâ, ïsi'uihã na te asadanharĩ da hã. Asiré zudezu norĩ hã ma tô siwi ïma aihâiba nho, sasedoti ïpire norĩ me. E marĩ, ma bété ïmanha.

36 Tawamhã ma tô Zezusi hã asa tãma siwasu'u:

— Wa hã ti'ai ãma danhib'apito na 're ïhâimana mono õ di. Danhib'apito na 're ïhâimana mono 'wa'âhã, wa aré ïnhib'a'uwẽ norĩ hã wada'uri za'ra, te te da'wapé za'ra da, da te dasiwi ïhâiba nhomri tõ da, dama ïpire norĩ u. Wa hã ti'ai ãma danhib'apito na 're ïhâimana mono õ di. — ãne ma tô Zezusi hã tãma siwasu'u.

37 Taha wa, ma tô Piratu hã asa duré sadanha:

— E a hã danhib'apito.

Zezusi te duré tãma tinha:

— Tahata ma tô tane hã ïãma ïwaihu. Taha da, wa tô ti'ai ãma podo. Taha da, wa tô we ti'ai u datême mo, roti tô sena uptabi hã te dama 're wasu'u mono da. Ni'wam norĩ hã roti tô sena uptabi hã te te sima 're wẽ za'ra mono wamhã, ta norĩ si te za te te 're ïwapari ze za'ra. — ãne Zezusi te tãma tinha.

38 Piratu te duré asa tãma tinha:

— E ma hã, roti tô sena uptabi hã.

Piratu hã Zezusi da te dasiwi wĩrĩ da, te te dama ïhâiba nhomrizé wasu'u

Mateusi 27.15-31; Marcusi 15.6-20; Rucasi 23.13-25

Tawamhã Piratu hã apâ ma datême watobro, rob u. ãne te dama tinha:

— Wa tô sadanha. Ma tô ãma siwasu'u. Marĩ hã te te 're ab'manharĩ wasété mono õ di. ³⁹ ãne ma tô asi'rã'õtõ 'wa, Pascowa na datozé nhibâta na. Ma tô asima 're ãwẽ za'ra wa'aba mo, 're asi'rã'õtõ aba mono ré, misi si dazazém hawi te dama 're arob'ruí mono da, apâ 're dawairébé mono da. Zudezu norĩ, e tawamhã wa za asib'apito za'ra wa'aba ma rob'ru, apâ morĩ da. — ãne te Piratu hã dama tinha.

⁴⁰ Tawamhã hãrã 'rãihã na te 'mahãrã za'ra:

— Mare di. Taha ma, rob'ru õ di za, morĩ da. Barabasihi ma si te za ãrob'ru, apâ morĩ da. Taha si. — ãne te Piratuhu ma nharĩ za'ra. Rowasété 'manharĩ'wa, Barabasi hã.

19 ¹ Tawamhã Piratu ma tô da'wapéi'wa norĩ ma 'ru za'ra, powawẽ hãí waré na te te siwi 're pré'é mono da, Zezusi hã. ² Te te siwi 're pré'é mono pari, ma tô 'wabzéré na siwi ãma sõpre za'ra. Tisi'ubuzém na ma duré siwi ãma hãiba ubu, ãhã pré na. ³ Siwa'rãmi te nasi ãtẽme ai'ré za'ra, tô sena te te nasi sawi za'ra da newa. ãne te tãma nharĩ za'ra:

— Zudezu norĩ nhib'apito, rowẽ na aihãimana. — ãne te tãma nharĩ za'ra, ãma wa'ẽ za'ra sina.

Tawamhã te te nasi sawi za'ra pari, te nasi siwi 'rãí wabzu, sisa'u. ⁴⁻⁵ Tawamhã Piratu, ma apâ datẽme watobro. ãne te dama tinha:

— ãhãta wa we atẽme sãprõni za'ra wa'wa. Wa tô sadanha. Ma tô ãma siwasu'u. Marĩ hã te te 're ab'manharĩ wasété mono õ di. ãne hã waihu'u za'ra wa'aba da, wa tô we atẽme sãprõni za'ra wa'wa. — ãne te dama tinha.

Tawamhã Zezusi ma ãtẽme watobro, 'wabzéré na sõpre ré. Zazahã pré na ubu ré zama ma ãtẽme watobro.

Taha wa, te Piratu hã dama 'mahã, ãne:

— Õhõta aibã hã. 'Madã'ã za'ra wa'aba.

⁶ Tawamhã te 'madã'ã za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ãpire norĩ hã, sasedoti ãpire norĩ hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zé 'madã'ã'wa norĩ zama te 'madã'ã za'ra. Te te 'madã'ã za'ra wamhã, hãrã 'rãihã na te nasi 'mahãrã za'ra, ãne:

— Wedepo'o nhonhi'rãmi na da te dasiwi sasõmri, dã'ã da.

Tawamhã te Piratu asa tãma nharĩ za'ra:

— Asi'uihã na te za asiwi ãsãprõni za'ra wa'wa, asiwi sasõmri za'ra wa'aba da. Wa hã wa tô sadanha. Ma tô ãma siwasu'u. Marĩ hã te te 're ab'manharĩ wasété mono õ di.

⁷ Taha wa, te asa tãma nharĩ za'ra, dama ãpire norĩ hã:

— Ti'ai ãma poto nherẽ, ma tô dama 're siwasu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra na. Mreme wẽ'õre di. Wahi'rata norĩ hã ma tô dama roti za'ra, ãne ni'wa, 're siwasu'u mono wamhã, wa te wasiwi wĩrĩ da. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

8-9 Tawamhã Zezusi dama 're ãsiwasu'u mono zém na ma tô Piratu hã damreme wapa. Taha wa, ma tô pê'êwara. Tawamhã 'ri para u ma duré âzé. Zezusi hã ãsarina ma duré âzé. Taha wa, te duré Zezusi sadanha, Piratu hã:

— E ma hawi te we aimo bété. — ãne te sadanha. Tane nherê, tizadawa na te te wa'rãmi ô di, Zezusi hã. Ari'iwu te za.

10 Tawamhã Piratu te tãma tinha:

— E marĩ da, ãma asiwasu'u ô di. E aima ãpire na asina ãwaih'u ô di. Wa hã te dama ai'rui wamhã, te aré aipawasisizé hã aima wasihu ni apã, dawu aimorĩ da. Wa hã te dama ai'rui wamhã, te aré dasiwi asasõmri ni, atãã da. E ãne aima ãmreme pire na asina ãwaih'u ô di. — ãne Piratu te Zezusihi ma tinha.

11 Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ma tô aipisutu, ãma aipire da. ãma aipire da, te te aipisutu ô 'wa'ãhã, aré ãma aipire ô di. Tawamhã ãma aipire da, te te aipisutu nherê, ããma asimiroti wasété wamhã, tãma aiwê ô di za, aiwasédé hã ããma 'manharĩ wa. Tane nherê, aibã hã si'uihã na te te aima ãhãiba nhomri hã aiwasété nhipai u wasété uptabi di, ô hã. — ãne Zezusi te Piratuhu ma siwasu'u.

12 Tawamhã Zezusihi mreme te te sina waih'u wa, ma tô sima wê, Zezusi te te satõrĩ da, apã dawu morĩ da. Tane nherê, hãrã 'rãihã na te nasi ãsadawa wa'rãmi 'mahãrã za'ra, dama ãpire norĩ hã, ãne:

— Ô hã danhib'apito na ma tô 're siwasu'u. Ni'wa hã danhib'apito na 're siwasu'u mono wamhã, apito Séza hã danhib'apito na te te da'ãma waih'u ô di za. Apã morĩ da, tãma rob'rui wamhã, apito Séza hã aima toi ô di za. — ãne te nasi tãma nharĩ za'ra, sa'êtê.

13-14 Tawamhã damreme te te sina wapari wa, ma tô Zezusihi zô âzé, te te tãma nharĩ da, rob u ãsarina watobro da. Taha wa, ma tô ãsarina watobro, rob u. Tawamhã êtê 'manharĩ nhisiwi, te wedeza na nhamra 'ridawa, Piratu hã. Wasimremezém na êtê 'manharĩ nhisi hã, Dabata na. Tame danhib'apito, te 're simasisi u'ãsi, dawasété na te te 're da'awaihu'u mono da, dawê na zama te te duré 're da'awaihu'u mono da. Tame sãmra ré, ma tô abzumazéb u za bãdã hã, sabadu ô ré hã, duré Pascowa na dato nhisi ô ré hã. Tawamhã Zezusi hã rob u ãsarina watobro wamhã, Piratu te tinha, wasiré zudezu norĩ ma:

— Ôhõta asib'apito za'ra wa'wa.

15 Tawamhã dahãrã 'rãihã na te nasi 'mahãrã za'ra ni asa:

— Wedepo'o nhonhi'rãmi na da te dasiwi sasõmri, dãã da.

Tawamhã Piratu asa te tãma nharĩ za'ra:

— E asib'apito za'ra wa'wa, wa za dama ti'ru, wedepo'o nhonhi'rãmi na da te dasiwi sasõmri da, dãã da.

Tawamhã sasedoti ãpire norĩ hã te asa tãma nharĩ za'ra, Piratuhu ma:

— Ôhõ si wanhib'apito hã, Roma ãma apito Sézaha si. — ãne te tãma nharĩ za'ra, sasedoti ĩpire norĩ hã.

16 Tawamhã da'wapéi'wa norĩ ma, te oto ti'ru Piratu hã, wedepo'o nhonhi'rãmi na te te siwi sasõmri da, dâ'â da, Zezusi hã.

Zezusi hã wedepo'o nhonhi'rãmi na da te dasiwi ĩsasõmrizé wasu'u

Mateusi 27.32-44; Marcusi 15.21-32; Rucasi 23.26-43

17-18 Tawamhã 'ri nhiti te oto siwi saprõ, Zezusi hã. Wedepo'o nhonhi'rãmi hã te sisada ti'â, Da'rãihi na romnhisi u. Wasimremezém na Dodota na romnhisi hã.

Tamomo te te siwi ãwisi za'ra wamhã, wedepo'o nhonhi'rãmi na ma tô oto siwi sasõ, da'wapéi'wa norĩ hã. Aibã norĩ wa'wa, ma tô siwi sasõ. Aibã maparane te ãma aiwa'aba zahuré, da te dasiwi ĩsasõmri zahuré hã. 19 Tawamhã Piratu, ma tô ãne ãma rob'ui'ére: “Ã hã Zezusi, Nazaré hawi we ĩmorĩ, zudezu norĩ nhib'apito.” ãne ma tô ãma rob'ui'ére. Tawamhã te te ãma rob'ui'ére pari, te dama ti'ru, ĩ'rãi uwaibaba te te siwi 'mzasõmri da, rob'ui'ére hã. Si'ubdatõ damreme na rob'ui'ére hã. Wasiré zudezu norĩ mremezém na, duré romanu norĩ mremezém na, duré deredu norĩ mremezém na. 20 ĩsa'ozém hawimhã 'ri nho'õmo u hã, romhuture di. Taha wa, wasiré zudezu norĩ hã te ahã na te te 're sõré za'ra, ãma rob'ui'ére hã. 21-22 Tawamhã Piratuhu ma, te nharĩ za'ra, sasedoti ĩpire norĩ hã:

— Rob'ui'ére na ãma saprĩ na. “Ã hã zudezu norĩ nhib'apito,” ãne tõ da. ãne ãma saprĩ na. “ãne te ã hã 're siwasu'u: Wa hã zudezu norĩ nhib'apito.” ãne ãma saprĩ na. — ãne te Piratuhu ma nharĩ za'ra.

Tawamhã Piratu asa te tãma nharĩ za'ra:

— Mare di. Te ãma saprĩ õ di za. Ôhõ u'âsi za. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

23 Tawamhã te te siwi sasõmri pari, ma ĩ'uzazém na sima ãma aipé, misi si da'wapéi'wa norĩ hã. Maparane si'uiwa na ĩhãiba hã. Misire ĩhãpa hã, te tihãiba, ĩhã're'õ hã. Ône haré ĩ'manharĩ hã. 24 Taha wa, te ãne sima nharĩ za'ra:

— Wasima ãma wasipé na, wa te wasima hãnhihãri mono tõ da. Êtère hã misi, wanhisi ui'ére ré hã wa te wasiwi mei wa'aba, ĩtede'wa hã wa te wasiwi ãma waihu'u za'ra da. — ãne te sima nharĩ za'ra.

Tawamhã ma tô sima me za'ra. Duréihã wahi'rada, ma tô ãne ãma rob'ui'ére siro, 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã:

“ĩ'uzazé hã ma tô sima ãma aipé. Êtère, ma duré siwa'wa sima me za'ra, ĩtede'wa hã te te siwi ãma waihu'u za'ra da.”

ãne ma tô ãma rob'ui'ére siro, ĩbaihã na hã. Tawamhã rob'ui'ére zarina, ma tô 'manharĩ za'ra, da'wapéi'wa norĩ hã.

25 Tame te pi'õ norĩ hã aimasa, Zezusihi za'ozéb 'rata ãna hã duré ãna wapté hã, duré Mariza hã Coropasihi mro hã, duré Mariza Madarena hã. 26-27 Tawamhã Zezusi te tina hã 'madâ. Wa hã te te 're ãzawi pese mono zama te duré ãmadâ, ãpapara ãza wa.

Tawamhã ãne te tina ma tinha:

— ãhãta ai'ra. Te za oto ãma 're ai'ra mo.

Tawamhã ãma zama te duré tinha:

— ãhãta ana. Te za oto ãma 're ana mo.

Tawamhã te te ãma ãrotizéb zarina, wa za ãnhorõwa u saprõ, ãrata 're sãmra u'ãsi mono da.

Zezusihi dâ'ázé wasu'u

Mateusi 27.45-56; Marcusi 15.33-41; Rucasi 23.44-49

28 Tawamhã Zezusi hã sa'o ré, ma tô sina uwaimra, ãmama te te ãma ãrotizé hã. ãne na ma tô sina waihu'u, Zezusi hã. Tawamhã ãma ãrob'ui'ére 'rata zéb zarina, te tinha:

— Wa hã 'rubu di. — ãne te tinha, Zezusi hã.

29 Piza'a 're nho'a hã te ãpapara za, uwa 'rãi wa'u ãsé ré hã. Tawamhã ma tô marĩ hã wedehu na siwi ãma 'rã'ubu da'wapéi'wa norĩ hã, uwa 'rãi wa'u ãsé na te te ãma siwi di'i da, ãwa'ãbã syry na, Zezusihi ma, te te siwi wẽ da, ãsadawa u. Taha wa, te oto upsõ Zezusi hã, tizadawa na. 30 Te te upsõmri parip si, te tinha:

— Tãibã oto. Wa tô oto ãsina uwaimra.

Taha pari, ma tô oto 'rãi waptãrã. Tawamhã si'uihã na ma pêẽ hai'utõ.

Da'wapéi'wa hã Zezusi ã'a're wi te te ãwa'rézé wasu'u

31 Tawamhã dama ãpire norĩ hã te Piratuhu u ai'aba're, ãsõrõwa u. ãtẽme sihutu wamhã, te ãma sadanharĩ za'ra, wedepo'o nhonhi'rãmi na ãsimnhana hã te te dama 'ru za'ra da, da te dasiwi hi'ẽ za'ra da. E marĩ da. Dãâ su'u za'ra da, wedepo'o nhonhi'rãmi hawi da te dasiwi wamirĩ hã. ãne te ãma sadanharĩ za'ra. E marĩ wa. Romhuri zahãrizém na simnhatã u'ãsi wamhã, dama wẽ prã ti. Hãiwahã pesere si te za bãdã hã ãwa waptãrã, romhuri zahãrizé hã. Tawamhã romhuri zahãrizéb u simnhatã ré, ãma hãiwahã pese tõ za'ra da, te ãne ãma sadanharĩ za'ra, bãdã hã dama pire uptabi wa, romhuri zahãrizé hã. 32 Tawamhã Piratu hã te tãma 'ru za'ra, da'wapéi'wa norĩ ma, te te siwi hi'ẽ za'ra da. Te te tãma 'ru za'ra wa, ma tô aibã norĩ hã siwi hi'ẽ zahuré, Zezusihi siré ãsa'o zahuré hã. 33 Taha pari, ma tô Zezusihi zõ ai're za'ra. ãwana dãã zahuré wamhã, te te siwi hi'ei õ di. 34 ãwana dãã zahuré nherẽ, ma tô ã'a're wi wa're da'wapéi'wa hã, si'uwazi 'rã'wa pa na. Te te wa'rei wi, ma ãwapru hã puru. ã zama ma ãsu asa'wa.

35 Wa hã 'râwi ĩ'madâ'â'wa, wa aima wasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, 're saze za'ra wa'aba mono da. Tô sena, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. 36 Duréhã ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã âma rob'ui'ééré siro, da te dasiwi ĩhi'ëi ô na hã. Tawamhã âma ĩrob'ui'ééré zarina, te te siwi hi'ëi ô di, da'wapéi'wa norĩ hã. 37 Ma tô duré âne âma rob'ui'ééré siro, ĩsadawa wasu'u'wa hã, âne: “Da te ĩwa'rézé hã te za 'madâ'â za'ra ni.” Tawamhã âma ĩrob'ui'ééré zarina, ĩwa'rézé hã ma tô 'madâ'â za'ra ni.

ZeZusi dâ'â pari, da te dasiwi ĩsērēzé wasu'u

Mateusi 27.57-61; Marcusi 15.42-47; Rucasi 23.50-56

38-39 Tawamhã Zuzé hã ma tô Piratuhu u mo, ZeZusihi hâiba na te te tãma rowairébé zô, te te âri da, ab're 're, te te sērē da. Arimateza na romnhisi hawimhã, Zuzé hã. ZeZusihi zazei'wa, 're morĩ nherē, ĩsazei'wa na siwasu'u ô di, dama ĩpire norĩ mreme pipa te. Tawamhã ZeZusihi hâiba na ma tô âma saze, Piratu hã. Tawamhã te oto sô mo, Zuzé hã. Nicodemosihi me, ma tô âri zahuré, te te hâiba u're zahuré da. Marĩ zu wazari, ma tô Nicodemosi hã we sada âwisi ĩsadaze hã ahâ na, 35 na ĩpire pibuzé hã. Wede nhinihã hã zum ne hã, 'rém nhana're ne hã, ĩwazarimhã. Nicodemosi hã ta hã ZeZusihi u barana ĩmorĩ, ĩsimiroti te te wapari da. 40 Tawamhã zazahã ĩhã pa na ma tô hâiba ubu zahuré. Zazahã hã te nasi âma hâzub zahuré, ĩsadaze na te te âma hâiba ubu zahuré ré. Ône u'â wasiré zudezu norĩ hã 're dadâ'â za'ra mono wamhã, te te dama 're 'manharĩ za'ra, da te danherē ô ré.

41 ZeZusihi za'ozéb âma te wede hã 're simasa, rob'rere wede hã. Tame sa'a zahâpâ, te ab're hã 're sa'wari, ab're siro hã, ĩ'ubuni hã, ni'wa ĩwa da te ĩsērē ô hã. 42 Tawamhã romhuri zahârizéb u oto romhuture wa, duré ab're siro hã ĩsa'ozéb 'rata hâimana wa, ma tô ĩwa siwi tisē, Zuzé norĩ hã.

ZeZusi hã ab're hawi apâ ĩhâiwa'utuzé wasu'u

Mateusi 28.1-8; Marcusi 16.1-8; Rucasi 24.1-12

20¹Tawamhã pi'ô hã robza'rã ré te ab're u mo, Mariza Madarena hã, dumidu na. Ab're u morĩ wamhã, ab're nhitobzé hã ĩne hã, baba di. Ni'wa ma tô ĩwana ĩsiti sa're. ²Taha wa, te apâ wara, Sima Pedruhu u. ĩtēmeb zama ma duré wi, ZeZusi te te ĩzawi pese u hã. Āne te wama rowasu'u:

— Wanhib'apito hã ma tô dasiwi wazere ni, ab're hawi. Da te dasiwi ĩhirizé hã wa te wasiwi waihu'u za'ra ô di. — Āne te wama rowasu'u.

³Tawamhã te te wama rowasu'u pari, wa tô awa'awi wanem ni, ab're u, Pedruhu me. ⁴Wa oto asamro ni. Te rēme wamhã, ĩwana

wa wi, ab're u. ⁵ Īwisi wi, wa ab're u sô aiwě'ě, te sô rob'madâ'â da. Īzébré ô di. Ī'ubuzéb si wa tô 'madâ'â za'ra, ihâirã hã. Ī'ubuzéb si te daba'wara. ⁶ Sima Pedru hã ma tô we ĩzarina wi. Wisi wi, ma taha si ab're u âzé. Sébré wamhã, ma duré ĩ'ubuzéb si 'madâ'â za'ra. ⁷ Romhã na te ĩ'ubuzém nhiti ĩ'rã ubuzé hã nomro. Hã nhinhai haré te nomro. ⁸ Tawamhã ab're u ĩwisi 'rada hã wa tô duré ĩsarina âzé. ĩ'ubuzé hã wa tô duré 'madâ'â za'ra. ĩ'rã ubuzé hã ĩsiti ĩnomro hã wa duré 'madâ, hã nhinhai haré. Te 'madâ'â wamhã, wa tô saze Zezusi hã, ihâiwa'utuzém na. ⁹ Duréihã ma tô ihâiwa'utuzém na rob'ui'ére sirômo za'ra ĩbaihã na hã, 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã. Tane nherẽ, ihâiwa'utuzém na rob'ui'ére hã zahadu wama waihu'u pese ô di. ¹⁰ Tawamhã ab're, wa te sabui pari, wa oto apã wanem ni, wanhorõwa u.

Zezusi hã Mariza Madarenahã u ĩshâi'rézé wasu'u

Mateusi 28.9-10; Marcusi 16.9-11

¹¹ Tawamhã Mariza Madarenahã si te waza'u za ab're 'rata, wawa sina. Wawa sina ma ab're u aiwě'ě, te te duré sô rob'madâ'â da. ¹² Siwě'ei wa, ma tô aibã hã sãmri zahuré, 'Re ihâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ hã, hãiwa hawi we ĩne hã. Zazahã ihâirã ré te aimasisi zahuré, siwanhizari. Zezusihi 'rã nomrozéb ãma te ihâiba amo hã nhamra. Ihâiba amo hã ĩte nomrozéb ãma te duré nhamra. ¹³ Tawamhã hãiwa hawi romhuri'wa norĩ hã te Mariza Madarena sadanharĩ zahuré, ãne:

— Pi'ô. E marĩ wa, te aiwawa.

— Wanhib'apito, da te dasiwi wazere wa, da te dasiwi ĩhirizé hã te waihu'u ô wa, wa ĩwawa. — ãne te tãma siwasu'u zahuré.

¹⁴ Tawamhã tãma siwasu'u zahuré pari, ma aipi'ra. Sipi'rai wi, ma tô aibã hã tisã, Mariza Madarena hã. Tane nherẽ, Zezusi te te waihu'u ô di, ni'wa newa. ¹⁵ Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— Pi'ô, e marĩ wa, te aiwawa. E 'wa sô, te ĩrob'madã.

Tawamhã Mariza te asa tãma tinha:

— A hã wazere wamhã, ĩma wasu'u na ĩhirizé hã te waihu'u da, nimomo sô ĩmorĩ da, apã te we âri da. — ãne te tãma tinha. Rob'rere wede 'madâ'â'wa newa, te te waihu'u ô di, Zezusi hã.

¹⁶ Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— Mariza.

Tawamhã tinhisi te te wapari wamhã, ma ĩtẽme aipi'ra, Mariza hã. Tawamhã wasimremézém na ebreusi mreme na te tãma tinha, ãne:

— Raboni. (Ã hã damreme hã ãma ĩsaprĩ na hã "Rowahutu'wa.")

¹⁷ Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— ĩtété ô di za. Zahadu apã ĩmorĩ ô di, ĩmama u hã. Mo oto aimorĩ, ĩsisãnewã norĩ u tãma ĩzadawa wasu'u za'ra da. ĩmama u,

wa za oto mo apâ hâiwa u, Aimama aba u. Īnhib'apito u, wa za oto mo, Asib'apito za'ra wa'aba u. Āne tãma ĭzadawa wasu'u za'ra na za.

18 Tawamhã Mariza Madarena te oto watẽme mo, Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ u, te te wama sadawa wasu'u za'ra da. Watẽme wisi wamhã, te wama rowasu'u za'ra, ãne:

— Wanhib'apito, wa tô sabu. Timama u te za, u, oto mo, hâiwa u Wamama u. Tinhib'apito u te za, u, oto mo, Wanhib'apito u. — Āne te wama sadawa wasu'u za'ra, Mariza Madarena hã.

Zezusi hã tisiré norĩ u ĩsihãirézé wasu'u

Mateusi 28.16-20; Marcusi 16.14-18; Rucasi 24.36-49

19 Tawamhã tô taha bătã na dumidu na bătã sébré wi, wa tô wasi'rã'õtõ ni, Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ si. Dama ĩpire norĩ pipa te, wa tô wasiré 'rinhitop tete za'ra ni. Tame wasi'rã'õtõ ré, ma tô Zezusi hã wama sihãiré za'ra wawa'wa. Wawa'wa te tizab za'ra. Tawamhã te ãne wama nharĩ za'ra:

— Rowẽ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono.

20 Tawamhã tinhib'rada, ma tô wama wẽ za'ra, wa te 'madââ za'ra da. Ti'a're ãma ti'wa're hã ma duré wama urĩĩ za'ra. Tawamhã Wanhib'apito, wa te sabu za'ra wamhã, wa 're wato za'ra. 21 Tawamhã Zezusi te duré wama nharĩ za'ra:

— Rowẽ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono. Īmama we te te datẽme ĭzatõrĩ ne, wa za duré datẽme asatõrĩ za'ra wa'wa.

22 Tawamhã tizadawa wa'u'u na ma tô waza'uri za'ra. Āne te wama nharĩ za'ra:

— Wa za oto ĩpẽ'ẽzani hã aima sõmri za'ra wa'wa. Wẽ uptabi di, ta hã. 23 Taha zarina te za ĭzadawa para dama 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã dawasédé hã te te da'ãma 're ĩ'ab'madââ mono õ zém na hã. Tawamhã dama 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za te te dama 're apari, dawasédé hã. Āne na dama 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ wamhã, dawasédé hã te te dama 're apari mono õ di za, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã. — Āne ma tô wama waihu'u za'ra.

Tome hã Zezusi te te ĩwawãzé wasu'u

24-25 Tawamhã wasi'rã'õtõ wamhã, Tome hã wame sãmra õ di, ĩsi'ubza na da te 're ĩsisi za'ra mono hã. Taha wa, wa tô tãma rowasu'u za'ra ni:

— Wanhib'apito, wa tô sabu za'ra ni.

Tawamhã Tome te wama nharĩ za'ra, ãne:

— Wa hã ĩsib'rata zapu'uzé, te 'madââ õ wamhã, duré ĩsib'rata zapu'uzéb 're, ĩnhipto te sêrẽ õ wamhã, duré ĩ'a're wa'rẽ 're, ĩnhib'rada

te sêrê õ wamhã, ìhâiwa'utuzém na te sazei õ di za, wa hã. — Æne te Tome hã wama nharĩ za'ra.

26 Tawamhã romhuri hã misi wa'ãma si'utõrĩ pari, wa duré wasi'rã'õtõ ni, dumidu na. Tome hã te oto wame tinhamra za'ra. Tawamhã 'ri nhitop tete nherê, ma tô duré wei watême tizébré za'ra, Zezusi hã. Wawa'wa te duré tizab za'ra. Æne te wazawi za'ra:

— Rowê na 're aihâimana za'ra wa'aba mono.

27 Tawamhã Zezusi te Tomehê ma tinha:

— We ãtême aimorĩ, ãnhib'rada 'madã'ã da. ãnhib'rata zapu'uzébb 're, asipto hã sêrê. Duré ã'a're 'wa're 're, asib'rada hã sêrê. ãhâiwa'utuzém na ãwasu'u na, ãwawã tõ. Te za oto ãzaze, ãhâiwa'utuzém na hã. — Æne te tãma tinha.

28 Tawamhã Tome te asa tãma tinha:

— A hã, ãnhib'apito uptabi. A hã, 'Re ãhâimana u'ãsi mono. Ai'ãma si, wa za 're ãwata u'ãsi.

29 Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— ãzabui wapsi, ma tô oto ãzaze, ãhâiwa'utuzém na. Ni'wam norĩ hã te te 're ãzabu za'ra mono õ nherê, te te 're ãzaze za'ra mono wamhã, tãma 're rowê za'ra mono di za. — Æne ma Tomehê ma waihu'u, Zezusi hã.

Rowasu'u 'rãsutuzém na rowasu'u

30 Zezusi hã dã'ã õ ré, ma tô tiwaihu'u pese na marĩ dama ãmanharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ wê u'ãsi, wanho'a. ãsimipawaptobzé hã ahã di. Wa hã wa tô ãma rob'ui'ééré, uburé te ãma rob'ui'ééré õ nherê, ãsimipawaptobzém na hã. 31 E marĩ da, wa tô ãma rob'ui'ééré. Danho'reptui'wa da, 'Re ãhâimana u'ãsi mono te te ãpisutu na, Zezusihi si 're saze za'ra wa'aba mono da, duré 'Re ãhâimana u'ãsi mono 'ra na 're saze za'ra wa'aba mono da. E marĩ da, te za Zezusihi si asina 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mo. Rowê u'ãsi ãma 're anomro aba mono da, duré 're atã'ã za'ra wa'aba mono ãna 're aihâimana u'ãsi za'ra wa'aba mono da, 'Re ãhâimana u'ãsi mono 'rata, hãiwa ãma. Taha da, te za Zezusihi si asina 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mo.

Zezusi hã tisiré norĩ 7 na ãhãiba za'ra norĩ u, ãsihãirézé wasu'u

21 1 Tawamhã Zezusi hã ma tô duré wama sihãiré za'ra, ãsiré 're ãwanomro mono norĩ u. ãsõ'u zaihã u ma tô watême sihãiré za'ra. Tiberizadi na 'ri nho'õmo nhisi 'rata, ãsõ'u hã. Æne duré watême ãsihãiré za'ra zé wasu'u hã.

2 Wa norĩ hã wa tô wasiré asimro ni, Sima Pedruhu me, duré Tomehê me ãsi'ubza na da te 're ãsisi za'ra mono me hã, duré Natãna'éhé me, duré aibã maparane ãsiré 're ãwanomro mono norĩ

me hã. Cana na 'ri nhisi ãma 're ãhâimana mono, Natãna'é hã. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Cana hã. Wa norĩ hã Zebedehe 'ra, Ti'aduhu me. ³Tawamhã Sima Pedru te wama nharĩ za'ra:

— Tepe zô, wa za mo, wa hã.

Tawamhã wa tô tãma nharĩ za'ra ni:

— Asiré, wa za amo ai'aba'ré ni, tepe zô.

Tawamhã wa tô oto wawairébé ni rob u, tepe zô wasi'aba'ré da. Tawamhã âi ba wasihutu wamhã, uba're wa, wa tô asisi ni, abazipara hã wa te nasi wasiwi wabzuri da, tepe zô. Tane nherê, wa te wasiwi 'mai'âri õ di, ã barana hã. ⁴Tawamhã awê u hâiwa pré wi te aibã hã za, ãsõ'u zaihã na. Wa te wasiwi sãmri wamhã, wa te wasiwi waihu'u za'ra õ di, Zezusi hã. ⁵Tawamhã ma tô wa'mahârã za'ra, ãne:

— ãsãñawã norĩ, e ma tô ã'mai'âri za'ra wa'wa, tebe hã.

Tawamhã asa wa tô tãma nharĩ za'ra ni:

— Mare di. Wa te 'mai'âri za'ra õ di. Â baba di.

⁶Tawamhã te wama 'ru za'ra:

— Ma'ãpé, abazipara hã asimire niwĩ asiwi mei wa'aba, tebe hã 'mai'âri za'ra wa'aba da.

Taha wa, wa tô oto abazipara hã wanhimire niwĩ wasiwi me ni, âi ba. Wa te wasiwi mei wamhã, â hawi wa te wasiwi wazere waihu'u õ di, uba're u hã, tebe hã ahã uptabi wa, ãremhã. ⁷Taha wa, wa Pedruhu ma tinha:

— Ô hã, Wanhib'apito. — ãne wa tô tãma tinha, Zezusihi siré 're ãmorĩ hã te te 're ãzawi pese mono hã.

Tawamhã ãmreme te te wapari wi, awa'awi ma tô si'uza, Sima Pedru hã. Te te romhuri da, ma tô aré ti'uza hã sani. Tawamhã si'uza pari, ma tô uba're hawi tobros, âi ba, Zezusihi u morĩ da. ⁸Wa norĩ hã wa uba're na abazipara hã wasiwi sari ni. Romhuture di oto, â zadaré u hã. ⁹Â zadaré u, wa te wasiwi ãma ropto wamhã, wa tô oto wawairébé ni, rob u. Tawamhã uzã, wa tô wasiwi sãmri ni. Pré'a nhisiwi, te tebe hã daba'wara. ã'u'êtê wapu zama te ãsu daba'wara. ¹⁰Tawamhã ãne te wama nharĩ za'ra:

— Tebe hã asiwi ã'mai'âri za'ra wa'wa hã we 'mai'âri aba.

¹¹Tawamhã Sima Pedru uba're wa, ma tô ãzê abazipara zô, â zadaré u te te sari da, tepe ré hã. Tebe hã 'masisi uptabi di. 153 na ãhãiba hã, ãsã'êtê si. Tebe hã ahã uptabi nherê, abazipara hã te te sina tari õ di. ¹²Tawamhã Zezusi te wazô tihârã za'ra:

— We ai'aba'réi wa'aba, asaihuri aba da.

Tawamhã ãne wa te wasiwi sadanharĩ za'ra õ di: “E 'wa hã a hã.” Wanhib'apito, wa te waihu'u za'ra wa, wa te wasiwi sadanharĩ za'ra õ di. ¹³Tawamhã Zezusi hã ma tô ã'u'êtê wapu hã wama sãmri za'ra. Tepe zama, ma duré wama sãmri za'ra, wa te ãhuri da hã.

14 Ab're hawi hâiwa'utu pari, te nasi watẽme sihâi'rẽ za'ra, Zezusi hã. Āhãna watẽme wisi wamhã, si'ubdatõ oto watẽme ĩsihâi'rẽ za'ra zẽ hã, ĩsirẽ 're ĩwanomro mono norĩ u hã.

Zezusi hã Pedru te te sina ĩsadanharĩzẽ wasu'u

15 Tawamhã wasaihuri pari, Zezusi hã te Sima Pedruhu ma tinha: — Sima, Zuwãhã 'ra, ma'ãpẽ, ĩma waihu'u. Ā norĩ ma, ĩzawi pese za'ra di. A hã bẽtẽ, e ta norĩ nhipai u aima ĩzawi pese di.

Tawamhã Pedru te asa tãma tinha:

— Ĩhe. Ma tõ asina ĩwaihu'u siro, te 're ĩ'asawi pese mono zẽm na.

Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— Pone'ẽrebã 'madã'ã'wa, tinhimizama te te 're ĩ'madã'ã pese za'ra mono ne, ma'ãpẽ ĩzazei'wa norĩ hã 're ab'madã'ã pese mono za.

16 Tawamhã te durẽ sadanha:

— Sima, Zuwãhã 'ra, e aima ĩzawi pese uptabi di.

Pedru te durẽ asa tãma tinha:

— Ĩhe. Ma tõ asina ĩwaihu'u siro, te 're asawi pese mono zẽm na.

Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— Ma'ãpẽ ĩzazei'wa norĩ hã 're ab'madã'ã pese mono za, pone'ẽrebã 'madã'ã wẽ 'wa ne hã.

17 Te durẽ sadanha:

— Sima, Zuwãhã 'ra, e aima ĩzawi pese uptabi di. — Āne te Pedru sadanha. Si'ubdatõ oto te te ĩsadanharĩzẽ hã.

Tawamhã si'ubdatõ te te sadanharĩ wa, pẽ'ẽzẽ di oto, Pedru hã. Tawamhã Zezusihi ma, te durẽ tinha, ãne:

— Uburẽ marĩ hã aima waihu'u pese di. A hã ma tõ asina ĩwaihu'u siro, te 're ĩ'asawi pese mono zẽm na.



Zuwã 21.11

Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— Ma'ãpé, ãzazei'wa norĩ hã 're ab'madâ'â pese mono za, pone'ërebâ 'madâ'â wẽ 'wa ne hã.

18 Te duré tãma tinha:

— Tô sena wa aima rowasu'u: Aipréduptéb ré, ma tô 're asi'uza mo, nimomo 're ane mono da, asima 're ãrowẽ mono zéb uwaibaba. Niwapsi, ãnei õ di za. Asi'ĩhi wapsi, te za aipano hã ãwẽ zahuré, da te ai'awasisi da, nimomo asima rowẽ õ nherẽ, da te asaprõni da.

19 ãne sõ'awib õ nherẽ, ma tô tãma rowaihu'u siro, ãdâ'ázém na hã, za tãma ãromhâimanazém na hã. Sihâiba zawi ãna, za dâ'â wa, te za 'Re ãhâimana u'ãsi mono ãma 're dawata za'ra.

Tawamhã Zezusi te duré Pedruhu ma tinha:

— 'Re ãmorízém na te za 're aimo, ãzarina. — ãne te tãma roti.

Zezusi hã Pedruhu ma, te te ãrotizé wasu'u, Zuwãhã ãma

20-21 Tawamhã nimomo simisutu wasi'aba'réri ré, ma tô Pedru hã aipi'ra. Sipi'rai wamhã, ma tô ã'madâ, Zezusihi siré 're ãmorĩ hã te te 're ãzawi pese mono hã. Barana wasi'ubumroi ré wasaihuri da, wa tô ãsõ're ãma nhamra aré. Wa hã wa tô sadanha aré: “Wanhib'apito, e 'wa hã te za asõ te te danhimro, te te dama aihâiba nhomri da.” ãne wa tô sadanha aré. Tawamhã Pedru te te ã'madâ'â wamhã, te Zezusi sadanha, ã'ãma:

— Wanhib'apito. ã hã bété, e niha za tãma ãromhâimanazé hã.

22 Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Apã we ãmorĩ õ ré, ãdâ'ã'õzé te tãma pisutu wamhã, taha si ãma 're 'madâ'â mono õ di za, 're aimorĩ da, ãzarina. Asi'ãma si te za 're ãrosa'rata mo, 're ãmorízém na si 're aimorĩ da. — ãne te Pedruhu ma roti.

23 Tawamhã ãdâ'ã ãna 're ãhâimana u'ãsi mono na rowasu'u hã ma tô te te ropé, Zezusihi zazei'wa norĩ u. Zezusi hã te te ãma pisutu õ di, ãdâ'ã'õzé hã. Taré ma tô Pedruhu ma waihu'u aré: “Apã we ãmorĩ õ ré, ãdâ'ã'õzé te tãma pisutu wamhã, taha si ãma 're 'madâ'â mono õ di za.” ãne si ma tô tãma tinha aré.

24 Ta hã Zezusihi wasu'u na aima rowasu'u za'ra wa'aba 'wa hã, Zezusihi siré 're ãmorĩ. Ta hã duré ãma rob'ui'ééré'wa. Zezusihi wasu'u na ãsimirowasu'u hã sena uptabi na wa tô wasina waihu'u za'ra ni.

Zuwã te te ãrob'ui'ééré 'rãsutu zé

Zuwã 20.30-31

25 Zezusi hã te te dama 're ã'arob'manharĩ wẽ mono zé hã ahã uptabi di, da te ãma ãrob'ui'ééré za'ra õ hã. Da te ãma rob'ui'ééré za'ra 'wa'ãhã, aré tãma rob're syryre di ãbaihã ma hã, ti'ai ãma hã. Nimame 're ãsimi'wara mono zéb da hã mare di.